በልዩ ትምህርት ውስጥ የወላጆች መብቶች መመሪያ

የልዩ ትምህርት የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያዎች ማስታወቂያ

COLORADO
Department of Education

ኤፕሪል 2024

Colorado Department of Education
የልዩ ተማሪዎች አገልግሎት ክፍል (Exceptional Student Services Unit)
201 E. Colfax, Room 402
Denver, CO 80203

ኢሜይል: Parents_ESSUquestions@cde.state.co.us.us

ድረ-ገጽ: Visit the CDE Dispute Resolution Website

ተጨማሪ የወላጅ ግብዓቶችን እና የመገናኛ መረጃዎችን በዚህ መመሪያ የጀርባ ገጽ ላይ ማግኘት ይችላሉ።

ስለ ልዩ ትምህርት

እድሜያቸው ከ 3-21 የሆኑ አካል ጉዳተኛ ተማሪዎች እንዲማሩ፣ ትምህርቱን ተደራሽ እንዲያደርጉ እና በጠቅላላ የትምህርት ሥርዓተ-ትምህርት ውስጥ እድገት እንዲያሳዩ የሚረዱ ልዩ ትምህርት እና ተያያዥ አገልግሎቶችን የማግኘት መብት ሊኖራቸው ይችላል። ልዩ ትምህርት Individuals with Disabilities Education Act (IDEA) በሚባለው አካል ጉዳተኛ ግለሰቦች የትምህርት አዋጅ ውስጥ በተገለጹት የፌደራል መስፈርቶች እና Exceptional Children's Educational Act (ECEA) በሚባለው ልዩ የሆኑ ህፃናት የትምህርት አዋጅ ውስጥ በተገለጹት የክልል መስፈርቶች ይመራል።

ወላጆች በልጃቸው የልዩ ትምህርት ፕሮግራም ዝግጅት ውስጥ ትርጉም ባለው መልኩ የመሳተፍ መብት አላቸው። ትርጉም ባለው መንገድ የመሳተፍ መብት በ IDEA "Procedural Safeguards" (የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያዎች) ተብሎ በሚጠራው የደንቦች ስብስብ የተጠበቀ ነው። እነዚህ መጠበቂያዎች በጋራ በመሆን፣ ወላጆች ስለ ልጃቸው የትምህርት ፕሮግራም እና አገልግሎቶች መረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔ የማድረግ እና በማይስማሙባቸው የተወሰኑ ውሳኔዎች ላይ ተቃውሞ የማቅረብ መብት እንዳላቸው ያረጋግጣሉ።

ይህ መመሪያ ለእነዚህ መብቶች ማብራሪያ ለመስጠት ለወላጆች የተዘጋጀ ነው። የወላጅ ትርጓሜ የልጁን ባዮሎጂካል ወይም አሳዳጊ ወላጅ፣ ህጋዊ ሞግዚት፣ አሳዳጊ ወላጅ፣ ወይም የትምህርት ተተኪ ወላጅ ያጠቃልላል፣ ነገር ግን በእነዚህ ብቻ አይወሰንም።

በኮሎራዶ ውስጥ፣ የIDEA እና የECEA መስፈርቶችን ለማሟላት እና የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን ለመስጠት ኃላፊነት ያለበት የአካባቢው የትምህርት ተቋም Administrative Unit (AU) ተብሎ ይጠራል። AU የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፣ የትብብር አገልግሎቶች ቦርድ (Board of Cooperative Services, BOCES) ወይም በመንግሥት የሚተዳደር ፕሮግራም (State Operated Program, SOP) ሊሆን ይችላል። ለንባብ ምቾት ሲባል፣ ይህ መመሪያ AUን ለመጥቀስ "የትምህርት ቤት ዲስትሪክት" የሚለውን ቃል ይጠቀማል።

የመንግስት ተቋም ማለት የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፣ የትብብር አገልግሎቶች ቦርድ (BOCES)፣ በመንግሥት የሚተዳደር ፕሮግራም፣ ወይም የክልል የትምህርት ተቋም (በዚህ ሁኔታ፣ Colorado Department of Education) ነው።

በአካባቢዎ የሚገኝ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት በዚህ ህግ ስር ያሉዎትን መብቶች እንዲረዱ ያግዝዎታል። በዚህ መመሪያ ውስጥ ስለተጠቀሰው መረጃ ጥያቄ ካለዎት፣ እባክዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክትዎን የልዩ ትምህርት ዳይሬክተር ያነጋግሩ።

ለልዩ ትምህርት የእርስዎ የትምህርት ቤት ግንኙነቶች፡-

የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፡ እባክዎ የሚከተሉትን መረጃዎች በዚህ ክፍል ውስጥ ያክሉ፡

የልዩ ትምህርት ዳይሬክተር፡

የስልክ ቁጥር፡

የኢሜይል አድራሻ፡

አንቀጽ 504 ግለሰቦችን በአካል ጉዳት ምክንያት ከሚደርስ አድልዎ የሚከላከል የተለየ ሕግ ነው። የግል የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ያላቸው ተማሪዎችም በአንቀጽ 504 ስር ጥበቃ ይደረግላቸዋል።

በእርስዎ አካባቢ የሚገኝ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት በዚህ ሕግ ስር ያሉዎትን መብቶች እንዲረዱ ያግዝዎታል። ስለ አንቀጽ 504 ጥያቄዎች ካሉዎት፣ እባክዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክትዎን የ 504 አስተባባሪን ያነጋግሩ።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፡ እባክዎ የሚከተሉትን መረጃዎች በዚህ ክፍል ውስጥ ያክሉ፡

የ 504 አስተባባሪ፡

የስልክ ቁጥር፡

የኢሜይል አድራሻ፡

ማውጫ

A. መግቢያ 1

B. የእርስዎ ስለ ልጅዎ የትምህርት ፍላጎቶች እና የልዩ ትምህርት ፕሮግራም መረጃ የማግኘት መብት 1

መረጃ ላይ የተመሰረተ የወላጅ ስምምነት 1

ለልዩ ትምህርት የሰጡትን ስምምነት ማንሳት 2

የእርስዎ ልጅ ለልዩ ትምህርት ብቁ ነው? 3

ገለልተኛ የትምህርት ግምገማዎች (Independent Educational Evaluations, IEE) 5

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ 7

የትምህርት መዝገቦች 8

መዝገቦችን የማግኘት መብት 8

C. በአለመግባባት አፈታት ዘዴዎች (Dispute Resolution) አማካኝነት በልጅዎ የልዩ ትምህርት ፕሮግራም ላይ በተደረጉ ውሳኔዎች ላይ ስለመቃወም የእርስዎ መብት 10

ሽምግልና 11

የክልል ቅሬታ ማቅረብ 13

የክልል ቅሬታ ሂደት 14

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ማቅረብ 16

የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት የጊዜ ገደብ እና ሂደት ። 17

የሥርዓተ-ፍትህ የመፍትሄ ስብሰባ (Due Process Resolution Meeting) 19

የችሎት ሂደት 20

በሥርዓተ-ፍትህ ሂደት ወቅት የተማሪው ሁኔታ 22

የውሳኔ ይግባኝ 23

የጠበቃ ክፍያዎች 23

በወላጆች አማካኝነት አካል ጉዳተኛ ልጆችን በግል ትምህርት ቤት በሕዝብ ወጪ በራስ ተነሳሽነት መመደብ 24

የተመላሽ ክፍያ ውሳኔ አሰጣጥ ሂደት 24

D. ከዲሲፕሊን ጋር የተያያዙ ውሳኔዎችን ስለመቃወም የእርስዎ መብት 25

አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ልጆች የዲሲፕሊን ሥርዓቶች 25

የመገለጫ መወሰኛ (Manifestation Determination) 25

ጊዜያዊ አማራጭ (ጊዜያዊ እና ልዩ) የትምህርት ሁኔታ (Interim Alternative Educational Setting, IAES) 26

አባሪ ሀ፡- የብቁነት ምድቦች የድረ-ገጽ አገናኞች A1

አባሪ ለ፡- የኤጀንሲዎች አድራሻ መረጃ B1

አባሪ ሐ፡- የአለመግባባት አፈታት አማራጮች አጭር መግለጫ C1

አባሪ መ፡- አጭር የትምህርት ቀን D1

ቃላቶች እና ትርጓሜዎች G1

A. መግቢያ

አካል ጉዳተኛ ግለሰቦች የትምህርት አዋጅ (Individuals with Disabilities Education Act (IDEA)) የአካል ጉዳተኛ ተማሪዎችን መብቶች እና የወላጆቻቸውን መብቶች ይጠብቃል። IDEA አካል ጉዳተኛ ተማሪዎችን ከሚጠብቅባቸው በጣም አስፈላጊ መንገዶች አንዱ ወላጆች በልጃቸው የልዩ ትምህርት ፕሮግራም ዝግጅት ውስጥ ትርጉም ባለው መልኩ የመሳተፍ መብት እንዲኖራቸው በማድረግ ነው።

በልጅዎ ትምህርት ውስጥ የመሳተፍ መብትዎ “የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያዎች” በሚባሉ የ IDEA መስፈርቶች ስብስብ ይጠበቃል። እነዚህ መጠበቂያዎች በጋራ በመሆን፣ ስለ ልጅዎ የትምህርት ፕሮግራም እና አገልግሎቶች መረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔ የማድረግ መብት እንዳለዎት እና በልጅዎ ፕሮግራም ላይ ስለሚታቀዱ ማንኛውም ለውጦች አስቀድሞ እንደሚነገሩዎት ያረጋግጣሉ። በቀረቡት ለውጦች ላይ ካልተስማሙ ወይም ስለ ልጅዎ የልዩ ትምህርት ፕሮግራም ስጋቶች ካሉዎት፣ እነዚህን ውሳኔዎች የመቃወም መብት አለዎት።

ይህ መመሪያ ስለ እነዚያ መብቶች ይነግርዎታል።

ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን የሚያገኝ ከሆነ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክትዎ የዚህን መመሪያ ቅጂ ወይም የራሱን የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያዎች ማስታወቂያ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ ሊሰጥዎ ይገባል። የእርስዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ይህንን ማስታወቂያ በአፍ መፍቻ ቋንቋዎ ወይም እርስዎ በሚጠቀሙበት ሌላ የመገናኛ ዘዴ ሊያቀርብልዎ ይገባል።

በሚከተሉት ሁኔታዎችም ቅጂ ሊቀበሉ ይገባል፦

- ልጅዎ አካል ጉዳተኛ ሊሆን ይችላል ብለው በማሰብ ልጅዎ ግምገማ እንዲደረግለት ጥያቄ በሚያቀርቡ ጊዜ፤
- የእርስዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት አካል ጉዳተኛ ሊሆን ይችላል ብለው በማሰብ ልጅዎ ግምገማ እንዲደረግለት ጥያቄ በሚያቀርቡ ጊዜ፤
- በ Colorado Department of Education (CDE) ውስጥ ለሚገኘው ልዩ የተማሪዎች አገልግሎት ክፍል (Exceptional Student Services Unit (ESSU)) የክልል ቅሬታ በሚያቀርቡ ጊዜ፣ እና ይህ በትምህርት ዓመቱ የመጀመሪያ ቅሬታዎ ከሆነ፤
- ለ ESSU የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ካቀረቡ፣ እና ይህ በትምህርት ዓመቱ ውስጥ ችሎት እንዲካሄድ የጠየቁበት የመጀመሪያ ጊዜ ከሆነ፤
- ልጅዎ ከሥነ-ምግባር ጋር በተያያዙ ምክንያቶች በአሁኑ የትምህርት ዓመት ውስጥ ለ10 ቀናት ወይም ከዚያ በላይ ከትምህርት ቤት እንዲታገድ ከተደረገ፤
- ልጅዎን በአጭር የትምህርት ቀን መርሃ-ግብር ላይ ስለማስቀመጥ ለመወያየት ከማንኛውም የግል የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ስብሰባ በፊት፤ ወይም
- ቅጂ በጠየቁ በማንኛውም ጊዜ።

B. የእርስዎ ስለ ልጅዎ የትምህርት ፍላጎቶች እና የልዩ ትምህርት ፕሮግራም መረጃ የማግኘት መብት

መረጃ ላይ የተመሰረተ የወላጅ ስምምነት

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን የትምህርት ፍላጎቶች ለማሟላት የተወሰኑ እርምጃዎችን ከመውሰዱ በፊት የእርስዎን የጽሁፍ ፈቃድ መጠየቅ አለበት። ለምሳሌ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሚከተሉትን ከማድረጉ ***በፊት*** የእርስዎን የጽሁፍ ፈቃድ ማግኘት አለበት፦

- ልጅዎ ልዩ ትምህርት እና ተያያዥ አገልግሎቶች የሚያስፈልገው መሆኑን ለማወቅ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲገመግም፤
- የግል የትምህርት ፕሮግራም (Individualized Education Program) ወይም IEP ተብሎ በሚጠራው የመጀመሪያው ፕሮግራም ውስጥ የተዘረዘሩትን የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ለልጅዎ መስጠት ሲጀምር፤
- የልጅዎ ፍላጎቶች ተለውጠው እንደሆነ ለማወቅ ድጋሚ ግምገማ (reevaluation) ሲያደርግ፤

- ከልጅዎ ጋር የተወሰኑ ግምገማዎችን ሲያካሂድ (ለምሳሌ የተግባራዊ ባህሪ ምዘና (Functional Behavior Assessment (FBA))፤
- በ IEP ቡድኑ የነፃ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (Free Appropriate Public Education (FAPE)) አቅርቦት ውስጥ ያልተካተተ አጭር የትምህርት ቀን መርሃ-ግብር ላይ ልጅዎን ሲያስቀምጥ፤ እና
- በክልል ወይም በፌደራል ሕግ ከተፈቀደላቸው አካላት ውጭ ለሆኑ ሌሎች ሰዎች ስለ ልጅዎ መረጃ ሲሰጥ።

እባክዎ ልብ ይበሉ፦
በኮሎራዶ፣ በ IDEA ስር ያሉ የትምህርት መብቶች ልጅዎ 21 ዓመት ሲሞላው ከእርስዎ ወደ ልጅዎ ይተላለፋሉ።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ሁለት ነገሮችን ማሳየት ከቻለ እንደገና ለመገምገም የእርስዎ ፈቃድ አያስፈልገውም፦ (1) ፈቃድዎን ለማግኘት ተገቢውን ጥረት ማድረጉን፣ እና (2) እርስዎ ምላሽ አለመስጠትዎን ማሳየት ካቻለ።

በሚከተሉት ሁኔታዎች መረጃ ላይ የተመሰረተ የወላጅ ስምምነት <u>አያስፈልግም</u>፦

- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እንደ ግምገማ/ድጋሚ ግምገማ ሂደቱ አካል ነባር የተማሪ መረጃዎችን እየገመገመ ከሆነ፤ ወይም
- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለሁሉም ተማሪዎች የሚሰጡ ምዘናዎችን ከልጅዎ ጋር በሚያካሂድበት ጊዜ።

መረጃ ላይ የተመሰረተ የወላጅ ስምምነት ማለት የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት ማለት ነው፦

- መረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔ ለማድረግ የሚያስፈልጉዎትን መረጃዎች መስጠት፤
- ሊያከናውናቸው ያቀዳቸውን ተግባራት መግለጽ እና ለሌሎች የሚጋሩ (ተፈጻሚ ከሆነ) የሰነድ መዝገቦችን ዝርዝር ማቅረብ፤
- ይህንን መረጃ በአፍ መፍቻ ቋንቋዎ ወይም እርስዎ በሚረዱት ሌላ የግንኙነት ዘዴ መስጠት፤
- የታቀዱትን ተግባራት መረዳትዎን እና በጽሁፍ መስማማትዎን ማረጋገጥ፤
- ስምምነትዎን የሰጡት በራስዎ ምርጫ መሆኑን እና በማንኛውም ጊዜ ሃሳብዎን በመቀየር ስምምነትዎን ማንሳት (መሰረዝ) እንደሚችሉ መረዳትዎን ማረጋገጥ፤ እና
- ስምምነትዎን ቢያነሱ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ፈቃድ ከሰጡበት ጊዜ ጀምሮ እስከ አነሱበት ጊዜ ድረስ የወሰደውን ማንኛውንም እርምጃ የመቀልበስ ግዴታ እንደሌለበት መረዳትዎን ማረጋገጥ።

የእኔን የውሳኔ ሃሳብ ብቀይርስ?

ለልዩ ትምህርት የሰጡትን ስምምነት ማንሳት

ስምምነትን ማንሳት ማለት የሰጡትን ፈቃድ መመለስ ማለት ነው። በልጅዎ የግል የትምህርት ፕሮግራም (Individualized Education Program (IEP)) ውስጥ የቀረቡትን የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ልጅዎ እንዲያገኝ ከእንግዲህ የማይፈልጉ ከሆነ፣ በማንኛውም ጊዜ ስምምነትዎን ማንሳት ይችላሉ። **ይህንን በጽሁፍ ማድረግ ይኖርብዎታል።**

ስምምነትዎን በጽሁፍ ከሰረዙ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፦

- የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች እንደሚቆሙ የሚገልጽ የጽሁፍ ማስታወቂያ ሊሰጥዎት ይገባል። ይህ ማስታወቂያ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ (Prior Written Notice (PWN)) ተብሎ የሚጠራ ሲሆን፣ በዚህ መመሪያ ገጽ 7 ላይ የተገለጹትን መስፈርቶች ማሟላት አለበት።
- በ IEP ውስጥ የተጠቀሱትን የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ለልጅዎ መስጠት ማቆም አለበት።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ይህንን የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ ከሰጠዎት እና የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን ከሰረዘ በኋላ፣ ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች የማግኘት መብት እንዳለው ተደርጎ አይቆጠርም፤ እንዲሁም እንደ አጠቃላይ ትምህርት ተማሪ ብቻ ይቆጠራል። በዚህ ሁኔታ ልጅዎ እንደ አንቀጽ 504 እና እንደ Americans with Disabilities Act (ADA) ባሉ ሌሎች ህጎች ጥበቃ የሚደረግለት አካል ጉዳተኛ ተማሪ ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

ለግምገማ የሰጡትን ስምምነት ማንሳት

ስምምነትን ማንሳት ማለት የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን ለልዩ ትምህርት እንዲገመግም የሰጡትን ፈቃድ መመለስ ማለት ነው። ልጅዎ ለልዩ ትምህርት አገልግሎቶች እንዲገመገም ከእንግዲህ የማይፈልጉ ከሆነ በማንኛውም ጊዜ ስምምነትዎን መሰረዝ ይችላሉ። **ይህንን በጽሁፍ ማድረግ ይኖርብዎታል።**

ስምምነትዎን በጽሁፍ ከሰረዙ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፡-

- ግምገማው እንደሚቆም የሚገልጽ የጽሁፍ ማስታወቂያ ሊሰጥዎት ይገባል። ማስታወቂያው PWN ተብሎ የሚጠራ ሲሆን፣ በዚህ መመሪያ ገጽ 7 ላይ የተገለጹትን መስፈርቶች ማሟላት አለበት።
- እስካሁን ያልተጠናቀቁ ማናቸውንም ግምገማዎች ወይም ምዘናዎች ማቆም አለበት።

ለግምገማ ስምምነትዎን ካልሰጡ ወይም ከሰረዙ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ፡-

- ልጅዎን የመገምገም ግዴታዎቹን እንዳልጣሰ ይቆጠራል፤ ይህም በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ላይ ህጋዊ እርምጃ የመውሰድ ችሎታዎን ሊገድብ ይችላል፤ እና
- ለሌሎች ልጆች የሚገኙ ማናቸውንም ሌሎች አገልግሎቶች ወይም ጥቅማጥቅሞች ለእርስዎ ወይም ለልጅዎ መከልከል አይችልም።

በአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም ሌላ የመግባቢያ ዘዴ

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስለ ልጅዎ መረጃ መረዳት መቻልዎን እና በልዩ ትምህርት ሂደት ውስጥ መሳተፍ እንደሚችሉ ማረጋገጥ አለበት። ይህም ማለት የሚሳተፉባቸው ስብሰባዎች፣ የልጅዎ የልዩ ትምህርት ግምገማ እና የሚደርሱዎት ማሳሰቢያዎች በሙሉ በእርስዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም በሚጠቀሙበት ሌላ የመግባቢያ ዘዴ የተጻፉ ወይም የሚነገሩ መሆን አለባቸው ማለት ነው።

ለምሳሌ፣ እርስዎ መስማት የተሳነዎት ከሆኑ ወይም የአፍ መፍቻ ቋንቋዎ እንግሊዝኛ ካልሆነ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በ የግል የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ስብሰባ ላይ የሚገኝ አስተርጓሚ ማዘጋጀት አለበት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎ ምን ዓይነት አገልግሎቶች እና ፕሮግራሞች እንደሚቀርቡለት እንዲረዱ እና በትምህርት ዓመቱ ውስጥ እነዚህን አገልግሎቶች መከታተል እንዲችሉ የመጨረሻውን IEP መተርጎም ወይም በእርስዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም በሚጠቀሙበት ሌላ የመገናኛ ዘዴ የ IEP የድምጽ ቅጂ ማቅረብ አለበት። ልጅዎ የብዙ ቋንቋ ተናጋሪ ተማሪ መሆኑ ከተረጋገጠ፣ የኮሎራዶ ሕግ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የመጨረሻውን IEP እንዲተረጉም ወይም በዋነኛ ቋንቋዎ የ IEP የድምጽ ቅጂ እንዲያቀርብ ይጠይቃል። ትምህርት ቤቱም የ IEP የቃል ወይም የጽሁፍ ትርጉም የመጠየቅ መብት እንዳለዎት በቃል ሊያሳውቅዎ ይገባል።

በተጨማሪም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስለ ልጅዎ እውቀት እንዲሁም በትምህርት፣ በዕድገት እና በተግባራዊ ሁኔታ ምን ማድረግ እንደሚችል ትክክለኛ መረጃ እንዲያገኝ፣ ልጅዎ በእሱ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም የመግባቢያ ዘዴ እንዲገመገም ማረጋገጥ አለበት። ይህም ማለት ለፈተናው ማቅረብ ወይም ማስተዳደር በግልጽ የማይቻል ካልሆነ በስተቀር፣ ልጅዎን ለመገምገም የሚያገለግሉ ፈተናዎች እና ሌሎች ቁሳቁሶች በልጅዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም በሚጠቀመው ሌላ የመግባቢያ ዘዴ መሆን አለባቸው።

የእርስዎ ልጅ ለልዩ ትምህርት ብቁ ነው?

ብቁ መሆን ማለት በቀላሉ፣ ልጅዎ ያለ እነዚህ ተጨማሪ አገልግሎቶች ከጠቅላላ ትምህርት ክፍሎች ተገቢውን ጥቅም ማግኘት በማይችልበት ሁኔታ የመማር ችሎታው በአካል ጉዳት ምክንያት ተጽዕኖ ስለደረሰበት የተወሰኑ ትምህርታዊ አገልግሎቶች እንደሚያስፈልጉት ተረጋግጧል ማለት ነው። በIDEA ስር የአካል ጉዳት ያለበት ተማሪ ተብሎ ለመቆጠር፣ ልጅዎ ከሚከተሉት የአካል ጉዳት ምድቦች ውስጥ በአንዱ ወይም ከዚያ በላይ በሆኑት ምክንያት ልዩ ትምህርት የሚያስፈልገው መሆን
አለበት። ለእያንዳንዱ የተለየ ምድብ የሚያገለግለውን የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝር ለማየት ከታች ያሉትን ሊንኮች መጫን ይችላሉ። ስለ እያንዳንዱ ምድብ ተጨማሪ መረጃ በ አባሪ ሀ ውስጥ ማግኘት ይችላሉ።

- **ኦቲዝም ስፔክትረም ዲስኦርደር (Autism Spectrum Disorder)** የኦቲዝም ስፔክትረም ዲስኦርደር የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤፤
- **መስማት የተሳነውን ጨምሮ የመስማት እክል (Hearing impairment, including Deafness)** የመስማት የተሳነው እክል የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ መስማት የተሳነውን ጨምሮ፤
- **ከፍተኛ የስሜት መረበሽ የአካል ጉዳት** የከፍተኛ የስሜት መረበሽ የአካል ጉዳት የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **የአእምሮ እድገት ውስንነት** የአእምሮ እድገት ውስንነት የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤

- **በርካታ የአካል ጉዳቶች (Multiple Disabilities)** የአካል ጉዳቶች የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **የአጥንትና የጡንቻ እክል (ኦርቶፔዲክ Impairment)** የኦርቶፔዲክ እክል የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ;
- **ሌላ የጤና እክል** የሌላ የጤና እክል የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **የተወሰነ የመማር እክል** ለተወሰነ የመማር እክል የብቃት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **የንግግር ወይም የቋንቋ እክል** ለንግግር ወይም ለቋንቋ እክል የብቃት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **በበፊት አደጋ ምክንያት የሚከሰት የአንጎል ጉዳት** የከዚህ በፊት አደጋ ምክንያት የሚከሰት የአንጎል ጉዳት የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤፤
- **ዓይነ ስውርነትን ጨምሮ፣ የማየት እክል** ለማየት እክል፣ ዓይነ ስውርነትን ጨምሮ የብቃት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤
- **መስማት የተሳነው-ዓይነ ስውር** ለመስማት አለመቻል እና ዓይነ ስውርነት በአንድ ጊዜ የመገኘት የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ፤ ወይም
- **የእድገት መዘግየት (Developmental Delay)** የእድገት መዘግየት ብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ።

ዲስትሪክቱ ልጅዎን እንዲገመግም ስለ መጠየቅ

ልጅዎ በትምህርቱ ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድር አካል ጉዳተኝነት ሊኖርበት ይችላል ብለው ካሰቡ፣ ልጅዎ ለልዩ ትምህርት ብቁ መሆን አለመሆኑን ለመወሰን የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን እንዲገመግም መጠየቅ ይችላሉ። ግምገማ እንዲደረግ ከጠየቁ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ግምገማውን ለማካሄድ ፈቃድዎን መጠየቅ ወይም ግምገማ እንደማያካሂድ ማሳወቅ አለበት። በሁለቱም ሁኔታዎች፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ከጥያቄዎ በኋላ በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ በመስጠት ውሳኔውን ሊያሳውቅዎ ይገባል። ስለ ቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ በገጽ 7 ላይ የበለጠ ማወቅ ይችላሉ።

የትምህርት ቤት ሰራተኞች ልጅዎ ልዩ ትምህርት ሊያስፈልገው ይችላል ብለው ካሰቡ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በማንኛውም ጊዜ ልጅዎን ለመገምገም ፈቃድ ሊጠይቅዎት ይችላል። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የእርስዎን የጽሁፍ ፈቃድ (መረጃ ላይ የተመሰረተ ስምምነት) ካገኘ በኋላ፣ እርስዎ ፈቃደኛ ካልሆኑ ወይም ልጅዎ ለምርመራ እንዲቀርብ በተደጋጋሚ ካላደረጉ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ካልቀየሩ በስተቀር፣ የመጀመሪያውን (የመጀመሪያ) ግምገማ በ60 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ማጠናቀቅ አለበት።

የመንግስት አደራ ለሆነ (Ward of the State) ህፃን የሚደረጉ የመጀመሪያ ግምገማዎች

በ IDEA ትርጓሜ መሰረት፣ የመንግስት አደራ (Ward of the State) ማለት የሚከተለው ህፃን ነው፡-

- በክልል ሕግ መሠረት የመንግስት አደራ ተደርጎ የሚቆጠር፣ ወይም
- በሕዝብ የህፃናት ደህንነት ተቋም ጥበቃ ስር ያለ።

የመንግስት አደራ (Ward of the State) የ ECEA የወላጅ ትርጓሜን የሚያሟላ አሳዳጊ ወላጅ ያለውን ማሳደጊያ ውስጥ ያለ ህፃን አያካትትም።

የወላጆች መብት ካልተቋረጠ እና ፍርድ ቤቱ ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ ካልሾመ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በአሳዳጊ ወላጅ ስምምነት ላይ ከመመስረቱ ወይም ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ (ESP) ከመሾሙ በፊት ወላጁን ለማግኘት ተገቢውን ጥረት ማድረግ አለበት።

ልጁ የመንግስት አደራ (Ward of the State) ከሆነ እና ከወላጁ ጋር የማይኖር ከሆነ፣ በሚከተሉት ሁኔታዎች ውስጥ ህፃኑ አካል ጉዳተኛ መሆኑን አለመሆኑን ለመወሰን ለሚደረገው የመጀመሪያ ግምገማ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ከወላጁ ስምምነት አያስፈልገውም፡-

- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተገቢውን ጥረት ካደረገ በኋላ የልጁን ወላጅ ማግኘት ካልቻለ፤
- የወላጆች መብት የተቋረጠ ከሆነ፤ ወይም
- ትምህርታዊ ውሳኔዎችን የማድረግ የወላጆች መብት ህፃኑን እንዲወክል በዳኛ ለተመረጠ ሌላ ግለሰብ የተሰጠ ከሆነ እና ይህ ግለሰብ ለመጀመሪያው ግምገማ ፈቃድ (መረጃ ላይ የተመሰረተ ስምምነት) ከሰጠ።

ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ (Educational Surrogate Parent) ምንድን ነው?

ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ (Educational Surrogate Parent (ESP)) ማለት የአካል ጉዳት ያለበትን ልጅ ለልዩ ትምህርት አገልግሎት ብቁ ከመሆን እና አገልግሎቱን ከመቀበል ጋር በተያያዙ ጉዳዮች ሁሉ ሊወክል የሚችል ግለሰብ ነው። በሚከተሉት ሁኔታዎች ውስጥ ዳኛ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ESP ሊሾሙ ይችላሉ፡-

- ወላጅ ሊታወቅ በማይችልበት ጊዜ፤
- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተገቢውን ጥረት ካደረገ በኋላ ወላጅን ማግኘት ካልቻለ፤
- ልጁ ረዳት የሌለው ብቻውን የሆነ ቤት አልባ ወጣት ከሆነ፤ ወይም
- ልጁ የመንግስት አደራ (ward of the state) ከሆነ።

በተጨማሪም፣ ፍርድ ቤት ለአንድ ተማሪ ትምህርታዊ ውሳኔዎችን እንዲያደርግ ሌላ ሰውን እንደ ESP ሊሾም ይችላል። ለምሳሌ፣ ፍርድ ቤት የህፃናት መብት ጠበቃ Guardian Ad Litem (በፍርድ ሂደት ውስጥ ልጅን ወክሎ ለመሾም የሚቀርብ ጠባቂ)፣ Counsel for Youth (ለወጣት አማካሪ)፣ አሳዳጊ ወላጅ (foster parent)፣ ወይም ሌላ ዘመድን ሊሾም ይችላል።

በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በተከናወነው ግምገማ ካልተስማሙስ?

ገለልተኛ የትምህርት ግምገማዎች (Independent Educational Evaluations - IEE)

እንደ ወላጅ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለልጅዎ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ (IEE) ወጪ እንዲሸፍን የመጠየቅ መብት አለዎት፤ ይህም ቀደም ብለው ለከፈሉት የግል ግምገማ ወጪውን መመለስን ሊያካትት ይችላል። በተጨማሪም በማንኛውም ጊዜ በራስዎ ወጪ የ IEE ፕሮግራም የማስያዝ እና የመክፈል መብት አለዎት። የ IEP ቡድኑ ክፍያውን ማን ይክፈለው ማን፣ የ IEE ውጤትን ጨምሮ ስለ ልጅዎ የሚያቀርቡትን ማንኛውንም መረጃ ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

የ IEE ዓላማ የ IEP ቡድኑ የልጅዎን የትምህርት ፕሮግራም ሲያዘጋጅ ግምት ውስጥ እንዲያስገባው፣ ስለ ልጅዎ የትምህርት ፍላጎቶች ከገለልተኛ የግል ገምጋሚ መረጃ ማግኘት ነው። የ IEE ምርመራውን የሚያካሂደው ሰው በልጅዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ውስጥ የሚሰራ መሆን የለበትም።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለ IEE ወጪ የሚከፍለው እሱ ራሱ ቀደም ብሎ የልጅዎን ግምገማ ካከናወነ እና እርስዎ በግምገማው ውጤት ካልተስማሙ ብቻ ነው። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን በገመገመ ቁጥር እና እርስዎ በውጤቱ ባልተስማሙ ቁጥር፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ወጪው የሚሸፍንለትን አንድ (1) IEE የማግኘት መብት አለዎት።

በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ግምገማ ላይ አለመስማማትዎን ገልጸው IEE ሲጠይቁ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ — ያለ አላስፈላጊ መዘግየት — ከሚከተሉት አንዱን ማድረግ አለበት፡-

- ለልጅዎ IEE የት ማግኘት እንደሚችሉ ይነግሩዎታል እንዲሁም ዲስትሪክቱ ክፍያውን እንዲፈጽም መሟላት ያለባቸውን መስፈርቶች ያሳውቁዎታል፤ ወይም
- የራሱ ግምገማ ተገቢ ነው ብሎ ካመነ እና የእርስዎን የ IEE ጥያቄ ካልተቀበለው፣ ችሎት እንዲካሄድ ለ CDE የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due process complaint) ያቀርባል (ገጽ 19ን ይመልከቱ)።

IEE ሲጠይቁ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እንዴት IEE ማግኘት እንደሚችሉ ወይም የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ እንዴት ማቅረብ እንደሚችሉ መረጃ ሊሰጥዎት ይገባል። ዲስትሪክቱ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ሳያቀርብ ጥያቄውን ችላ ማለት ወይም ለ IEE አልከፍልም ማለት አይችልም።

ለልጅዎ IEE ሲጠይቁ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በዲስትሪክቱ ግምገማ ላይ ያልተስማሙበትን ምክንያት (ማለትም IEE ለምን እንደፈለጉ) ሊጠይቅዎት ይችላል፤ ነገር ግን እርስዎ ካልፈለጉ በስተቀር የማብራራት ግዴታ የለብዎትም። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ IEE ለመስጠት እንደ ቅድመ ሁኔታ ያልተስማሙበትን ምክንያት እንዲያብራሩ ሊያስገድድዎት አይችልም። ምንም እንኳን የ IEE ጥያቄውን በጽሁፍ ማቅረብ ባይጠበቅብዎትም፣ ለክትትል እንዲረዳዎት የጥያቄዎ መዝገብ ቢኖርዎት ጠቃሚ ነው።

ለገለልተኛ የትምህርት ግምገማዎች (Independent Educational Evaluations - IEE) የሚቀመጡ መስፈርቶች

በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለሚከናወኑ ግምገማዎች የሚሠሩት ተመሳሳይ መስፈርቶች ለገለልተኛ የትምህርት ግምገማዎችም (IEE) ተፈጻሚ ይሆናሉ። ይህም ማለት የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለራሱ የልዩ ትምህርት ግምገማዎች ከሚጠቀመው መስፈርት የተለየ መስፈርት ለ IEE መጠቀም አይችልም፤ ለምሳሌ ግምገማውን የሚያካሂዱ ባለሙያዎች ሊኖራቸው የሚገባውን የሥራ ልምድ እና የትምህርት ዝግጅት በተመለከተ የተለየ መስፈርት መጠቀም አይችልም።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መስፈርቶችን የሚያሟላ የ IEE ሙሉ ወጪን መሸፈን አለበት። አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ለ IEE የክፍያ ገደብ ወይም ጣሪያ ሊያወጣ ይችላል፣ ነገር ግን ይህ ገደብ እርስዎ IEE የማግኘት ችሎታዎን በሚያግድ መልኩ ጥቅም ላይ መዋል የለበትም። በዚህ ሁኔታ፣ የተቀመጠውን የክፍያ ጣሪያ ማለፍ አስፈላጊ የሆነበትን ምክንያት ለማብራራት የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እድል ሊሰጥዎት ይገባል።

የገለልተኛ የትምህርት ግምገማ (IEE) ጥያቄ ሊያስከትላቸው የሚችላቸው ውጤቶች

ልጅዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን መስፈርት የሚያሟላ የ IEE ምርመራ ካደረገ በኋላ፣ ክፍያውን ማን ይክፈለው ማን፣ የ IEP ቡድኑ የልጅዎን የትምህርት ፍላጎቶች ለመወሰን የግምገማውን ውጤት ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። ይህም የብቁነት ሁኔታን እና ዲስትሪክቱ እንዴት ነፃ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (free appropriate public education, FAPE) እንደሚሰጥ መወሰንን ያካትታል።

ከዲስትሪክቱ ግምገማ ጋር ባለመስማማትዎ ዲስትሪክቱ ለገለልተኛ ትምህርታዊ ግምገማ (Independent Educational Evaluation (IEE)) እንዲከፍል መጠየቅ ይችላሉ። ከዚህ በታች IEE በሚጠይቁበት ጊዜ ሊከሰቱ የሚችሉ የተለያዩ ውጤቶች ቀርበዋል፦

A. ዲስትሪክቱ በጥያቄዎ ተስማምቶ የ IEE ሂደቱን እንዴት ማመቻቸት እንደሚችሉ ይነግርዎታል።
   - ዲስትሪክቱ ለ IEE ይከፍላል።

B. ቀደም ብለው የ IEE ምርመራ አድርገዋል። ዲስትሪክቱ ወጪውን እንዲሸፍንልዎ ይፈልጋሉ። ዲስትሪክቱ የግምገማውን መስፈርቶች እና የገምጋሚውን ብቃት ማስረጃዎች ጨምሮ፣ ይቀበላል።
   - ዲስትሪክቱ ለ IEE ምርመራው ያወጡትን ወጪ ይመልስልዎታል።

C. ዲስትሪክቱ IEE አያስፈልግም ብሎ ያምናል። ዲስትሪክቱ ለልጅዎ የራሱ ግምገማ ተገቢ የነበረበትን ምክንያት ለማስረዳት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (due process hearing) ይጠይቃል።
   - የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (administrative law judge (ALJ)) የዲስትሪክቱ ግምገማ ተገቢ ነው ብሎ ከወሰነ፣ አሁንም በራስዎ ወጪ ለልጅዎ IEE ማዘጋጀት ይችላሉ።
   - ዳኛው (ALJ) የዲስትሪክቱ ግምገማ ተገቢ አይደለም ብሎ ከወሰነ፣ ዲስትሪክቱ ለልጅዎ IEE ወጪ እንዲከፍል ሊያዝ ይችላል።

D. ቀደም ብለው የ IEE ምርመራ አድርገዋል። ዲስትሪክቱ የራሱ ግምገማ ተገቢ እንደነበረ ወይም እርስዎ ያደረጉት IEE የዲስትሪክቱን መስፈርት እንደማያሟላ ለማሳየት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ይጠይቃል።

   ዲስትሪክቱ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ሳያቀርብ ለ IEE ክፍያ አልፈጽምም ማለት አይችልም።
   - ዳኛው (ALJ) እርስዎ ያዘጋጁት IEE ተገቢ ነው ብሎ ከወሰነ፣ ዲስትሪክቱ ለ IEE ያወጡትን ወጪ እንዲከፍል ያዝዛል።
   - ዳኛው (ALJ) እርስዎ ያዘጋጁት ግምገማ ተገቢ አይደለም ብሎ ከወሰነ፣ ዲስትሪክቱ ወጪዎን እንዲተካ አያዝዝም። ይሁን እንጂ፣ ዲስትሪክቱ እርስዎ እንደ ወላጅ ያቀረቡትን መረጃ አሁንም ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የተወሰኑ እርምጃዎችን ለመውሰድ ሲያቅድ ወይም ጥያቄዎችን ውድቅ ሲያደርግ፣ ድርጊቱን ከመፈጸሙ በፊት በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ የጽሁፍ ማስታወቂያ (ይህም Prior Written Notice ወይም PWN ተብሎ ይጠራላል) ሊሰጥዎ ይገባል። እነዚህ እርምጃዎች የልጅዎን ማንነት መለየት፣ ግምገማ ማድረግ፣ ትምህርታዊ ምደባ (ልጅዎ የሚያገኛቸው አገልግሎቶች) ወይም ነፃ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (FAPE) አቅርቦትን መጀመር ወይም መለወጥን ያካትታሉ።

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ ይዘቶች

አንድ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ (PWN) ስለ ልጅዎ የትምህርት አገልግሎቶች በሚደረጉ ውሳኔዎች ላይ በመረጃ ላይ ተመስርተው እንዲሳተፉ የሚያስችል በቂ ዝርዝር መረጃ መያዝ አለበት። ይህ ማለት PWN የትምህርት ዲስትሪክቱ ምን ማድረግ እንደሚፈልግ (ወይም ለማድረግ ፈቃደኛ ያልሆነው) እና ለምን እንደሆነ እንዲረዱ በቂ መረጃ ሊሰጥዎ ይገባል።

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፦

- የታቀደው ወይም ውድቅ የተደረገው እርምጃ መግለጫ፤
- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እርምጃውን ለመውሰድ ለምን እንደፈለገ ወይም ለምን እንደከለከለ የሚገልጽ ማብራሪያ፤
- ትምህርት ቤቱ ውሳኔውን ለማሳለፍ የተጠቀመባቸው የእያንዳንዱ የግምገማ ሂደት፣ ምዘና፣ የሰነድ መዝገብ ወይም ሪፖርት መግለጫ፤

- የ IEP ቡድኑ ግምት ውስጥ ያስገባቸው የሌሎች አማራጮች መግለጫ እና እነዚያ አማራጮች ውድቅ የተደረጉባቸው ምክንያቶች፤
- ከዲስትሪክቱ ዕቅድ ወይም ክልከላ ጋር ተያያዥነት ያላቸው የሌሎች ሁኔታዎች መግለጫ፤
- ወላጆች በ IDEA የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያዎች ስር ጥበቃ እንዳላቸው የሚገልጽ መግለጫ፣ እንዲሁም መደበኛው የመጀመሪያ የግምገማ ጥያቄ ካልሆነ የሥነ-ሥርዓት ደህንነት መጠበቂያ ማስታወቂያን እንዴት ማግኘት እንደሚቻል የሚገልጽ መረጃ፤ እና
- ወላጆች የ IDEA መስፈርቶችን እንዲረዱ እርዳታ ለማግኘት ሊያነጋግሯቸው የሚችሏቸው ምንጮች።

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ በሚገባ ቋንቋ

የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያ ለአጠቃላይ ህዝብ በሚረዳ ቋንቋ መፃፍ ያለበት ሲሆን፣ በግልጽ የማይቻል ካልሆነ በስተቀር በእርስዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም በሚጠቀሙት ሌላ የመገናኛ ዘዴ መቅረብ አለበት። የምልክት ቋንቋ፣ ብሬይል፣ የቃል ንግግር፣ እንዲሁም የማጎልበቻ እና አማራጭ የመግባቢያ (augmentative and alternative communication (AAC)) ሌሎች የመግባቢያ ዘዴዎች ምሳሌዎች ናቸው። የአፍ መፍቻ ቋንቋዎ ወይም ሌላ የመግባቢያ ዘዴዎ የጽሁፍ ቋንቋ ***ካልሆነ***፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ማስታወቂያውን በቃል በእርስዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም ሌላ የመግባቢያ ዘዴ በቃል ለማቅረብ እርምጃዎችን መውሰድ እና መረጃውን መረዳትዎን ማረጋገጥ አለበት። በዚህ ሁኔታ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እነዚህን መስፈርቶች ማሟላቱን በሰነድ ማስመዝገብ ይኖርበታል።

ዲስትሪክቶች አንዳንድ ጊዜ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያን በልጅዎ ዓመታዊ IEP ሰነድ ውስጥ ያካትቱታል። በፌዴራል ሕግ መሠረት፣ በግልጽ የማይቻል ካልሆነ በስተቀር የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ IEPን በእርስዎ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም የመግባቢያ ዘዴ መተርጎም አለበት። በኮሎራዶ ሕግ መሠረት፣ ልጅዎ ብዙ ቋንቋ ተናጋሪ ተማሪ መሆኑ ከተረጋገጠ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የጽሁፍ ወይም የቃል ትርጉም ይፈልጉ እንደሆነ ሊጠይቅዎት ይገባል።

መደበኛ የእድገት ክትትል ሪፖርቶችን የማግኘት መብት

ስለ ልጅዎ እድገት የIEP ግቦች አፈጻጸም መረጃ የማግኘት መብት አለዎት። የልጅዎ IEP ለIEP ግቦቹ የሚደረገው እድገት እንዴት እንደሚለካ መግለጽ እና ልጅዎ ወደ ግቦቹ እያደረገ ስላለው እድገት መደበኛ ሪፖርቶችን መቼ እንደሚቀበሉ ሊነግርዎት ይገባል። ልጅዎ ግቦቹን ማሳካቱን ለመወሰን የልጅዎ IEP ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ መከለስ እና መታደስ አለበት። ልጅዎ ወደ IEP ግቦቹ የሚጠበቀውን ያህል እድገት እያሳየ ካልሆነ የልጅዎ IEP ከዓመታዊ ክለሳው ቀደም ብሎ መታየት ሊያስፈልገው ይችላል። ልጅዎ የሚጠበቀውን ያህል እድገት እያሳየ እንዳልሆነ ካሰቡ ወይም ልጅዎ ከዓመታዊ ክለሳው በፊት ግቦቹን ካሳካ፣ የልጅዎን IEP ለመከለስ እና ለማደስ የIEP ስብሰባ እንዲደረግ መጠየቅ ይችላሉ።

የትምህርት መዝገቦች

መዝገቦችን የማግኘት መብት

የልጅዎን የትምህርት መዝገቦች የመመልከት መብት አለዎት። የቤተሰብ የትምህርት መብቶች እና ግላዊነት አዋጅ (Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA)) ወላጆች የልጆቻቸውን የትምህርት መዝገቦች የመመርመር እና የመከለስ መብት የሚሰጥ የፌዴራል ሕግ ነው። በFERPA ስር ያሉ መብቶች ልጅዎ 18 ዓመት ሲሞላው ወይም ከሁለተኛ ደረጃ ትምህርት በኋላ (ለምሳሌ ኮሌጅ ወይም ዩኒቨርሲቲ) መማር ሲጀምር (ከሁለቱ ቀድሞ በሚመጣው) ከእርስዎ ወደ ልጅዎ ይተላለፋሉ። በኮሎራዶ፣ በ IDEA ስር ያሉ የትምህርት መብቶች ልጅዎ 21 ዓመት ሲሞላው ከእርስዎ ወደ ልጅዎ ይተላለፋሉ።

የትምህርት መዝገቦች ምንድን ናቸው?

በFERPA ጥበቃ እንዲደረግላቸው፣ መረጃዎቹ እንደ ትምህርት መዝገብ መቆጠር አለባቸው። FERPA የትምህርት መዝገቦችን በሚከተለው መልኩ ይተረጉማቸዋል፦

1. በቀጥታ ከአንድ ተለይቶ ከሚታወቅ ተማሪ ጋር የተያያዙ መዝገቦች። አንዳንድ ጊዜ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቶች ይህንን በግለሰብ ደረጃ የሚታወቅ መረጃ (Personally Identifiable Information - PII) ብለው ይጠሩታል፤ እና
2. በትምህርት ተቋም (ለምሳሌ በእርስዎ ትምህርት ቤት ዲስትሪክት) ወይም ተቋሙን ወክሎ በሚሰራ አካል የተያዙ መዝገቦች።

መዝገብ ማለት በማንኛውም መንገድ የተቀዳ መረጃ ማለት ሲሆን፣ ይህም በእጅ ጽሁፍ፣ በህትመት፣ በኮምፒውተር ሚዲያ፣ በቪዲዮ ወይም በድምጽ ካሴት፣ በፊልም ወይም በማይክሮ ፊልም ወይም በማይክሮፊሽ የተቀረጹትን ሁሉ ያካትታል ሆኖም በዚህ ብቻ የተወሰነ አይደለም።

የተማሪ ትምህርት መዝገቦች ሚስጥራዊ ናቸው፣ ይህም ማለት **የግል ናቸው** ማለት ነው። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን መዝገቦች በሚሰበስብበት፣ በሚያከማችበት፣ ለሌላ አካል በሚሰጥበት ወይም በሚያጠፋበት ጊዜ ግላዊነታቸውን መጠበቅ አለበት። ትምህርት ቤቶች የልጅዎን መዝገብ የተመለከተ ማንኛውንም ሰው ዝርዝር (ከወላጅ እና ከተፈቀደላቸው የትምህርት ቤት ሰራተኞች በስተቀር) መዝገብ ማስቀመጥ አለባቸው፤ ይህም የግለሰቡን ስም፣ መዝገቡ የታየበትን ቀን እና ግለሰቡ መዝገቡን እንዲያይ የተፈቀደበትን ዓላማ ያካትታል።

ግለሰባዊ መለያ መረጃ (Personally Identifiable Information - PII) የሚከተሉትን ያካትታል፦

- የተማሪው ስም፤
- የተማሪው ወላጆች ወይም የሌሎች የቤተሰብ አባላት ስም፤
- የተማሪው ወይም የተማሪው ቤተሰብ አድራሻ፤
- የተማሪው የማህበራዊ ዋስትና ቁጥር (Social security number)፣ የተማሪ መታወቂያ ቁጥር ወይም ባዮሜትሪክ መረጃ፤
- የተማሪው የልደት ቀን፣ የልደት ቦታ፣ የእናቱ የሴትነት ስም (maiden name)፣ ወይም ዘር ወይም ብሄር፤
- በተናጠል ወይም ከሌሎች መረጃዎች ጋር በመቀናጀት፣ በትምህርት ቤቱ ማህበረሰብ ውስጥ ያለ አንድ ሰው ተማሪውን በእርግጠኝነት እንዲለይ የሚያስችሉት ሌሎች መረጃዎች፤
- መዝገቡ የሚመለከተውን ተማሪ ማንነት ያውቃል ተብሎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በምክንያታዊነት በሚያምንበት ሰው የተጠየቀ መረጃ፤ ወይም
- በFERPA የተገለጹ ሌሎች ምሳሌዎች።

የትምህርት መዝገቦች ከሌሎች ተማሪዎች (ልጅዎ ካልሆኑት) ጋር የተያያዙ መዝገቦችን ወይም የትምህርት ቤት ሰራተኞችን የግል መዝገቦች አያካትቱም።

የልጅዎን መዝገቦች ለመገምገም የእርስዎ መብት

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በዲስትሪክቱ የተሰበሰቡ፣ የተያዙ ወይም ጥቅም ላይ የዋሉ የልጅዎን የትምህርት መዝገቦች የመመርመር እና እንዲገመግሙ እድል ሊሰጥዎ ይገባል። በተጨማሪም እርስዎን ወክሎ የሚሰራ ማንኛውም ሰው (እንደ ጓደኛ፣ ጠበቃ ወይም አማካሪ) የልጅዎን መዝገቦች እንዲመረምር እና እንዲገመግም የማድረግ መብት አለዎት።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን መዝገቦች ለመገምገም ያቀረቡትን ጥያቄ ያለ ምንም መዘግየት እና እርስዎ የሚሳተፉበት ከማንኛውም የ IEP ቡድን ስብሰባ፣ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (due process hearing) ወይም የውሳኔ ስብሰባ (resolution meeting) በፊት ማሟላት አለበት። ይህም ከጠባይ መገለጫ ግምገማ (manifestation determination review) ወይም ከሥነ-ምግባር እርምጃ ጋር የተያያዙ ማናቸውንም የ IEP ስብሰባዎችን ወይም ችሎቶችን ያካትታል። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ጥያቄ ካቀረቡበት ቀን ጀምሮ ከ45 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፣ ወይም ለ IEP ስብሰባ ወይም ችሎት ለመዘጋጀት አስፈላጊ ከሆነ ከዚያ ቀደም ብሎ መዝገቦቹን እንዲመለከቱ መፍቀድ አለበት።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን መዝገቦች ቅጂ ሊሰጥዎ ይችላል፤ ሆኖም ቅጂውን አለመስጠቱ መዝገቦቹን የመግምገም መብትዎን የሚያግድ ከሆነ ቅጂውን በግዴታ ሊሰጥዎ ይገባል። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለቅጂው ክፍያ ሊጠይቅ ይችላል፤ ነገር ግን ክፍያው መዝገቦቹን የመገምገም መብትዎን የሚያግድ ከሆነ ሊጠይቅ አይችልም። **ልጅዎ ለነፃ ወይም ለቅናሽ ምሳ ተጠቃሚነት (free or reduced lunch) ብቁ ከሆነ፣ የልጅዎን መዝገቦች ለማግኘት ምንም ዓይነት ክፍያ ሊጠየቁ አይገባም።**

በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በግልጽ እንደ ሞግዚትነት፣ መለያየት ወይም ፍቺ ባሉ ምክንያቶች በክልል ሕግ መሠረት መዝገቦቹን የማየት ሥልጣን እንደሌለዎት ካልተነገረው በስተቀር፣ የልጅዎን መዝገቦች የመመርመር እና የመገምገም ሥልጣን እንዳለዎት መገመት ይችላል።

በልጅዎ የትምህርት መዝገብ ላይ ለውጥ እንዲደረግ ስለ መጠየቅ የእርስዎ መብት

በመዝገቡ ውስጥ ያለ መረጃ ስህተት ነው፣ አሳሳች ነው፣ ወይም የልጅዎን ግላዊነት ወይም ሌሎች መብቶች ይጥሳል ብለው ካመኑ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን የትምህርት መዝገብ እንዲያስተካክል የመጠየቅ መብት አለዎት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የጠየቁትን ለውጥ ለማድረግ ወይም ላለማድረግ በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ ውሳኔ መስጠት አለበት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እርስዎ በጠየቁት መሠረት የልጅዎን የትምህርት መዝገብ ለመቀየር ፈቃደኛ ካልሆነ፣ ስለ ጉዳዩ ለመወያየት የችሎት ማግኘት መብት ሊሰጥዎት ይገባል።

ከችሎቱ በኋላ፣ የሚከተሉት ሁለት ውጤቶች ሊከሰቱ ይችላሉ፦

- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መረጃው ስህተት፣ አሳሳች ወይም የተማሪውን ግላዊነት ወይም ሌሎች መብቶችን የሚጥስ መሆኑን ከተስማማ በልጅዎ የትምህርት መዝገብ ላይ ለውጦችን ያደርጋል። እነዚህን ለውጦችም በጽሁፍ ሊያሳውቅዎ ይገባል።
- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መረጃው ስህተት፣ አሳሳች ወይም የተማሪውን ግላዊነት ወይም ሌሎች መብቶችን የሚጥስ መሆኑን ካልተስማማ እና መዝገቡን ላለመቀየር ይወስናል። በዚህ ሁኔታ ዲስትሪክቱ በመረጃው ላይ አስተያየት የሚሰጥበትን ወይም በዲስትሪክቱ ውሳኔ ያልተስማሙበትን ምክንያት የሚገልጽ መግለጫ በልጅዎ መዝገብ ውስጥ የመጨመር መብት እንዳለዎት ሊያሳውቅዎ ይገባል። ይህ መግለጫ እርስዎ ያልተስማሙበትን መረጃ የያዘው የልጅዎ የትምህርት መዝገብ ክፍል በዲስትሪክቱ ዘንድ ተጠብቆ እስከቆየ ድረስ የልጅዎ መዝገብ አካል ሆኖ መቆየት አለበት። እንዲሁም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ይህንን መረጃ ለሌላ አካል በሚያጋራበት በማንኛውም ጊዜ የእርስዎ መግለጫ አብሮ መካተት አለበት።

የትምህርት መዝገቦችን ማጋራት

ብዙውን ጊዜ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን ማንነት የሚገልጹ የትምህርት መዝገቦችን ከእርስዎ ውጭ ለሌላ ሰው ማጋራት ከፈለገ የእርስዎን የጽሁፍ ፈቃድ ማግኘት አለበት። ሆኖም የእርስዎ ፈቃድ የማይፈለግባቸው አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ። አንድ ዲስትሪክት መዝገቦችን ለማጋራት የእርስዎን የጽሁፍ ፈቃድ ማግኘት የማይጠበቅበት ጊዜ መቼ እንደሆነ የበለጠ ለማወቅ የዩኤስ የትምህርት መምሪያ (U.S. Department of Education) (www.ed.gov) ይጎብኙ፣ በፍለጋ ሳጥኑ ውስጥ FERPA ብለው ይጻፉ እና ለወላጆች የሚሆን መመሪያን ይፈልጉ ወይም የተማሪን ግላዊነት ስለመጠበቅ የዩኤስ የትምህርት መምሪያን ተደጋጋሚ ጥያቄዎች እና መልሶች ገጽ (https://studentprivacy.ed.gov/frequently-asked-questions) ይጎብኙ።

C. በአለመግባባት አፈታት ዘዴዎች (Dispute Resolution) አማካኝነት በልጅዎ የልዩ ትምህርት ፕሮግራም ላይ በተደረጉ ውሳኔዎች ላይ ስለመቃወም የእርስዎ መብት

በልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ላይ ቅሬታ ካለዎት፣ በመጀመሪያ የልጅዎን የልዩ ትምህርት መምህር ወይም የልዩ ትምህርት ዳይሬክተሩን በማነጋገር ስጋትዎን መግለጽ ይመርጡ ይሆናል። ለትምህርት ቤቱ ሰራተኞች ለምን እንደተጨነቁ እና ችግሩን ለመፍታት ምን ቢደረግ ይሻላል ብለው እንደሚያስቡ ይንገሯቸው። እንደ ልዩ ትምህርት መምህሩ ወይም የልዩ ትምህርት ዳይሬክተሩ ያሉ ልጅዎን የሚያውቁ ሰዎችን ማነጋገር ብዙውን ጊዜ ችግሩን ለመፍታት ፈጣኑ እና ቀላሉ መንገድ ነው። የልጅዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት የልዩ ትምህርት ዳይሬክተር ማን እንደሆነ እርግጠኛ ካልሆኑ፣ እርዳታ ለማግኘት የኮሎራዶ የትምህርት መምሪያን (CDE) ያነጋግሩ።

በተጨማሪም፣ በልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ላይ የሚፈጠሩ አለመግባባቶችን ለመፍታት የሚረዱ ሦስት የIDEA አማራጮች አሉ፡- ሽምግልና (mediation)፣ የክልል ቅሬታ (state complaint)፣ እና የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (due process complaint)። ስለነዚህ ሂደቶች አጭር መግለጫ ለማግኘት አባሪ ሐን ይመልከቱ። CDE ስለ እያንዳንዱ አማራጭ ለሚነሱ ጥያቄዎች መልስ መስጠት ይችላል፣ ነገር ግን የህግ ምክር መስጠት አይችልም። ይህም ማለት የ CDE ሰራተኞች የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የ IDEA ህግን እየተከተለ መሆኑን ወይም አለመሆኑን ሊነግሩዎት፣ ወይም ከሦስቱ አማራጮች የትኛውን መምረጥ እንዳለብዎት ሊመክሩዎት አይችሉም። መረጃ፣ ድጋፍ (advocacy) ወይም የህግ ምክር ከፈለጉ የሚከተሉትን አካላት ማነጋገር ይችላሉ፡-

በፌዴራል የሚደገፉ የወላጅ ስልጠና እና መረጃ ማዕከላት

IDEA እያንዳንዱ ክልል ቢያንስ አንድ የወላጅ ሥልጠና እና መረጃ ማዕከል (Parent Training and Information Center) እንዲኖረው ይጠይቃል። የወላጅ ማዕከላት (Parent Centers) ለወላጆች፣ ለአካል ጉዳተኛ ግለሰቦች እና ለቤተሰብ አባላት በ IDEA ሥር ስላላቸው መብቶች እንዲሁም ስለሌሎች ግብዓቶች መረጃ ይሰጣሉ። በኮሎራዶ ውስጥ፣ የወላጅ ማዕከላት የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

የፒክ ወላጅ ማዕከል (PEAK Parent Center)፡- PEAK Parent Center የወላጅ ማዕከል ሁሉም አካል ጉዳተኞች በአካባቢያቸው በሚገኙ ትምህርት ቤቶች፣ ማህበረሰቦች፣ የስራ ቦታዎች እና በማንኛውም የህይወት ዘርፍ ሙሉ በሙሉ እንዲካተቱ የሚሰራ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ነው። PEAK በኮሎራዶ እና ከዚያ ባሻገር ላሉ የአካል ጉዳተኛ ልጆች ቤተሰቦች እና ለራሳቸው ተከራካሪ ለሆኑ ግለሰቦች የተለያዩ ነፃ እና ዝቅተኛ ክፍያ ያላቸውን አገልግሎቶች ይሰጣል። እርስዎ ለበለጠ መረጃ የPEAK ድረ-ገጽን (https://www.peakparent.org/) ይጎብኙ ወይም በ 719-531-9400 ያግኙዋቸው።

ሾው ኤንድ ቴል ኮርፖሬሽን (Show and Tell Corporation): Show and Tell 2019 ላይ የተመሰረተ እና ቀደም ሲል የዴንቨር ሜትሮ ማህበረሰብ የወላጅ ግብዓት ማዕከል (Denver Metro Community Parent Resource Center) በመባል የሚታወቀው የTHRIVE Center እህት ድርጅት የሆነ 501(c)(3) በወላጅ የሚመራ ድርጅት ነው። Show and Tell ከውልደት እስከ ሃያ ስድስት ዓመት ለሆኑ አካል ጉዳተኛ ህፃናት ቤተሰቦች፣ እንዲሁም ለአካል ጉዳተኛ ወጣቶች እና ልዩ የጤና እንክብካቤ ፍላጎት ላላቸው ሰዎች ሙሉ አቅማቸውን እንዲያሳኩ እና የትምህርት ቤታቸው እና ማህበረሰባቸው አስተዋጽኦ አበርካች አባላት ለመሆን እንዲጥሩ በመርዳት ይሟገታል። ድርጅቱ ትኩረት የሚሰጠው በቂ አገልግሎት ከማያገኙ የ BIPOC (ጥቁር፣ ተወላጅ እና ቀለም ያላቸው ሰዎች) ቤተሰቦች ጋር ግንኙነት መፍጠር እና ልጆቻቸው መሰረታዊ የህይወት ክህሎቶችን እንዲያዳብሩ ከሚያስፈልጉ መሳሪያዎች ጋር ማገናኘት ላይ ነው። ለበለጠ መረጃ የ Show and Tell ድረ-ገጽን (https://weshowandtell.org) ይጎብኙ ወይም በስልክ ቁጥር 303-632-6840 ማግኘት ይችላሉ።

CDE በፌዴራል ደረጃ እውቅና የተሰጣቸውን የወላጅ ስልጠና እና መረጃ ማዕከላትን ጨምሮ ስለ ወላጅ ግብዓቶች መረጃ በድረ-ገጹ ላይ ይሰጣል። አሁን ያሉትን የወላጅ ግብዓቶች ዝርዝር በ CDE ድረ-ገጽ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/spedparents) ማግኘት ይችላሉ።

የኮሎራዶ የአካል ጉዳተኞች ሕግ (Disability Law Colorado)፡- Disability Law Colorado የክልሉ ተሹሞ የተሾመ የጥበቃ እና ተሟጋችነት ሥርዓት ነው። Disability Law Colorado ለአካል ጉዳተኛ ሰዎች ነጻነት፣ ማብቃት (empowerment)፣ እና ማህበረሰባዊ ተሳትፎ ለማስፋፋት አገልግሎቶችን የሚሰጥ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ነው፣ ይህም ቀጥተኛ የሕግ ውክልና (direct legal representation)፣ ምርመራ፣ ሥልጠና እና ትምህርት፣ መረጃ እና ማመሳከሪያ፣ እንዲሁም የሕግ አውጭ ትንተና እና ተሟጋችነትን

ያጠቃልላል። Disability Law Colorado እንደ ልዩ ትምህርት ያሉ በክልል እና በፌዴራል ገንዘብ የሚደገፉ አገልግሎቶችን ለማግኘት ግለሰቦችን ይረዳል። ለበለጠ መረጃ ድረ-ገጻቸውን (https://disabilitylawco.org/) ይጎብኙ ወይም በ 1-800-288-1376 ወይም 303-722-0300 ይደውሉ።

ሽምግልና

ሽምግልና ወላጆች እና የትምህርት ቤት ሰራተኞች በልዩ ትምህርት ጉዳዮች ላይ ያላቸውን ስጋቶች/አለመግባባቶች በሙያተኛ አሸማጋይ እርዳታ ተወያይተው እንዲፈቱ እድል ይሰጣል። አሸማጋዩ ወገንተኛ አይሆንም፣ እንዲሁም ወላጆችን ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን ወክሎ አይሰራም። አሸማጋዩ በልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ላይ ያለውን አለመግባባት እንዴት መፍታት እንደሚችሉ ሊነግርዎት አይችልም። ይልቁንም፣ አሸማጋዩ እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስለ ስጋቶቻችሁ እንድትወያዩ እና በጋራ መፍትሄ እንድትፈልጉ ይረዳችኋል።

ሽምግልና ነፃ ነው እና በማንኛውም ጊዜ ሊጠየቅ ይችላል

ሽምግልና በማንኛውም ጊዜ ሊጠየቅ ይችላል፤ ለሽምግልና አገልግሎቱም ለእርስዎ ወይም ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሚጠየቅ ምንም ዓይነት ክፍያ የለም። ሽምግልና በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ስለሆነ ሁለቱም ወገኖች እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በሂደቱ ውስጥ ለመሳተፍ መስማማት አለባችሁ። አንዱ ወገን በሽምግልናው ለመሳተፍ ካልተስማማ፣ ሽምግልናው ሊካሄድ አይችልም።

ሁለቱም ወገኖች ለመሳተፍ ከተስማሙ፣ CDE አሸማጋይ ይመድባል፤ አሸማጋዩም ሽምግልናውን ለማቀናጀት ከ1-2 የሥራ ቀናት ውስጥ ያገኝዎታል። ሽምግልናው በተገቢ ጊዜ ውስጥ መርሐግብር መያዝ እና ለወላጁም ሆነ ለዲስትሪክቱ ምቹ በሆነ ቦታ መካሄድ አለበት። ብዙውን ጊዜ ሽምግልና የሚካሄደው ሁለቱም ወገኖች ለመስማማት ከተስማሙበት ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ ነው።

አሸማጋዩ (The Mediator)፦

- ስለ ልዩ ትምህርት እውቀት ያለው፣ ብቁ፣ የሰለጠነ እና ልምድ ያለው አሸማጋይ ነው፤
- በየተራ በዙር ይመደባል፤
- ወገንተኛ አይሆንም ወይም ለእርስዎ ወይም ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ አይሰራም፤
- ውሳኔዎችን እንዲያስተላልፍ አይፈቀድለትም። ይልቁንም፣ አሸማጋዩ እርስዎ
- እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለአለመግባባቱ መፍትሔ ለማግኘት እንድትሠሩ ይረዳል፤
- ከእርስዎ እና ከትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ጋር በመሆን የጽሁፍ የመደራደር ስምምነት (settlement agreement) ያዘጋጃል፤
- የሽምግልና ስብሰባው በትክክለኛው መንገድ እንዲቀጥል፣ ሁሉም ሰው ለሂደቱ እና አንዳቸው ለሌላው አክብሮት እንዲኖራቸው ይረዳል፤
- ትኩረቱ ተማሪው እና የተማሪው ፍላጎት ላይ ብቻ እንዲሆን ያደርጋል፤ እና
- በክልል ቅሬታ ወይም በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ላይ ምስክር ሆኖ ሊጠራ አይችልም።

ሽምግልናን እንዴት መጠየቅ ይቻላል?

ሽምግልና በሚከተሉት መንገዶች ሊጠየቅ ይችላል፦

- ☐ የኮሎራዶ ትምህርት መምሪያን (CDE), አማራጭ የክርክር መፍቻ አስተባባሪን (Alternative Dispute Resolution Coordinator) በስልክ ወይም በኢሜይል በማነጋገር ሊጠየቅ ይችላል። የአድራሻ መረጃ ለማግኘት የ CDE የሽምግልና ድረ-ገጽን (https://www.cde.state.co.us/spedlaw/mediation)ይጎብኙ፤ ወይም
- ☐ በፋክስ ወይም በፖስታ በመላክ የሽምግልና መጠየቂያ ቅጽ (http://www.cde.state.co.us/spedlaw/modelmediationrequestform) በመሙላት ይህም በ CDE አለመግባባት አፈታት ድረ-ገጽ ላይ የሚገኘውን የተሟላ ይገኛል።

በፊርማ የጸደቀ፣ የጽሁፍ ስምምነት እና ሚስጥራዊነት

አሸማጋዩ እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የደረሳችሁበትን ስምምነት በጽሁፍ እንድታሰፍሩ ይረዳችኋል። ስምምነቱ ሕጋዊ ተፈጻሚነት እንዲኖረው፣ በእርስዎ እና በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የተፈቀደለት ተወካይ መፈረም አለበት። በትምህርት ላይ ውሳኔ የመስጠት መብትን በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ከሌላ ወገን ጋር በጋራ የሚያጋሩ ከሆነ፣ ሁለቱም ወላጆች ስምምነቱን ለመፈረም መገኘት ይኖርባቸዋል። ይህ የጽሁፍ ስምምነት አስገዳጅ ውል (Binding contract) ነው። ይህም ማለት እርስዎም ሆኑ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በስምምነቱ ውስጥ ያሉትን ውሎች የመፈጸም ግዴታ አለባችሁ ማለት ነው። በፊርማ የጸደቀ የሽምግልና ስምምነት በክልል ወይም በፌዴራል ፍርድ ቤት ተፈጻሚነት ሊኖረው ይችላል። የጽሁፍ ስምምነታችሁ ስምምነቱን እንዴት ተፈጻሚ ማድረግ እንደሚቻል የሚገልጹ ተጨማሪ ዝርዝር ሃሳቦችን ሊይዝ ይችላል። በሽምግልና ወቅት የሚደረጉ ውይይቶች በሙሉ ሚስጥራዊ ናቸው፤ እንዲሁም የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due process complaint) ቢቀርብ እንደ ማስረጃ ሊያገለግሉ አይችሉም።

የጠበቆች ተሳትፎ በሽምግልና ወቅት

በጠበቃ የሚወከሉ ከሆነ፣ ጠበቃዎ በሽምግልናው ላይ እንዲገኝ መጋበዝ ይችላሉ። ምንም እንኳን ሽምግልናው ራሱ ነፃ ቢሆንም፣ ጠበቃዎ እንዲገኝ ለሚያወጡት ወጪ ግን ሃላፊነቱ የእርስዎ ነው። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱም የራሱን ጠበቃ በሽምግልናው ላይ እንዲገኝ ሊጋብዝ ይችላል። እንደ ውሳኔ ሰጪ ስብሰባዎች (Resolution meetings) ሳይሆን፣ በሽምግልና ወቅት እርስዎ ጠበቃ ባይኖርዎትም እንኳ ዲስትሪክቱ የራሱን ጠበቃ በሽምግልና እንዲገኝ መጋበዝ ይችላል። ሽምግልና በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ስለሆነ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ጠበቃውን የሚያካትት ከሆነ በሽምግልናው ላለመሳተፍ መምረጥ ይችላሉ። በሽምግልና ውስጥ ስለሚገኙ ተሳታፊዎች ማንኛውም አሳሳቢ ጉዳይ ካለዎት ለተመደበው አሸማጋይ ማማከር ይኖርብዎታል።

የሽምግልና ሂደት አጠቃላይ እይታ

የሽምግልና ጥያቄ ማቅረብ
እርስዎ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በማንኛውም ጊዜ ለCDE የሽምግልና ጥያቄ ማቅረብ ትችላላችሁ። ሽምግልና በክልል ቅሬታ ሂደት ውስጥ ወይም የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ከተጠየቀ በኋላም ቢሆን በማንኛውም ጊዜ ሊጠየቅ ይችላል። ሽምግልናው እንዲካሄድ ግን እርስዎም ሆኑ ዲስትሪክቱ መስማማት ይኖርባችኋል።

የሽምግልና መርሐግብር ማስያዝ

አሸማጋዩ ገለልተኛ የሆነ ሦስተኛ ወገን ነው። አሸማጋዩ ከተመደበ በኋላ በ1-2 የሥራ ቀናት ውስጥ ወገኖቹን በማግኘት ስብሰባ የማስያዝ ሂደት ይጀምራል። ለአሸማጋዩ የሚከፈለውን ወጪ CDE ይሸፍናል።

የሽምግልና ስብሰባ
እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስጋቶቻችሁን ትጋራላችሁ። አሸማጋዩ ወገኖች ሁለቱንም ወደሚያስማማ መፍትሄ እንዲመጡ እና ስምምነቱን በጽሁፍ (የመደራደር ስምምነት) እንዲያሰፍሩ ይረዳል። በአጠቃላይ፣ ልዩ ሁኔታ ካልተፈጠረ በስተቀር በሽምግልና ወቅት የተነገረ ማንኛውም ነገር ከስብሰባው ውጭ ሊነገር ወይም ለወደፊት የሕግ ሂደቶች እንደ ማስረጃ ሊያገለግል አይችልም።

የጽሁፍ ስምምነት ላይ መድረስ
የደረሳችሁበት የጽሁፍ ስምምነት አስገዳጅ ሲሆን በወላጅ እና በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መፈረም አለበት። አስገዳጅ ስምምነት ማለት ሁለቱም ወገኖች ስምምነቱን የመፈጸም ግዴታ አለባቸው ማለት ሲሆን፣ ፍርድ ቤትም ተፈጻሚነቱን ሊያስከብር ይችላል።

ስምምነት ላይ ካልተደረሰ
በሽምግልናው ስምምነት ላይ መድረስ ካልተቻለ፣ ተማሪው የሚያገኛቸው አገልግሎቶች እንዳሉ ይቀጥላሉ። በክልል ቅሬታ (State complaint) ሂደት ውስጥ እየተሳተፉ ከሆነ፣ የክልል ቅሬታ መኮንን (State Complaints Officer (SCO)) ምርመራውን ይቀጥላል። በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (Due process hearing) ላይ ከሆኑ፣ ወገኖቹ በአስተዳደር ሕግ ዳኛ (Administrative Law Judge (ALJ)) ፊት ችሎት ይቀጥላሉ።

የክልል ቅሬታ ማቅረብ

በልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ላይ ያለዎትን ስጋት የኮሎራዶ ትምህርት መምሪያ (CDE) እንዲመረምርልዎት የጽሁፍ የክልል ቅሬታ (State complaint) ማቅረብ ይችላሉ። የክልል ቅሬታ አንድ የሕዝብ ኤጀንሲ (public agency) (ማለትም የትምህርት ዲስትሪክት፣ የትብብር ትምህርታዊ አገልግሎቶች ቦርድ (board of cooperative educational services (BOCES))፣ በመንግሥት የሚተዳደር ፕሮግራም፣ ወይም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education (CDE)) Individuals with Disabilities Education Act (IDEA)፣ Exceptional Children's Educational Act (ECEA)፣ ወይም Protection of Individuals from Restraint and Seclusion Act (PPRA) እየተከተለ አይደለም የሚል የጽሑፍ፣ የተፈረመ መግለጫ ነው። ማንኛውም ድርጅት ወይም ግለሰብ፣ ከሌላ ክልል የሚገኝን ጨምሮ፣ የጽሑፍ የክልል ቅሬታ ማቅረብ ይችላል። የክልል ቅሬታ ሂደት ከሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (Due process hearing) ይልቅ ግጭት ወይም መጋፈጥ የማይበዛበት (Less adversarial) ነው።

የክልል ቅሬታ የልዩ ትምህርት ጥሰት ተከስቷል በተባለበት ጊዜ ጀምሮ በአንድ *(1)* ዓመት ጊዜ ውስጥ ለ CDE መቅረብ አለበት። ቅሬታው ከቀረበበት ቀን ከአንድ ዓመት በላይ በሆኑ ጥሰቶች ላይ ምርመራ አይደረግም/መፍትሄ አይሰጣቸውም።

በክልል ቅሬታ ሂደት በኩል CDE ምን ሊመረምር ይችላል?

CDE እንደ ልዩ ትምህርት ብቁነት እና አገልግሎቶች ካሉ ስጋቶች ጋር በተያያዘ ማንኛውንም የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅ (IDEA) ክፍል B መስፈርቶች ጥሰቶችን ሊመረምር ይችላል። CDE በተጨማሪም ግለሰቦችን ከመገደብ ጥበቃ አዋጅ (Protection of Persons from Restraint Act, PPRA) ስር ስለ መገደብ ወይም ማግለል ያሉ ስጋቶችን ሊመረምር ይችላል።

CDE በተጨማሪም አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት በግዛት ወይም በሥርዓተ-ፍትህ የቅሬታ ውሳኔ የታዘዙ ተግባራትን አላጠናቀቀም የሚሉ ስጋቶችን ሊመረምር ይችላል። በተጨማሪም፣ CDE ማንኛውንም የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅ (IDEA) ክፍል B መስፈርቶችን ጥሷል ብሎ የሚሰጋ ግለሰብ በ CDE ላይ የግዛት ቅሬታ ሊያቀርብ ይችላል። ለበለጠ መረጃ፣ የግዛት ቅሬታ ድረ-ገጽን (http://www.cde.state.co.us/ spedlaw/statecomplaint) ይጎብኙ።

CDE የ1973 የተሃድሶ አዋጅ አንቀጽ 504 (the Rehabilitation Act of 1973) ጥሰቶችን፣ ወይም ከአካል ጉዳት ጋር በተያያዘ ስለሚፈጸሙ ትንኮሳዎች፣ የአጸፋ እርምጃዎች፣ ልዩነት ያለው አያያዝ ወይም ጠላትነት የሰፈነበት አካባቢ የሚቀርቡ ክሶችን ሊመረምር አይችልም። ለእነዚህ ስጋቶች፣ እባክዎን የሲቪል መብቶች ቢሮን (https://www.hhs.gov/ocr/index.html) ያነጋግሩ።

በክልል ቅሬታ ውስጥ ምን ዓይነት መረጃዎች መካተት አለባቸው?

ቅሬታዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅ (IDEA) ወይም ልዩ ፍላጎት ያላቸው ህፃናት ትምህርት አዋጅ (ECEA) ስር ያሉ የፌዴራል ወይም የክልል የልዩ ትምህርት መስፈርቶችን ጥሷል ብለው የሚያምኑባቸውን ድርጊቶች ወይም አለመከናወኖችን መግለጫ መያዝ አለበት። ቅሬታው የአንድን የተለየ ሕግ ስም ወይም ጥቅስ መጥቀስ አያስፈልገውም፣ ነገር ግን የተለየውን ችግር መግለጽ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልዩ ትምህርት መስፈርቱን እየተከተለ አይደለም ብለው ለሚያስቡበት ምክንያት/ እንዴት ድጋፍ የሚሆኑ እውነታዎችን ማካተት አለበት። የ CDE ሞዴል የክልል ቅሬታ ቅጽ (http://www.cde.state.co.us/spedlaw/modelstatecomplaintform) ይህን እና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች ለማቅረብ እንዲረዳዎ ምሳሌዎችን ይሰጣል። ይህንን ቅጽ እንዲጠቀሙ አይገደዱም፣ ነገር ግን አሁንም ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎችን ማቅረብ ይኖርብዎታል። የሚያስገቡትን የቅሬታ ቅጂ ለራስዎ መዝገብ መያዝ ይኖርብዎታል።

በክልል ቅሬታ ውስጥ መካተት ያለባቸው ዝርዝር ጉዳዮች/መረጃዎች ማረጋገጫ ዝርዝር

- ☐ ቅሬታውን የሚያቀርበው ሰው ስም እና የአድራሻ መረጃ፤
- ☐ ጥሰቶቹ ከአንድ የተለየ ተማሪ ጋር የተያያዙ ከሆኑ፣ የሚመለከተው ልጅ ስም እና አድራሻ እንዲሁም ልጁ የሚማርበት ትምህርት ቤት ስም፤
- ☐ ልጁ ቤት የሌለው (homeless) ከሆነ፣ ለልጁ የሚገኝ የአድራሻ መረጃ እና ልጁ የሚማርበት ትምህርት ቤት ስም፤
- ☐ ትምህርት ቤቱ IDEA፣ ECEA፣ እና/ወይም PPRA እየተከተለ አይደለም የሚሉ አንድ ወይም ከዚያ በላይ ክሶች (ችግሮች/ስጋቶች)። ችግሮቹ/ስጋቶቹ CDE ቅሬታውን ከተቀበለበት ቀን ከአንድ ዓመት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የተከሰቱ መሆን አለባቸው፤

- ☐ ለእያንዳንዱ ችግር/ስጋት ድጋፍ የሚሆኑ እውነታዎች እና/ወይም የክስተቶቹ መግለጫ፤
- ☐ ለችግሩ የቀረበ የመፍትሄ ሃሳብ ወይም ስጋቶችዎን ለመፍታት እየጠየቁ ያሉት ማስተካከያ (ለቅሬታ አቅራቢው እስከሚታወቅ እና እስከሚገኝ ድረስ)፤ እና
- ☐ ቅሬታውን የሚያቀርበው ሰው ፊርማ።

ከግዛት ቅሬታዎ ጋር ተጨማሪ ሰነዶችን (እንደ ግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (Individualized Education Program - IEP)፣ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያዎች ወይም ኢሜይሎች ያሉ) ማቅረብ ይችላሉ፤ ሆኖም እነዚህ ሰነዶች የግዴታ አይደሉም እና CDE ቅሬታውን ለምርመራ ለመቀበል በሚወስንበት ጊዜ ግምት ውስጥ አይገቡም። ግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (IEPs)፣ የቅድመ የጽሁፍ ማስታወቂያዎች፣ ኢሜይሎች፣ ወዘተ. በCDE የሚገመገሙት የግዛት ቅሬታ ለምርመራ ተቀባይነት ካገኘ በኋላ ብቻ ይሆናል።

የክልል ቅሬታ እንዴት ማቅረብ ይቻላል?

ስለ ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች የግዛት ቅሬታ ማቅረብ ከፈለጉ፣ የሚከተሉትን ማድረግ አለብዎት፡-

- ☐ ቅሬታዎ ከላይ ባለው የማረጋገጫ ዝርዝር ውስጥ የተገለጹትን ሁሉንም መረጃዎች የያዘ መሆኑን ያረጋግጡ።
- ☐ ቅሬታዎን ወደሚከተለው አድራሻ ይላኩ፡-

  State Complaints Officer
  Colorado Department of Education, Exceptional Student Services Unit
  201 E. Colfax Ave., Room 402
  Denver, CO 80203

- ☐ በአንድ የመንግስት ተቋም ላይ ቅሬታ እያቀረቡ ከሆነ፣ የቅሬታዎን ቅጂ ለልዩ ትምህርት ዳይሬክተሩ (Special Education Director) መላክ አለብዎት።

CDE ድረ-ገጽ ላይ የሚገኘውን የክልል ቅሬታ ቅጽ (https://www.cde.state.co.us/spedlaw/ statecomplaint) አትመው መሙላት ይችላሉ፣ ነገር ግን ቅጹን ለመጠቀም አይገደዱም።

የክልል ቅሬታ ለማቅረብ ምንም ዓይነት ክፍያ ወይም ገንዘብ የለም።

የክልል ቅሬታ ሂደት

CDE በአግባቡ የቀረበ የክልል ቅሬታ ሲቀበል፣ የክልል ቅሬታ መኮንን (State Complaints Officer (SCO)) የልዩ ትምህርት መስፈርቶቶች ጥሰት(ዎች) ተገዢነት ለመመርመር ይመደባል። SCO ምርመራውን ማጠናቀቅ እና ቅሬታውን ለመፍታት የጽሑፍ ውሳኔ በ60 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ መስጠት አለበት። እንደ ክልል ቅሬታ ሂደት አካል፣ SCO የሚከተሉትን ያደርጋል፡-

- የሚመረመሩትን ክሶች ለእርስዎ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በጽሁፍ ያሳውቃል፤
- ቅሬታውን ለመፍታት እንደ አማራጭ መንገድ ለእርስዎ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ሽምግልና ያቀርባል፤
- ስለ ክሶቹ ለመረዳት እና ለመፍታት ካስፈለገ ተጨማሪ መረጃ እንዲሰጡ ይጠይቅዎታል፤
- በእርስዎ እና በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የቀረቡ ተጨማሪ ሰነዶችን እና መረጃዎችን ይገመግማል፣ ቃለ መጠይቆችን ያካሂዳል፣ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የልጅዎን ትምህርት ቤት ይጎበኛል፤
- ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለቅሬታዎ ምላሽ የመስጠት እና የመፍትሄ ሃሳብ የማቅረብ ዕድል ይሰጣል፤ እና
- ለእርስዎ በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ላይ ምላሽ የመስጠት እና ተጨማሪ መረጃ የማቅረብ ዕድል ይሰጣል።

SCO ከእርስዎም ሆነ ከትምህርት ዲስትሪክቱ መረጃ ይጠይቃል ምክንያቱም CDE የትምህርት ዲስትሪክቱ ሕጉን ጥሷል ወይ የሚለውን ለመወሰን ኃላፊነት አለበት። ይህ ቅሬታውን ያቀረበው ወገን የማስረዳት ሸክም ካለበት የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ የተለየ ነው።

ምርመራውን ካጠናቀቀ በኋላ፣ SCO ጥሰት መከሰቱን ለመወሰን ለምርመራ ተቀባይነት ላገኘ ለእያንዳንዱ ክስ ምላሽ የሚሰጥ የጽሁፍ ውሳኔ ያቀርባል። ይህ ውሳኔ የክልል ቅሬታው ከቀረበበት ቀን ጀምሮ ከ60 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ሊላክልዎት ይገባል። ውሳኔው የተገኙ እውነታዎችን፣ የሕግ ድምዳሜዎችን፣ እና ለመጨረሻው ውሳኔ ምክንያቶችን ያካትታል።

የጊዜ ገደብ ማራዘሚያ

CDE ቅሬታውን ለመፍታት እና ውሳኔ ለመስጠት ማራዘሚያ ካለ ከ60 ቀናት በላይ ጊዜ ሊኖረው ይችላል። የ60 ቀናት የጊዜ ገደብ ቅጥያ ሊደረግ የሚችለው በሚከተሉት ሁኔታዎች ብቻ ነው፡-

- እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በሽምግልና ወይም በሌላ የአማራጭ የአለመግባባት መፍቻ ዘዴ ችግሩን ለመፍታት እንዲቻል ሲስማሙ፤ ወይም
- ልዩ ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ (ይህም SCO በየሁኔታው የሚወሰን ይሆናል)።

ያልተሟላ አቀራረብ

SCO ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎች ስላላካተቱ ቅሬታውን በአግባቡ አላቀረቡም ብሎ ከወሰነ፣ ወይም የኮሎራዶ የትምህርት መምሪያ (CDE) ቅሬታውን የመመርመር ሥልጣን ከሌለው፣ SCO የሚከተሉትን የሚያብራራ ደብዳቤ ይልክልዎታል፡- SCO ቅሬታዎን በመመርመር ወደፊት የማይቀጥልበት ምክንያት፣ ለዚህ ውሳኔ የተሰጠ ምክንያት፣ እና እንደ አስፈላጊነቱ በአዲስ ቅሬታ ውስጥ ማካተት ያለብዎት ማንኛውም መረጃ። በቅሬታዎ ውስጥ CDE ለመፍታት ሥልጣን የሌላቸውን ጉዳዮች ካካተቱ፣ እንደ አስፈላጊነቱ እነዚህን ጉዳዮች ለማስተናገድ ወደሚረዱ ግብዓቶች ይመራዎታል። በቅሬታዎ ውስጥ የኮሎራዶ የትምህርት መምሪያ (CDE) ለመፍታት ሥልጣን የሌላቸውን ጉዳዮች ካካተቱ፣ እንደ አስፈላጊነቱ እነዚህን ጉዳዮች ለማስተናገድ ወደሚረዱ ግብዓቶች ይመራዎታል።

ቅሬታውን እንደገና ማቅረብ

በአዲስ መረጃ ቅሬታውን እንደገና ካቀረቡ፣ ያሳሰበዎት ሁኔታ ከተከሰተበት ጊዜ ጀምሮ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ CDE እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ቅሬታዎን እንዲቀበሉት ማድረግ አለብዎት።

በመጀመሪያው ቅሬታዎ ውስጥ ያላካተቱት ተጨማሪ መረጃ ወይም ስጋቶች ካሉዎት፣ የተሻሻለ ቅሬታ ማቅረብ ይችላሉ። CDE በመጀመሪያው ቅሬታዎ ላይ ምርመራ ከጀመረ በኋላም ቢሆን የተሻሻለ ቅሬታ ማቅረብ ይችላሉ። ምርመራው ከተጀመረ በኋላ ብዙም ሳይቆይ የተሻሻለውን ቅሬታ ካቀረቡ፣ SCO ተጨማሪ ስጋቶችዎን በዚያው ምርመራ ውስጥ ሊያካትታቸው ይችላል። በጣም ረጅም ጊዜ ካለፈ ግን፣ SCO ተጨማሪ ስጋቶችዎን ለመፍታት አዲስ ምርመራ ሊጀምር ይችላል።

እገዳ (Abeyance)

እገዳ (Abeyance) ማለት በግዛት ቅሬታ ውስጥ ያሉ ጉዳዮችን ለጊዜው እንዲቆዩ ማድረግ ማለት ነው። እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ውስጥ ከሆናችሁ፣ እና እርስዎ ወይም ዲስትሪክቱ በነዚሁ ጉዳዮች ላይ የክልል ቅሬታ ካቀረባችሁ፣ SCO የክልል ቅሬታውን ያግዳል። ይህ ማለት CDE የእርስዎን የክልል ቅሬታ ከመፍታቱ በፊት የሥርዓተ-ፍትህ ሂደቱ እስኪያልቅ ድረስ ይጠብቃል ማለት ነው። ይህ ሁኔታ በክልል ቅሬታ ሂደት ላይ እያላችሁ እርስዎ ወይም ዲስትሪክቱ በነዚሁ ጉዳዮች ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ካቀረባችሁም ይከሰታል። የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ጥያቄዎን ካነሱ፣ CDE የግዛት ቅሬታውን ከእገዳ ያወጣዋል እና የቅሬታዎን ምርመራ ይቀጥላል። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) የመወሰን ሥልጣን የሌላቸውን ጉዳዮችን/ስጋቶችን ካካተተ፣ የክልል ቅሬታ ምርመራው በእነዚያ ጉዳዮች ላይ ይቀጥላል።

የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ተካሂዶ በአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) ውሳኔ ከተሰጠ፣ CDE የክልል ቅሬታውን ከእገዳ የሚያወጣው በችሎት ሂደቱ ያልተወሰኑ ጉዳዮች በቅሬታዎ ውስጥ ከቀሩ ብቻ ነው።

በግዛት ቅሬታ ውስጥ የተነሳ ጉዳይ ቀደም ሲል ተመሳሳይ ወገኖችን (እርስዎን እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን) በሚያካትት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ውሳኔ ከተሰጠበት፣ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ውሳኔው በዚያ ጉዳይ ላይ አስገዳጅ (የመጨረሻ) ነው፤ እና CDE ውሳኔው አስገዳጅ መሆኑን ሊያሳውቅዎ ይገባል።

የማስተካከያ እርምጃ

SCO የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልዩ ትምህርት መስፈርቶችን መጣሱን ካረጋገጠ፣ የክልል ቅሬታ ውሳኔው የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ጥሰቶቹን ለማረም የሚያከናውናቸውን ተግባራት (የማስተካከያ እርምጃ) ማካተት አለበት። ይህ ስልጠናን እና የሙያ እድገትን፣ የፖሊሲ፣ የአሰራር እና የልምድ ለውጦችን፣ ወይም የልዩ ትምህርት መስፈርቶችን ለማሟላት የሚከናወኑ ሌሎች ተግባራትን ሊያካትት ይችላል። አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ተገቢውን አገልግሎት አልሰጠም የሚል ግኝት በሚኖርበት ጊዜ፣ SCO ስለ ግል ልጁ ወይም ስለ ልጆች ቡድን ብቻ ሳይሆን በዲስትሪክቱ ውስጥ ላሉ ሁሉም የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅ (IDEA) ብቁ የሆኑ ተማሪዎች ለወደፊት ስለሚሰጡ አገልግሎቶችም ጭምር መፍትሄ መስጠት አለበት። ይህም ማካካሻ አገልግሎቶችን፣ ተጨማሪ ግምገማን፣ እና/ወይም ልጅዎን የሚመለከት የግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ስብሰባን፣ እንዲሁም ለሌሎች ልጆች እንደ ፋይል ግምገማ ያሉ ተገቢ መፍትሄዎችን ሊያካትት ይችላል።

የክልል ቅሬታ ሂደት፡- ቁልፍ ደረጃዎች

ቅሬታ ማቅረብ

- ቅሬታው ጥሰቱ (ችግሩ/ስጋቱ) ተፈጽሟል ከተባለበት ጊዜ ጀምሮ ባለው አንድ (1) ዓመት ውስጥ መቅረብ አለበት።
- ወላጅ ዋናውን ቅጂ ለCDE እና የቅሬታውን ቅጂ ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ያቀርባል።
- ቅሬታው ደጋፊ እውነታዎችን በማካተት የልዩ ትምህርት መስፈርቶች መጣሳቸውን መጥቀስ አለበት።

የCDE የክልል ቅሬታ መኮንን (SCO) ቅሬታውን ይገመግማል

- SCO ቅሬታውን ላቀረበው ግለሰብ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የደረሰኝ ማረጋገጫ ደብዳቤ ይልካል።

ወይም

- ቅሬታው በአግባቡ ካልቀረበ፣ ወይም CDE ቅሬታውን የመፍታት ሥልጣን ከሌለው፣ የግዛት የቅሬታ መኮንን (SCO) ያለመሟላት ደብዳቤ ይልካል።

ምርመራ እና መፍትሄ

- SCO ሁሉንም ሰነዶች ይገመግማል እንዲሁም እንደ አስፈላጊነቱ ተጨማሪ ሰነዶችን/መረጃዎችን ይጠይቃል።
- SCO አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተገቢውን ግለሰቦች ቃለ መጠይቅ ያደርጋል።

ለወላጅ እና ለትምህርት ዲስትሪክቱ SCO ውሳኔ ይሰጣል

- SCO ስለ እያንዳንዱ ውንጀላ እና የልዩ ትምህርት ጥሰት መኖር አለመኖር ውሳኔ ያደርጋል
- SCO አንድ ወይም ከዚያ በላይ ጥሰቶች ካገኘ፣ ዲስትሪክቱ ለጣሰው እያንዳንዱ የልዩ ትምህርት መስፈርት የማስተካከያ እርምጃዎችን ያዝዛል።

የክልል ቅሬታ ውሳኔን ይግባኝ ስለማለት

የክልል ቅሬታ መኮንን (State Complaints Officer) ውሳኔ የመጨረሻ ነው እና ይግባኝ ሊቀርብበት አይችልም። ሆኖም፣ አንድ ወገን በስጋቶቹ ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ የማቅረብ መብት ካለው፣ በክልል ቅሬታ ውስጥ በተመረመሩት ተመሳሳይ ስጋቶች ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ውሳኔ ለማግኘት አሁንም ፋይል ሊያደርግ ይችላል። ለምሳሌ፣ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ በአንድ ወላጅ ወይም በትምህርት ቤት ዲስትሪክት ሊቀርብ የሚችለው የአንድን ተማሪ ማንነት መለየት፣ ግምገማ፣ ተገቢ ነፃ የሕዝብ ትምህርት (FAPE) አቅርቦት፣ ምደባ ወይም ዲሲፕሊን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ብቻ ነው። አንድ ወገን የሰራተኞች የብቃት ማረጋገጫ፣ የመገደብ አጠቃቀም ወይም መዝገቦችን የማግኘት መብትን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ማቅረብ አይችልም።

አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፣ ወላጅ ለእሱ የሚጠቅም የግዛት ቅሬታ ውሳኔ ባገኘባቸው ተመሳሳይ ጉዳዮች ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ካቀረበ፣ ወላጁ በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ላይ እንዲወክለው ጠበቃ እንዲመደብለት የትራንስፎርሜቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክት (Transformative Justice Project) (https://tjpcolorado.org/our-programs) ማነጋገር ይችላል። የትራንስፎርሜቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክት ብቁ የሆኑ ጠበቆችን ዝርዝር ይይዛል እንዲሁም በየተራ ይመድባቸዋል። ብቁ ለሆኑ ወላጆች ውክልናው ያለምንም ክፍያ የሚሰጥ ይሆናል።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due Process Complaint)

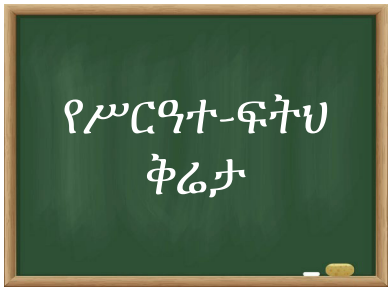

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due Process Complaint) በማቅረብ እና የችሎት ምርመራ እንዲደረግ በመጠየቅ ስለ ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ያሉ ስጋቶችን/ችግሮችን መፍታት ይችላሉ። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due Process Complaint) በCDE አማካኝነት በአንድ የመንግስት ተቋም ላይ (ለምሳሌ፦ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፣ የህብረት ትምህርት አገልግሎት ቦርድ (Board of Cooperative Educational Services, BOCES)፣ በመንግስት የሚተዳደር ፕሮግራም፣ ወይም የክልል የትምህርት ተቋም (በዚህ ሁኔታ፣ የኮሎራዶ የትምህርት መምሪያ (Colorado Department of Education - CDE)) ላይ ፋይል ይደረጋል። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due Process Complaint) ውስን በሆኑ ሁኔታዎች ውስጥ በትምህርት ቤት ዲስትሪክት አማካኝነት በወላጅ ላይም ሊቀርብ ይችላል።

ፋይል ለማድረግ የሚረዱ ምክንያቶች

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (Due Process Complaint) በሚከተሉት የልጅዎ የልዩ ትምህርት ዘርፎች ላይ ለሚነሱ ስጋቶች/ችግሮች ሊቀርብ ይችላል፦

- ማንነትን መለየት፤
- ግምገማ፤
- የትምህርት ምደባ፤ ወይም
- ተገቢ ነፃ የሕዝብ ትምህርት (Free Appropriate Public Education, FAPE) አቅርቦት።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው የፌዴራል (Individuals with Disabilities Education Act - IDEA) ወይም የክልል (Exceptional Children's Educational Act - ECEA) የልዩ ትምህርት መስፈርቶች መጣሳቸውን መጥቀስ ያለበት ሲሆን፣ ቅሬታ አቅራቢው (ወላጅ ወይም ቅሬታውን ያቀረበው የመንግስት የትምህርት ተቋም) አከራካሪ ስለሆነው የልዩ ትምህርት ጥሰት ካወቀበት ወይም ማወቅ ከነበረበት ቀን ጀምሮ ባሉት ሁለት ዓመታት ውስጥ ፋይል መደረግ አለበት። የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት መደበኛ የሕግ ሂደት ሲሆን፣ በሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ላይ ውሳኔ ለመስጠት በአስተዳደር ፍርድ ቤቶች ቢሮ (Office of Administrative Courts, OAC) አማካኝነት የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) ይመደባል።

በሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ውስጥ ምን ዓይነት መረጃዎች መካተት አለባቸው?

CDE የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ለመጠየቅ የሚያገለግል ቅጽ ያቀርባል (http://www.cde.state.co.us/spedlaw/modeldueprocesscomplaintform)። ቅጹ የግዴታ አይደለም፣ ነገር ግን እርስዎ (ወይም ቅሬታውን ፋይል የሚያደርገው የመንግስት ተቋም) የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ሲያቀርቡ እነዚህን አስፈላጊ መረጃዎች አሁንም ማካተት ይኖርባችኋል፦

- ☐ የተማሪው ስም እና የመኖሪያ አድራሻ፤
- ☐ ልጅዎ የሚማርበት ትምህርት ቤት ስም፤
- ☐ ልጅዎ ቤት የሌለው ከሆነ፣ ለልጁ የሚገኝ የአድራሻ መረጃ እና ልጁ የሚማርበት ትምህርት ቤት ስም፤
- ☐ ልጅዎን የሚመለከት የተለየ ችግር መግለጫ፣ እንዲሁም ስለ ችግሩ ያሉ እውነታዎች፤ እና
- ☐ ችግሩን ለመፍታት የቀረቡ ሃሳቦች ወይም ጥቆማዎች (እርስዎ እስከሚያውቁት ድረስ)።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ከክልል ቅሬታ ጋር ተመሳሳይ ዝርዝር መረጃዎችን መያዝ አለበት (ገጽ 15 ይመልከቱ)፤ ሆኖም ዋና ፊርማ አያስፈልግም። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ለCDE እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መላክ አለበት። የሚያስገቡትን የቅሬታ ቅጂ ለራስዎ መዝገብ መያዝ ይኖርብዎታል።

እርስዎ (ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ) የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ፋይል ሲያደርጉ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስለማናቸውም ነፃ ወይም ዝቅተኛ ክፍያ ያላቸው የሕግ ግብዓቶች ሊያሳውቅዎ ይገባል።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታን እንዴት ማቅረብ ይቻላል?

- ☐ ቅሬታዎ ከላይ ባለው የማረጋገጫ ዝርዝር ውስጥ የተገለጹትን ሁሉንም መረጃዎች የያዘ መሆኑን ያረጋግጡ።
- ☐ ቅሬታዎን በቅሬታ ለሚከሰሰው የመንግስት ተቋም የልዩ ትምህርት ዳይሬክተር ይላኩ። ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በአካል ቀርቦ፣ በፖስታ፣ በፋክስ ወይም በኢሜይል ሊሰጥ ይችላል።
- ☐ የቅሬታዎን ቅጂ ለCDE በፖስታ፣ በፋክስ ይላኩ ወይም በአካል ቀርበው ያስረክቡ (CDE በአሁኑ ጊዜ በኢሜይል የሚላኩ ቅሬታዎችን አይቀበልም)።

  Dispute Resolution Office
  Colorado Department of Education, Exceptional Student Services Unit
  201 E. Colfax Ave., Room 402
  Denver, CO 80203
  Fax: 303-866-6767

በCDE ድረ-ገጽ ላይ የሚገኘውን የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ቅጽ (http://www.cde.state.co.us/spedlaw/ dueprocess) አትመው መሙላት ይችላሉ፣ ነገር ግን ቅጹን ለመጠቀም አይገደዱም።

የሥርዓተ-ፍትህ የጊዜ ገደቦች እና ሂደት

ለቅሬታው የሚሰጥ ምላሽ

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (due process complaint) ፋይል ካደረጉ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ቅሬታው በደረሰው በ10 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ምላሽ መስጠት አለበት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በቅሬታዎ ውስጥ ስላለው ጉዳይ ቀደም ሲል የጽሁፍ ማስታወቂያ ካልላከልዎ በስተቀር ይህንን ምላሽ ሊልክልዎ ይገባል።

የዲስትሪክቱ ምላሽ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-

- ዲስትሪክቱ በቅሬታዎ ውስጥ የተነሳውን እርምጃ ለምን እንደወሰደ ወይም እርምጃ ለመውሰድ ፈቃደኛ ያልሆነው ለምን እንደሆነ ማብራሪያ፤
- የግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ቡድኑ ለልጅዎ ግምት ውስጥ ያስገባቸውን ሌሎች አማራጮች መግለጫ እና እነዚያን አማራጮች ውድቅ ያደረገበትን ምክንያት(ዎች)፤
- ዲስትሪክቱ አንድን እርምጃ ለመውሰድ ወይም ለመቃወም ውሳኔ ላይ ለመድረስ የተጠቀመባቸው የእያንዳንዱ ግምገማ፣ መዝገብ፣ መመዘኛ ወይም ሪፖርት መግለጫ፤ እና
- ለዲስትሪክቱ ውሳኔ እርምጃ ለመውሰድ ወይም ላለመውሰድ ተገቢ የሆኑ ሌሎች ምክንያቶች መግለጫ

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ሊያገኟቸው ስለሚችሏቸው ነፃ ወይም ዝቅተኛ ክፍያ ያላቸው የሕግ እርዳታዎች እና ሌሎች ተዛማጅ አገልግሎቶች መረጃ ሊሰጥዎት ይገባል።

ውስን በሆኑ ሁኔታዎች ውስጥ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት በወላጅነት በእርስዎ ላይ ቅሬታ ሊያቀርብ ይችላል። ለምሳሌ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት እርስዎ ላቀረቡት የግል የትምህርት ግምገማ (independent educational evaluation) ጥያቄ ምላሽ ለመስጠት የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ፋይል ለማድረግ ሊመርጥ ይችላል።

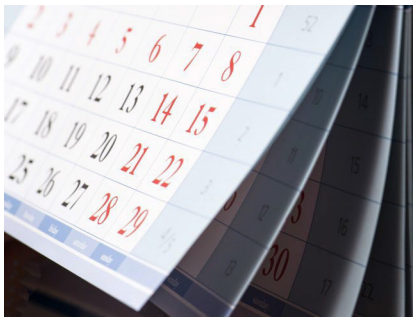

በወላጅነት በእርስዎ ላይ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ፋይል ከተደረገ፣ በ10 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ለቅሬታው ምላሽ መስጠት አለብዎት። የእርስዎ ምላሽ በሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ውስጥ የተነሱትን ጉዳዮች በተለየ ሁኔታ የሚመለከት መሆን አለበት። በዚህ ሁኔታ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የመፍትሄ ስብሰባ እንዲያካሂድ አይገደድም።

አንድ የትምህርት ዲስትሪክት ወላጁ በእርሱ ምጤ የክልል ቅሬታ ውሳኔ በተቀበለባቸው ተመሳሳይ ጉዳዮች ላይ የሥርዓት ቅሬታ ካቀረበ፣ ወላጁ የሥርዓት ችሎቱ ላይ እንዲወክሉት ጠበቃ እንዲሾምለት፣ ትራንስፎርሜቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክትን (Transformative Justice Project) (https://tjpcolorado.org/our-programs) ማግኘት ይችላል። የትራንስፎርሜቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክት (TJP) ብቁ የሆኑ ጠበቆችን ዝርዝር የሚይዝ ሲሆን በየተራ ይመድባቸዋል። ብቁ ለሆኑ ወላጆች ውክልናው ያለምንም ክፍያ የሚሰጥ ይሆናል።

የአድራሻ መረጃ በአለመግባባት አፈታት ድረ-ገጽ [የትራንስፎርሜቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክት](https://tjpcolorado.org/our-programs) (https://tjpcolorado.org/our-programs) እና በአባሪ B ላይ ማግኘት ይችላሉ።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ብቁነት

ሌላኛው ወገን ለሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ፋይል የማድረጊያ መስፈርቶችን አያሟላም ብሎ ለአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) እና ቅሬታውን ላቀረበው ወገን ካላሳወቀ *በስተቀር*፣ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው እንደ ብቁ (ማለትም በአግባቡ ፋይል እንደተደረገ እና ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎች እንደያዘ) ይቆጠራል። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታን ብቁነት የሚቃወም ወገን ቅሬታው በደረሰው በ15 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ይህንን በጽሁፍ ማድረግ አለበት።

አስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) ያለመሟላት ማስታወቂያ ከደረሰው ጊዜ ጀምሮ የእርስዎ ቅሬታ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ መስፈርቶችን የሚያሟላ መሆኑን ለመወሰን 5 የቀን መቁጠሪያ ቀናት አሉት። የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) ስለ ብቁነቱ የደረሰበትን ውሳኔ ለእርስዎ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ወዲያውኑ በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት።

የተሻሻለ ቅሬታ

የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) የእርስዎ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ያልተሟላ ነው ብሎ ከወሰነ፣ የሚከተሉት ሁለት አማራጮች ይኖሩዎታል፡-

- ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎች ያካተተ አዲስ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ እንደገና ፋይል ማድረግ፣ ወይም
- የመጀመሪያውን የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ማሻሻል (ማዘመን ወይም ለውጦችን ማድረግ)።

የተሻሻለ ቅሬታ ሊቀርብ የሚችለው ከሚከተሉት ሁኔታዎች በአንዱ ብቻ ነው፡-

- ሌላኛው ወገን በጽሁፍ ማሻሻያውን ከተስማማ እና ቅሬታውን በመፍትሄ ስብሰባ (resolution meeting) ለመፍታት ዕድል ከተሰጠው (የመፍትሄ ስብሰባ ከዚህ በታች ተብራርቷል)፤ ወይም
- የተሻሻለ ቅሬታ ለማቅረብ ለአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) ጥያቄ ካቀረቡ። ALJ እንዲህ ዓይነቱን ፈቃድ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ከመጀመሩ እስከ 5 ቀናት በፊት ድረስ ሊሰጥ ይችላል፣ ከዚያ በኋላ ግን አይፈቀድም።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታዎን በአግባቡ ካሻሻሉ፣ አዲስ 30 ቀን የመፍትሔ ጊዜ ይጀምራል።

ቅሬታዎን ማሻሻል መጀመሪያ ፋይል የተደረገበትን ቀን አይለውጠውም፤ ስለዚህ ቅሬታው መጀመሪያ ፋይል ከመደረጉ በፊት ባሉት ሁለት ዓመታት ውስጥ ያወቋቸውን ወይም ማወቅ የነበረብዎትን ማናቸውንም ችግሮች ሊያካትት ይችላል። አዲስ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ እንደገና ፋይል ካደረጉ ግን፣ ቅሬታው ፋይል የተደረገበት ቀን ይቀየራል። እንደገና ፋይል የተደረገ ቅሬታ ሊያካትት የሚችለው አዲሱ ፋይል ከተደረገበት ቀን በፊት ባሉት ሁለት ዓመታት ውስጥ ያወቋቸውን ወይም ማወቅ የነበረብዎትን ችግሮች ወይም ስጋቶች ብቻ ነው።

የሥርዓተ-ፍትህ የመፍትሄ ስብሰባ (Due Process Resolution Meeting)

የመፍትሄ ጊዜ (Resolution Period)

የመፍትሄ ጊዜው የችሎት ምርመራ (hearing) ከመቀጠሩ በፊት ያሉዎትን ስጋቶች ለመፍታት ጊዜ እና ዕድል ይሰጣል። ይህ የመፍትሄ ጊዜ የሚከናወነው የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ፋይል ከተደረገበት (ወይም ቅሬታው በአግባቡ ከተሻሻለበት) ቀን ጀምሮ ባሉት የመጀመሪያዎቹ 30 ቀናት ውስጥ ነው። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ አቅርበው በመፍትሄ ሂደቱ ላይ ካልተሳተፉ፣ ይህ የችሎት ምርመራው እንዲዘገይ ያደርጋል።

የ30 ቀናት የመፍትሄ ጊዜው እስኪያልቅ ድረስ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታውን እርስዎን በሚያረካ ሁኔታ ካልፈታው፣ እርስዎ እና ዲስትሪክቱ ከ30 ቀናት በላይ የሚቆይ የሽምግልና (mediation) ሂደት ለማካሄድ ካልተስማማችሁ በስተቀር የሥርዓተ-ፍትህ ችሎቱ ሊቀጥል ይችላል። እርስዎ እና ዲስትሪክቱ ምንም ዓይነት ስምምነት ላይ መድረስ እንደማይቻል በጽሁፍ ከተስማማችሁ የመፍትሄ ጊዜው ቀድሞ ሊያበቃ ይችላል። የመፍትሄ ጊዜው ካበቃ በኋላ፣ የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) ችሎቱን ለማካሄድ እና የጽሁፍ ውሳኔ ለመስጠት 45 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ይኖሩታል።

የመፍትሄ ስብሰባ

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው በደረሰው በመጀመሪያዎቹ 15 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ የመፍትሄ ስብሰባ ቀጥሮ ማካሄድ አለበት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በ15 ቀናት ውስጥ የመፍትሄ ስብሰባውን ካላካሄደ ወይም በስብሰባው ላይ ካልተሳተፈ፣ የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) የ45 ቀናት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት የጊዜ ሰሌዳን እንዲጀምር መጠየቅ ይችላሉ። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታውን ያቀረበው ራሱ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ከሆነ የመፍትሄ ስብሰባ የመጥራት ግዴታ የለበትም።

የመፍትሄ ስብሰባው ዓላማ በቅሬታዎ ውስጥ የገለጿቸውን ችግሮች ለመወያየት ዕድል እንዲሰጥዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱም መፍትሄ ላይ ለመድረስ ከእርስዎ ጋር አብሮ ለመሥራት ዕድል እንዲኖረው ነው። ስብሰባውን የመጥራት ኃላፊነት የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ቢሆንም፣ እርስዎ በስብሰባው ላይ እንዲሳተፉ ይጠበቅብዎታል። በስብሰባው ላይ ለመሳተፍ ፈቃደኛ ካልሆኑ፣ ዲስትሪክቱ እርስዎን ለማሳተፍ ተገቢውን ጥረት ማድረጉን የሚያሳይ መረጃ ካለው፣ በ30 ቀናት ጊዜ ማብቂያ ላይ የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) የእርስዎን የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ውድቅ እንዲያደርገው ሊጠይቅ ይችላል።

እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የመፍትሄ ስብሰባው እንዲቀር (waive) በጽሁፍ ካልተስማማችሁ፣ ወይም በመፍትሄ ስብሰባው ፋንታ ሽምግልና ለመጠቀም ካልተስማማችሁ በስተቀር ይህ ስብሰባ በመፍትሄ ሂደቱ ውስጥ የግዴታ ደረጃ ነው። ሁለታችሁም ከተስማማችሁ ከ30 ቀናት የመፍትሄ ጊዜ በላይ በሽምግልና መቀጠል ትችላላችሁ። በገጽ 11 ስለ ሽምግልና የሚገልጽ መረጃይገኛል።

የመፍትሄ ስብሰባ ተሳታፊዎች (Resolution Meeting Participants)

እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ቡድን ውስጥ ካሉት አባላት መካከል እነማን በመፍትሄ ስብሰባው ላይ መገኘት እንዳለባቸው ትወስናላችሁ። የሚመረጡት ተሳታፊዎች በቅሬታው ውስጥ ስለተገለጹት ስጋቶች ልዩ እውቀት ያላቸው መሆን ይኖርባቸዋል። ይህ ስብሰባ ለዲስትሪክቱ ውሳኔ የመስጠት ሥልጣን ያለውን የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ተወካይ (ለምሳሌ የልዩ ትምህርት ዳይሬክተርን) ማካተት አለበት። እርስዎ ጠበቃ ይዘው ለመምጣት ካልመረጡ በስተቀር፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ወደ መፍትሄ ስብሰባው ጠበቃ ይዞ መምጣት አይችልም።

የመደራደር የጽሁፍ ስምምነት

በመፍትሄ ስብሰባው ላይ በቅሬታው ውስጥ የተነሱት ጉዳዮች ከተፈቱ፣ እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስምምነታችሁን በጽሁፍ ማስፈር (የመደራደር የጽሁፍ ስምምነት) ይኖርባችኋል። ይህ የጽሁፍ ስምምነት በእርስዎ እና በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተወካይ መፈረም አለበት። በመፍትሄ ስብሰባ ላይ የተፈረመ የጽሁፍ ስምምነት በሕግ ፊት አስገዳጅ ሲሆን በክልል ወይም በU.S. ዲስትሪክት ፍርድ ቤት ተፈጻሚነት ይኖረዋል። በሕግ አስገዳጅ ማለት እርስዎ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስምምነቱን ባትከተሉ፣ ፍርድ ቤቱ እርስዎ ወይም ዲስትሪክቱ ስምምነቱን እንድትፈጽሙ ሊያስገድድ ይችላል ማለት ነው።

ስምምነቱን ከፈረሙበት ቀን ጀምሮ ሃሳብዎን ለመቀየር (ስምምነቱን ውድቅ ለማድረግ) 3 የሥራ ቀናት ይኖሩዎታል። ሃሳብዎን ከቀየሩ፣ ስምምነቱን ውድቅ ማድረግዎን ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በጽሁፍ ማሳወቅ ይኖርብዎታል።

ከችሎት ምርመራው በፊት እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ስለ ሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ስምምነት ላይ ከደረሳችሁ፣ ቅሬታው ይዘጋል እና ምንም ዓይነት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት አይካሄድም።

የችሎት ሂደት

የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (Due process hearing) ለእርስዎ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በተመጣጣኝ ሁኔታ አመቺ በሆነ ቦታ እና ጊዜ መታቀድ እና መከናወን አለበት። በችሎቱ ሂደት ወቅት ግንኙነት በሚያስፈልግበት ጊዜ ሁሉ የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) እርስዎን እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን በተመሳሳይ ጊዜ ያነጋግራል። በሌላ አነጋገር፣ በአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ)፣ በእርስዎ እና በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መካከል የሚደረጉ ሁሉም ግንኙነቶች በጋራ እንጂ በተናጥል መሆን የለባቸውም። የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) እርስዎ በሌሉበት ከትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ጋር መነጋገር አይችልም፣ እንዲሁም እርስዎም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በሌለበት ከአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) ጋር መነጋገር አይችሉም።

የ45 ቀናት የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት የጊዜ ሰሌዳ የሚጀምረው የ30 ቀናት የመፍትሄ ጊዜ ካበቃ በኋላ ወይም ከሚከተሉት ሁኔታዎች አንዱ ሲከሰት ነው፡-

- እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የመፍትሄ ስብሰባው እንዲቀር (waive) በጽሁፍ ስትስማሙ፤ ወይም
- በመፍትሄ ስብሰባ ወይም በሽምግልና (mediation) ስብሰባ ላይ ጉዳዮችን መወያየት ከጀመራችሁ በኋላ ምንም ዓይነት ስምምነት ላይ መድረስ እንደማይቻል እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በጽሁፍ ስትስማሙ፤ ወይም
- ሽምግልናውን ለመቀጠል እንዲቻል ከ30 ቀናት የመፍትሄ ጊዜ በላይ ለመቆየት እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በጽሁፍ ተስማምታችሁ፣ ከዚያም እርስዎ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ከሽምግልና ሂደቱ ስትወጡ።

የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) በ45 ቀናት የችሎት የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ ከአንደኛው ወገን በሚቀርብ ጥያቄ መሠረት ተጨማሪ ጊዜ ለመስጠት ሊስማማ ይችላል። ችሎት ከተካሄደ፣ በአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) ውሳኔ መሰጠት አለበት፤ እንዲሁም የውሳኔው ቅጂ በእውቅና ማረጋገጫ ፖስታ ለእርስዎ፣ ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እና ለCDE ይላካልE።

የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (Administrative Law Judge - ALJ)

በወገኖች መካከል የሚቀርብ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (due process complaint) በመግባባት መፈታት ካልተቻለ፣ በአስተዳደር ፍርድ ቤቶች ቢሮ (Office of Administrative Courts) በሚመደብ የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) አማካኝነት መደበኛ ችሎት ይካሄዳል።

የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) በCDE ወይም ተማሪው በሚማርበት የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ውስጥ ተቀጥሮ የሚሠራ ሰው አይደለም፤ እንዲሁም አንዱን ወገን ከሌላው ሊያስበልጥ የሚችል የግል ወይም የሙያ ፍላጎት ሊኖረው አይችልም። ዳኛው ስለ ልዩ ትምህርት መስፈርቶች፣ ስለ የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅ (IDEA)፣ ስለ ፌዴራል እና ስለ ግዛት ሕጎችና ደንቦች፣ እንዲሁም ፍርድ ቤቶች የልዩ ትምህርት ጉዳዮችን እንዴት እንደሚተረጉሙ (ድምዳሜ እንደሚሰጡ) ጥልቅ እውቀት አለው። የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) በመደበኛ የሕግ አሠራር መሠረት ችሎቱን ይመራል እንዲሁም ውሳኔውን በጽሁፍ ያሰፍራል። የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ካቀረቡ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የአካል ጉዳተኞች ትምህርት አዋጅን (IDEA) መጣሱን ለማረጋገጥ ማስረጃ የማቅረብ እና የማጋራት ኃላፊነት የእርስዎ ይሆናል።

CDE የአሁኑን የአስተዳደር ሕግ ዳኞች ዝርዝር እና የብቃት መረጃዎችን ይይዛል።

የችሎት መብቶች

በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (due process hearing) ወቅት የሚከተሉት መብቶች አሉዎት፡-

- የችሎቱ መነሻ የሆነው ልጅዎ በችሎቱ ላይ እንዲገኝ የማድረግ፤
- ችሎቱ ለሕዝብ ክፍት እንዲሆን የመጠየቅ፤
- ጠበቃዎ ወይም ስለ አካል ጉዳተኛ ልጆች ልዩ እውቀት ያላቸው ሰዎች አብረዎት እንዲሆኑ እና እንዲያማክሩዎት የማድረግ፤
- ማስረጃዎችን የማቅረብ፣ ምስክሮችን የመጋፈጥ እና የመጠየቅ (cross-examine) እንዲሁም ምስክሮች በችሎቱ ላይ እንዲገኙ የመጠየቅ (ልብ ይበሉ፡ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ አዳዲስ ጉዳዮች እንዲነሱ ካልተስማማ በስተቀር፣ ችሎቱ ትኩረት የሚያደርገው በሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታዎ ውስጥ ባነሷቸው ጉዳዮች ላይ ብቻ ይሆናል)፤
- ችሎቱ ከመጀመሩ ቢያንስ አምስት የሥራ ቀናት በፊት ያልቀረበልዎ ወይም ያልታየዎት ማንኛውም ማስረጃ በችሎቱ ላይ እንዳይቀርብ የማገድ፤ እና
- የችሎቱን የቃል በቃል የጽሁፍ ግልባጭ እና የአስተዳደር ሕግ ዳኛውን (ALJ) ውሳኔ ያለምንም ክፍያ የማግኘት።

ጠበቃ ካልሆኑ አማካሪዎች ጋር አብረው ከሆነ

ጠበቃ ባልሆኑ ማናቸውም አማካሪዎች የታጀቡ ከሆነ፣ እነዚህ ግለሰቦች ከትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የጠበቃ ክፍያ (ወይም ለአገልግሎታቸው የሚከፈል ማንኛውንም ክፍያ) የማግኘት መብት የላቸውም። አማካሪው በችሎቱ ላይ የሕግ ሙያ ሥራ ማከናወን አይችልም፣ እንዲሁም በሂደቱ ወቅት የአማካሪው ተሳትፎ የተገደበ ሊሆን ይችላል።

የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታዎች እና የጊዜ ሰሌዳ (Expedited Due Process Complaints and Timeline)

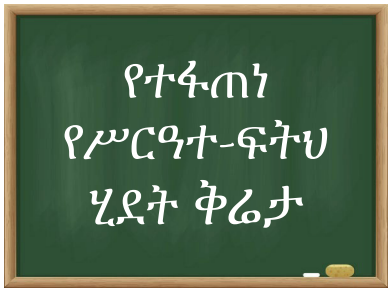

የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት (Expedited due process hearing) ለተወሰኑ እና ውስን ለሆኑ የልዩ ትምህርት ክርክሮች ፈጣን የጊዜ ሰሌዳ እና ፈጣን መፍትሄ የሚሰጥበት ሂደት ነው። በሚከተሉት ሁኔታዎች ውስጥ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ሁልጊዜ የተፋጠነ ይሆናል፦

- በትምህርት ቤቱ የዲሲፕሊን እርምጃ (ተማሪውን ማስወገድ/ማገድ/ማባረር) ምክንያት በልጅዎ የትምህርት ምደባ (ፕሮግራም ወይም አገልግሎቶች) ላይ ዲስትሪክቱ በወሰነው ውሳኔ ካልተስማሙ፤ ወይም
- የባህሪ እና የአካል ጉዳት ግንኙነት መገለጫ ውሳኔ (manifestation determination) ውጤት ላይ ካልተስማሙ፤ ወይም
- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎ የአሁኑ የትምህርት ምደባ (ፕሮግራም ወይም አገልግሎቶች) በልጅዎ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ ይችላል ብሎ ካመነ።

የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ የጊዜ ሰሌዳ የ15 የቀን መቁጠሪያ ቀናት የመፍትሄ ጊዜ እና የ20 የትምህርት ቀናት የችሎት የጊዜ ሰሌዳን ያካትታል። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው በደረሰው በሰባት የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ የመፍትሄ ስብሰባ መቅጠር አለበት። የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ካበቃ በኋላ፣ የአስተዳደር ሕግ ዳኛው (ALJ) የመጨረሻ ውሳኔ ለመጻፍ እና ለእርስዎ እና ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለመስጠት 10 የትምህርት ቀናት ይኖሩታል። በተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ሂደት ወቅት ለጊዜ ሰሌዳዎቹ ምንም ዓይነት ተጨማሪ ጊዜ አይፈቀድም። ስለነዚህ ሂደቶች ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት የዲሲፕሊን ክፍሉን (ገጽ 29) ይመልከቱ።

በሥርዓተ-ፍትህ ሂደት ወቅት የተማሪው ሁኔታ

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ በሂደት ላይ ባለበት ወቅት፣ ልጅዎ አሁን ባለበት የትምህርት ምደባ ውስጥ መቆየት አለበት (ይህም “stay put” ተብሎ ይጠራል)። የልጅዎ የአሁኑ የትምህርት ምደባ ማለት በቅርብ ጊዜ ተግባራዊ በሆነው የግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (IEP) ላይ የተገለጸው ነው። ለምሳሌ፦ በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የቀረበውን የልጅዎን መደበኛ የትምህርት ጊዜ ከ85% ወደ 50% ዝቅ የማድረግ ሃሳብ በመቃወም የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ካቀረቡ፣ ቅሬታው ተፈትቶ ውሳኔ እስኪያገኝ ድረስ ልጅዎ በነበረበት ምደባ (85% መደበኛ ትምህርት) መቆየት አለበት።

ይሁን እንጂ፣ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው በሂደት ላይ እያለ የልጅዎ የትምህርት ምደባ እንዲቀየር እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መስማማት ትችላላችሁ። ከላይ ባለው ምሳሌ፣ ስምምነት ላይ የደረሳችሁባቸው ነጥቦች ካሉ አንዳንድ የልጅዎን አገልግሎቶች ለመቀየር መስማማት ትችላላችሁ።

የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ፋይል ሲያደርጉ ይህ በራሱ (automatically) ስለሚከናወን “stay-put” እንዲደረግ መጠየቅ አያስፈልግዎትም። የstay-put ድንጋጌ ዓላማ አለመግባባቱ እስኪፈታ ድረስ የልጅዎ የትምህርት ፕሮግራም እንዳይስተጓጎል ለማረጋገጥ ነው። የstay-put ድንጋጌ ተፈጻሚ የሚሆነው የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ ፋይል ካደረጉ ብቻ ነው። Stay-put ለሽምግልና ወይም ለክልል ቅሬታዎች አይገኝም።

በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ የአሁኑን ምደባ የሚገልጹ ምሳሌዎች እዚህ አሉ፦

- በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የዲሲፕሊን እርምጃ ምክንያት ልጅዎ በጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ሁኔታ (interim alternative educational setting) (IAES – ከትምህርት ቤት ውጭ ያለ ጊዜያዊ የመማሪያ ሁኔታ) ውስጥ ተመድቦ ከሆነ፣ ALJ ውሳኔ እስኪሰጥ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በልጅዎ ላይ የወሰደው የዲሲፕሊን እርምጃ እስኪያልቅ ድረስ፣ ከሁለቱ ቀድሞ በሚከሰተው መሠረት፣ ልጅዎ በዚያው አማራጭ ምደባ ውስጥ ይቆያል።
- የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታው ወደ ዲስትሪክቱ መግባትን የሚመለከት ከሆነ፣ በእርስዎ ፈቃድ፣ ሥርዓተ-ፍትህ ሂደቱ እስኪጠናቀቅ ድረስ ልጅዎ በትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ውስጥ መመደብ አለበት።
- ቅሬታዎ በ Part B (ዕድሜ 3-21) መሠረት የአገልግሎቶች መጀመርን የሚመለከት ከሆነ እና ልጅዎ 3 ዓመት ከሞላው፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎ በ Part C (ዕድሜ ከልደት እስከ 2 ዓመት) መሠረት ያገኘ የነበሩትን የቅድመ ጣልቃ ገብነት አገልግሎቶች የመስጠት ግዴታ የለበትም።

- ልጅዎ ለልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ብቁ ሆኖ ከተገኘ እና ለመጀመሪያው የአገልግሎት አቅርቦት ፈቃድዎን ከሰጡ፣ ነገር ግን እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በመጀመሪያው IEP ይዘት ላይ ካልተስማማችሁ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ክርክር የሌለባቸውን አገልግሎቶች — ማለትም ሁላችሁም ልጅዎ ያስፈልገዋል ብላችሁ የተስማማችሁባቸውን ማናቸውንም አገልግሎቶች መስጠት አለበት።

በሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ውስጥ ALJ ከእርስዎ፣ ከልጁ ወላጆች፣ ጋር በመስማማት የምደባ ለውጥ ተገቢ ነው ብሎ ከወሰነ፣ ምደባው የሥርዓት ውሳኔን ተከትሎ በሚቀርብ ማንኛውም ይግባኝ ወቅት የልጁን ወቅታዊ ትምህርታዊ ምደባ ለመወሰን እንደ ክልሉ እና ወላጆች መካከል ስምምነት መታየት አለበት።

የውሳኔ ይግባኝ

ለፌዴራል ወይም ለክልል ፍርድ ቤት ይግባኝ ማለት

በ ALJ የተሰጠው ውሳኔ ለፌዴራል ወይም ለግዛት ፍርድ ቤት ይግባኝ ካልቀረበ በቀር የመጨረሻ ነው። በ ALJ ውሳኔ ቅር የተሰኘው (የተረታው ወይም ያላሸነፈው) ወገን የ ALJ ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ባሉት 90 ቀናት ውስጥ በፌዴራል ዲስትሪክት ፍርድ ቤት ክስ የመመስረት መብት አለው። ፍርድ ቤቱ መዝገቦችን ይገመግማል፣ በወገኖች ጥያቄ መሠረት ተጨማሪ ማስረጃዎችን ይሰማል፣ ከዚያም በቀረቡት መዝገቦች እና ማስረጃዎች ላይ በመመስረት የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል። በፍርድ ቤት ለሚያቀርቡት ይግባኝ የፍርድ ቤት ወጪዎችን መክፈል ይኖርብዎታል፤ ነገር ግን ካሸነፉ (ከረቱ) በፍርድ ቤቱ ውሳኔ መሠረት የፍርድ ቤት ክፍያዎች እና የጠበቃ ክፍያዎች ተመላሽ እንዲሆን ሊፈቀዱልዎት ይችላል።

የጠበቃ ክፍያዎች

በሥርዓተ-ፍትህ ሂደት (ወይም በሥርዓተ-ፍትህ ውሳኔ ይግባኝ ሂደት) እንዲወክልዎት በማንኛውም ጊዜ ጠበቃ ለመቅጠር መምረጥ ይችላሉ፣ ነገር ግን የራስዎን ሕጋዊ ወጪዎች መክፈል አለብዎት። ጠበቃ ለመቅጠር መርጠው ከሥርዓተ-ፍትህ ችሎትዎ ጋር በተያያዘ በማንኛውም እርምጃ ወይም ሂደት ካሸነፉ (ለእርስዎ የሚጠቅም ውሳኔ ካገኙ) እና (አሸናፊ ወገን ከሆኑ)፣ ፍርድ ቤቱ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተመጣጣኝ የጠበቃ ክፍያዎችን እንዲከፍልዎት ሊያዝ ይችላል።

ዲስትሪክቱ ካሸነፈ

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ካሸነፈ (ከረታ)፣ በተወሰኑ ሁኔታዎች ፍርድ ቤቱ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን ተመጣጣኝ የጠበቃ ክፍያዎች እንዲከፍሉ ሊያዝዎት ይችላል። ዲስትሪክቱ ካሸነፈ እና ፍርድ ቤቱ ከሚከተሉት ውስጥ አንዱ መከሰቱን ከወሰነ፣ እርስዎ ወይም ጠበቃዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን የጠበቃ ክፍያዎች እንድትከፍሉ ፍርድ ቤቱ ትእዛዝ ሊሰጥ ይችላል፡-

- ክሱ መሠረተ ቢስ ከንቱ (የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱን ለማንገላታት፣ ለማዘግየት ወይም ለማሳፈር የታሰበ)፣ ምክንያታዊ ያልሆነ ወይም መነሻ የሌለው ከሆነ፤
- ክሱ በግልጽ መሠረተ ቢስ ከንቱ፣ ምክንያታዊ ያልሆነ ወይም መነሻ የሌለው መሆኑ ከታወቀ በኋላም የሕግ ሂደቱን ከቀጠሉ፤ ወይም
- የሕግ እርምጃው ለተገቢ ያልሆነ ዓላማ የቀረበ ከሆነ፣ ለምሳሌ ለማንገላታት፣ አላስፈላጊ መዘግየት ለማስከተል ወይም የሕግ ክፍያ ወጪዎችን ያለምክንያት ለመጨመር።

ፍርድ ቤቱ የሕግ ክፍያዎች ለእርስዎ ወይም ለዲስትሪክቱ እንዲከፈሉ ካዘዘ

ፍርድ ቤቱ የሕግ ክፍያዎች ለእርስዎ ወይም ለዲስትሪክቱ እንዲከፈሉ ካዘዘ፣ ፍርድ ቤቱ ምክንያታዊ የሆነውን መጠን ይወስናል። የጠበቃ ክፍያዎች እርምጃው ወይም ሂደቱ በቀረበበት ማህበረሰብ ውስጥ ባሉ የተለመዱ ተመኖች እና በተሰጡት አገልግሎቶች ዓይነትና ጥራት ላይ የተመሰረቱ መሆን አለባቸው። ፍርድ ቤቱ የጠበቃ ክፍያዎችን የመፍቀድ አቅም ላይ የተወሰኑ ገደቦች አሉ። በሚከተሉት ሁኔታዎች ፍርድ ቤቱ የጠበቃ ክፍያዎችን መፍቀድ **አይችልም**፡-

- ዲስትሪክቱ ሂደቱ ከመጀመሩ 10 ቀናት በፊት አለመግባባቱን ለመፍታት የጽሁፍ ስምምነት ሃሳብ አቅርቦ፣ እርስዎ ሃሳቡን ሳይቀበሉ ቀርተው፣ እና በጉዳዩ ላይ የተሰጠው ውሳኔ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለስምምነት ካቀረበው ሃሳብ ያነሰ ጥቅም የሚሰጥዎ ሆኖ ሲገኝ፤
    - ሆኖም፣ በእርምጃው ካሸነፉ እና የዲስትሪክቱን የሥምምነት ሃሳብ አለመቀበልዎ በበቂ ሁኔታ የተረጋገጠ (ጥሩ ምክንያት የነበረዎት) መሆኑን ፍርድ ቤቱ ከወሰነ፣ ፍርድ ቤቱ ክፍያዎችን ሊፈቅድልዎት ይችላል፤
- ጠበቃዎ በ IEP ስብሰባ ላይ ለተሳተፈበት፣ ስብሰባው በአስተዳደራዊ ችሎት ወይም በፍርድ ቤት እርምጃ ምክንያት የተጠራ ካልሆነ በስተቀር፤ ወይም
- ጠበቃዎ በመፍትሄ ስብሰባ ላይ ለተሳተፈበት።

የጠበቃ ክፍያዎችን መቀነስ

ከሚከተሉት ሁኔታዎች አንዱ ከተከሰተ ፍርድ ቤቱ የተፈቀደውን የጠበቃ ክፍያ ሊቀንስ ይችላል፦

- በሂደቱ ወቅት፣ እርስዎ ወይም ጠበቃዎ የክርክሩን የመጨረሻ መፍትሄ ያለበቂ ምክንያት ካዘገያቸሁ፤
- የጠበቃዎ ክፍያ መጠን ተመሳሳይ ክህሎት፣ ዝና እና ልምድ ያላቸው ጠበቆች ለተመሳሳይ አገልግሎት በማህበረሰቡ ውስጥ ከሚጠይቁት ወቅታዊ የሰዓት ተመን በላይ ሆኖ ሲገኝ፤ በማህበረሰቡ ውስጥ ከሚጠይቁት ወቅታዊ የሰዓት ተመን በላይ ሆኖ ሲገኝ፤
- የክርክሩን ወይም የሂደቱን ባህሪ ግምት ውስጥ በማስገባት፣ ለሕግ አገልግሎቱ የፈሰሰው ጊዜ እና የተገኘው አገልግሎት ከአስፈላጊው በላይ (ከመጠን በላይ ከሆነ) ሆኖ ሲገኝ፤ ወይም
- ጠበቃዎ በቅሬታ ማስታወቂያዎ ውስጥ ለትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተገቢውን መረጃ ካልሰጠ ነው።

ክልሉ ወይም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የእርምጃውን ወይም የሂደቱን የመጨረሻ መፍትሄ ያለበቂ ምክንያት ካዘገዩ ወይም በሌላ መልኩ የ IDEA የሥርዓት ጥበቃዎችን ከጣሱ፣ ከላይ የተጠቀሱት ነጥቦች ተፈጻሚ አይሆኑም።

በወላጆች አማካኝነት አካል ጉዳተኛ ልጆችን በግል ትምህርት ቤት በሕዝብ ወጪ በራስ ተነሳሽነት መመደብ

የተመላሽ ክፍያ ውሳኔ አሰጣጥ ሂደት

ልጅዎን በግል ትምህርት ቤት ለማስተማር ከመረጡ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተገቢ ነፃ የሕዝብ ትምህርት (Free Appropriate Public Education - FAPE) ለልጅዎ እስካቀረበ ድረስ፣ በግል ትምህርት ቤቱ ያለውን የትምህርት ወይም የልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ወጪ የመክፈል ግዴታ የለበትም። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለልጅዎ FAPE ማቅረብ አልቻለም ብለው ካመኑ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ለልጅዎ FAPE አቅርቦ እንደሆነ ውሳኔ የሚሰጥ በ ALJ ፊት የሚቀርብ የችሎት ምርመራ ለመጠየቅ የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ (due process complaint) የማቅረብ አማራጭ አለዎት (በገጽ 18-24 ያለውን የሥርዓተ-ፍትህ መረጃ ይመልከቱ)። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ FAPE አላቀረበም ብሎ ALJ ከወሰነ፣ ልጅዎን በግል ትምህርት ቤት ለማስመዝገብ ላወጡት ወጪ ተመላሽ (reimbursement) የማግኘት መብት እንዳለዎት ALJ ሊወስን ይችላል።

የተመላሽ ክፍያ መቀነስ ወይም መታገድ

ከሚከተሉት ሁኔታዎች አንዱ ከተከሰተ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እንዲከፍልዎ የሚጠየቀው የተመላሽ ክፍያ መጠን ሊቀንስ ይችላል፣ ወይም ክፍያውን ሙሉ በሙሉ ሊያጡ ይችላሉ፦

- ልጅዎን ከትምህርት ቤቱ ከማስወጣትዎ በፊት በተካሄደው የ Individualized Education Program (IEP) ስብሰባ ላይ፣ በ IEP ቡድኑ የቀረበውን የትምህርት ምደባ እንደማይቀበሉ እና ስጋቶችዎ ምን እንደሆኑ ለትምህርት ቤቱ ካልተናገሩ፣ እንዲሁም ልጅዎን በግል ትምህርት ቤት የማስመዝገብ እቅድ እንዳለዎት ካልገለጹ፤ ወይም
- ልጅዎን ከትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ከማውጣትዎ ቢያንስ 10 የሥራ ቀናት በፊት IEP ውን እንደማይቀበሉ እና ልጅዎን በግል ትምህርት ቤት ለማስመዝገብ ማቀድዎን ለትምህርት ቤቱ በጽሁፍ ካላሳወቁ። እነዚህ 10 የሥራ ቀናት በሳምንቱ ቀናት ላይ የሚውሉ የበዓል ቀናትን ይጨምራሉ፤ ወይም
- ልጅዎን ከትምህርት ቤቱ ከማስወጣትዎ በፊት፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን የመገምገም እቅድ እንዳለው ቀደም ያለ የጽሁፍ ማስታወቂያ (prior written notice) ሰጥቶዎት፣ እርስዎ ግን ለግምገማው ልጅዎን ካላቀረቡ፤ ወይም
- እርስዎ ያደረጉት ድርጊት ምክንያታዊ እንዳልነበረ ፍርድ ቤት ከወሰነ።

የተመላሽ ክፍያ ጥበቃ

የሚከተሉት ሁኔታዎች ካጋጠሙ ተመላሽ ክፍያው (ተመላሽ የሚደረግልዎ የገንዘብ መጠን) ሊቀንስ አይችልም፣ ወይም ክፍያ ሊከለከሉ አይችሉም፦

- የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ማስታወቂያ እንዳይሰጡ ካደረገዎት፤
- ማስታወቂያ የመስጠት ግዴታ እንዳለብዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ካልነገረዎት፤ ወይም

- ማስታወቂያውን መስጠት በልጅዎ ላይ አካላዊ ጉዳት ሊያስከትል የሚችል ከሆነ።
- እንዲሁም፣ የሚከተሉት ሁኔታዎች ካሉ ማስታወቂያ ባለመስጠትዎ ምክንያት ተመላሽ ክፍያ ሊቀንስ ወይም ሊከለከል አይገባም ብሎ ፍርድ ቤት ወይም ALJ ሊወስን ይችላል፦
- በእንግሊዝኛ ቋንቋ ማንበብ ወይም መጻፍ የማይችሉ ከሆነ፤ ወይም
- ማስታወቂያውን መስጠት በልጅዎ ላይ ከባድ ስሜታዊ ጉዳት ሊያስከትል የሚችል ከሆነ።

D. ከዲሲፕሊን ጋር የተያያዙ ውሳኔዎችን ስለመቃወም የእርስዎ መብት

እባክዎ ልብ ይበሉ፦ ልጅዎ በትምህርት ቤቱ ውስጥ እንዳለ ማንኛውም ተማሪ ለተመሳሳይ ደንቦች እና የዲሲፕሊን ሥርዓቶች ተገዥ ነው፣ እና በIEP ውስጥ የተገለጹትን አገልግሎቶች ማግኘቱን ይቀጥላል፣ ነገር ግን ምናልባት በተመሳሳይ ምደባ ውስጥ ላይሆን ይችላል።

አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ልጆች የዲሲፕሊን ሥርዓቶች

በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን ከአሁኑ ትምህርታዊ ምደባቸው ላይ ካገደ፣ ካባረረ ወይም በሌላ መልኩ አሁን ካለበት የትምህርት ምደባ ካስወጣው በኋላም ቢሆን፣ አካል ጉዳተኛ ለሆነው ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን መስጠቱን መቀጠል ሊጠበቅበት ይችላል። የልጅዎ IEP የአሁኑን የትምህርት ምደባ ይገልጻል።

በ2024፣ Colorado General Assembly አካል ጉዳተኛ የሆኑ ልጆች ሙሉ ቀን ትምህርት ቤት የመማር መብታቸውን ለመጠበቅ የከልል ሕግ አጽድቋል። ስለ አጭር የትምህርት ቀናት (abbreviated school days) መረጃ በ አባሪ ዲ ውስጥ ማግኘት ይችላሉ።

የትምህርት ምደባ እና አማራጮች

ልጅዎ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ደንቦችን በመጣሱ ምክንያት

አሁን ካለበት የትምህርት ምደባ ለተከታታይ ከ10 የትምህርት ቀናት ላነሰ ጊዜ ከተባረረ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ለሚገኙ ተማሪዎች ሁሉ አገልግሎት ካልሰጠ በስተቀር በዚያ መባረር ወቅት ለልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን የመስጠት ግዴታ የለበትም። ልጅዎ ከትምህርት ቤት *ከ10 የትምህርት ቀናት በላይ* ከተባረረ፣ ምንም እንኳን በሌላ የትምህርት አካባቢ (ለምሳሌ፣ በሌላ የመማሪያ ክፍል፣ ህንፃ ወይም ቤት ውስጥ) ቢሆንም፣ ትምህርት ቤቱ ለልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን መስጠቱን መቀጠል አለበት።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን አሁን ካለበት ምደባ በተመሳሳይ የትምህርት ዓመት ውስጥ ለተከታታይ ከ10 የትምህርት ቀናት በላይ ካባረረ፣ ይህ እንደ ልጅዎ የትምህርት ምደባ ለውጥ ይቆጠራል።

የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን አሁን ካለበት የትምህርት ምደባ በተለያዩ ጊዜያት (ተከታታይ መባረር) በአንድ የትምህርት ዓመት ውስጥ ድምሩ ከ10 ቀናት በላይ ከሆነ፣ እነዚያ መወገዶች በጋራ የልጅዎን የትምህርት ምደባ ለውጥ እንደሚያስከትሉ ዲስትሪክቱ መወሰን አለበት። ይህንን ውሳኔ በሚያደርግበት ጊዜ፣ ዲስትሪክቱ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት፦

- ልጅዎ በተባረረባቸው በእያንዳንዱ ጊዜያት የቆየበት የጊዜ ርዝመት፤
- ልጅዎ የተባረረበት አጠቃላይ የጊዜ መጠን፤
- መባረሩ ምን ያህል ተቀራራቢ እንደነበር፤ እና
- የልጅዎ ባህሪ ቀደም ሲል ልጅዎ በተባረረባቸው አጋጣሚዎች ከነበረው ባህሪ ጋር ያለው ተመሳሳይነት ናቸው።

ህጻኑ የትምህርት ቤት ደንቦችን ባለመከተሉ ምክንያት የትምህርት ምደባው ሲቀየር፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ፣ ወላጅ እና አግባብነት ያላቸው የIEP ቡድን አባላት በባህሪ እና የአካል ጉዳት ግንኙነት ግምገማ (manifestation determination review) ስብሰባ ላይ መሳተፍ አለባቸው መገለጫ መወሰኛ ግምገማ ዓላማ የልጁ ባህሪ በአካል ጉዳተኝነቱ ምክንያት የተከሰተ መሆኑን ወይም IEPን ባለመተግበር የተከሰተ መሆኑን መወሰን ነው።

የመገለጫ መወሰኛ (Manifestation Determination)

የትምህርት ዲስትሪክቱ በዲሲፕሊን ምክንያት የልጅዎን ትምህርታዊ ምደባ ከመቀየሩ በፊት፣ ልጅዎ በአካል ጉዳተኝነታቸው ምክንያት ለተፈጠሩ ድርጊቶች ቅጣት እንዳይጣልበት ለማረጋገጥ እና በትምህርት ቤት ለመሳተፍ ተጨማሪ የባህሪ ግምገማ እና ድጋፎች እንደሚያስፈልጉት ለማወቅ የተወሰኑ እርምጃዎችን መውሰድ አለበት።

አንዱ እርምጃ የመገለጫ መወሰኛ ግምገማ (manifestation determination review (MDR)) ስብሰባ ማካሄድ ነው። ይህ ስብሰባ የልጅዎ ባህሪ በልጅዎ አካል ጉዳት ምክንያት የተከሰተ ወይም ከልጅዎ አካል ጉዳት ጋር ቀጥተኛ እና ጉልህ ግንኙነት ያለው መሆኑን፣ ወይም የልጅዎን IEP ተግባራዊ ባለማድረግ ምክንያት የተከሰተ መሆኑን ለመወሰን የሚካሄድ ስብሰባ ነው። የIEP ቡድኑ በተማሪዎች የሥነ-ምግባር ደንብ አማካኝነት የትምህርት ምደባን ለመቀየር ውሳኔ ከተላለፈበት ጊዜ ጀምሮ በ 10 የትምህርት ቀናት ውስጥ ይህንን ስብሰባ ማካሄድ አለበት።

እባክዎ ልብ ይበሉ፦ ልጅዎ በትምህርት ቤቱ ውስጥ እንዳለ ማንኛውም ተማሪ ለተመሳሳይ ደንቦች እና የዲሲፕሊን ሥርዓቶች ተገዥ ነው፣ እና በIEP ውስጥ የተገለጹትን አገልግሎቶች ማግኘቱን ይቀጥላል፣ ነገር ግን ምናልባት በተመሳሳይ ምደባ ውስጥ ላይሆን ይችላል።

የመገለጫ መወሰኛ ግምገማ (MDR) ስብሰባ

በመገለጫ መወሰኛ ግምገማ (MDR) ስብሰባ ላይ፣ እርስዎ እና ሌሎች የIEP ቡድን አባላት ልጅዎን የሚመለከቱ መረጃዎችን ማለትም የልጅዎን IEP፣ የአስተማሪ ምልከታዎችን እና የቀረቡ ተያያዥ መረጃዎችን ይገመግማሉ። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በባህሪ እና በመገለጫ መወሰኛ ግምገማ (MDR) ስብሰባ ላይ እንዲሳተፉ እነማንን እንደጋበዘ ሊነግርዎት ይገባል ምክንያቱም እርስዎም በስብሰባው ላይ ማን መሳተፍ እንዳለበት የመወሰን እና ሌሎችን የመጋበዝ መብት አለዎት።

የትምህርት ቤት ኃላፊዎች፣ በዲሲፕሊን ሂደቱ አማካኝነት፣ ልጅዎ የተማሪዎችን የሥነ-ምግባር ደንብ ለመጣስ ምን እንዳደረገ ይወስናሉ። የመገለጫ መወሰኛ ግምገማ (MDR) ባህሪው የልጅዎ አካል ጉዳተኝነት መገለጫ መሆኑን እንጂ፣ ድርጊቱ ስለመከሰቱ ወይም ልጅዎ ድርጊቱ ስህተት መሆኑን ስለማወቁ የሚወስን አይደለም። ቡድኑ ያ ባህሪ IEPን ባለመተግበር ምክንያት የተከሰተ መሆኑንም መወሰን አለበት።

ባህሪው የልጅዎ አካል ጉዳተኝነት መገለጫ ሆኖ ከተገኘ፣ እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድ (Behavioral Intervention Plan, BIP) ማሻሻያ አካል አድርጋችሁ በምደባ ለውጥ ላይ እስካልተስማማችሁ ድረስ፣ ልጅዎ ከተወገደበት ምደባ ይመለሳል።

የልጅዎ ባህሪ የአካል ጉዳተኝነት መገለጫ ሆኖ ከተገኘ፣ የ IEP ቡድኑ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፦

1. ቀደም ሲል በቅርብ ጊዜ የተከናወነ ካልሆነ በስተቀር፣ በተቻለ ፍጥነት የተግባራዊ ባህሪ ግምገማ (Functional Behavioral Assessment, FBA) ማድረግ። የተግባራዊ ባህሪ ግምገማ (FBA) እንደ ማህበራዊ-ስሜታዊ ተግባራት እና በአካባቢው ያሉ ቀስቃሽ ነገሮችን የመሳሰሉ የተለያዩ ሁኔታዎችን በማየት ልጅዎ ለምን በተወሰነ መንገድ ሊያደርግ እንደሚችል ለመረዳት የሚያስችል ዘዴ ነው። የተግባራዊ ባህሪ ግምገማ (FBA) የባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድን (BIP) እና/ወይም ሌሎች አዎንታዊ የባህሪ ድጋፎችን ለማዘጋጀት በቀጥታ የሚጠቅም መረጃ ስለ ልጅዎ ይሰጣል።
2. በተግባራዊ ባህሪ ግምገማ (FBA) ላይ የተመሠረተ የባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድ (Behavioral Intervention Plan, BIP) ማዘጋጀት። የባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድ (BIP) ለትምህርት ቤት ተገቢ ያልሆኑ ባህሪዎችን የሚመለከት ሲሆን፣ ትምህርት ቤቱ ለልጅዎ ፍላጎቶቹን ለማርካት ይበልጥ ተገቢ የሆኑ መንገዶችን በማስተማር እነዚያን ባህሪዎች ለመቀነስ የሚሞክርባቸውን የተወሰኑ መንገዶች ያካትታል። ወይም
3. የባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድ (BIP) ቀድሞውኑ ካለ፣ እቅዱን መገምገም እና አስፈላጊ የሆኑ ለውጦችን ማድረግ።

የልጅዎ ባህሪ የአካል ጉዳተኝነት መገለጫ ሆኖ ካልተገኘ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ አካል ጉዳተኝነት ለሌለው ልጅ ሊተገብር የሚችለውን ተመሳሳይ የዲሲፕሊን እርምጃ ሊወስድ ይችላል። ይህ ከ10 ቀናት በላይ ከምደባው መወገድን የሚያስከትል ከሆነ፣ የ IEP ቡድኑ ልጅዎ በመደበኛው የትምህርት ሥርዓት እንዲሳተፍ እና ወደ IEP ግቦቹ እድገት እንዲያሳይ ለማስቻል ምን ዓይነት የትምህርት አገልግሎቶች ተገቢ እንደሆኑ መወሰን አለበት። ከዚያም የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ እነዚያን አገልግሎቶች በጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ሁኔታ (interim alternative educational setting) ውስጥ መስጠት አለበት (ከዚህ በታች ይመልከቱ)። ልጅዎ ከምደባው የሚወገደው ከ10 ቀናት ላነሰ ጊዜ ከሆነ፣ ይህ እንደ የዲሲፕሊን ምደባ ለውጥ አይቆጠርም እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በዚያ ጊዜ ውስጥ ምን ዓይነት አገልግሎቶችን መስጠት ተገቢ እንደሆነ መወሰን ይችላል። ባህሪው ቀጥሎ እንዳይከሰት፣ የትምህርት ዲስትሪክቱ ተግዳሮት ፈታኝ ባህሪውን ለመፍታት የተዘጋጁ ተገቢ የባህሪ ጣልቃ ገብነት አገልግሎቶች እና ማሻሻያዎች መስጠት አለበት።

ጊዜያዊ አማራጭ (ጊዜያዊ እና ልዩ) የትምህርት ሁኔታ (Interim Alternative Educational Setting, IAES)

ልጅዎን በጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ሁኔታ (Interim Alternative Educational Setting, IAES) ውስጥ ለመመደብ የሚወሰነው ውሳኔ በልጅዎ IEP ቡድን የሚሰጥ ነው። IAES ማለት ልጅዎ ልዩ ትምህርት እንዲያገኝ የሚደረግበት ጊዜያዊ እና ልዩ የሆነ ምደባ ነው። የIEP ቡድኑ ልጅዎ የትምህርት ቤት ደንብ በመጣሱ ምክንያት ምደባውን ወደ IAES ለመቀየር ውሳኔ ባስተላለፈበት ቀን፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ውሳኔውን ለእርስዎ ማሳወቅ እና ይህንን መመሪያ ወይም የሥርዓት ጥበቃ ማስታወቂያውን (Procedural Safeguards Notice) ሊሰጥዎ ይገባል።

ምንም እንኳን የልጅዎ ባህሪ በልጅዎ አካል ጉዳተኝነት ምክንያት የተከሰተ ቢሆንም፣ ልጅዎ ከሚከተሉት ውስጥ አንዱን ከፈጸመ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን እስከ 45 የትምህርት ቀናት ድረስ ወደ IAES ሊያዛውረው ይችላል፦

- በትምህርት ቤት ውስጥ ወይም በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ ወይም በትምህርት ቤት ዝግጅት ላይ የጦር መሣሪያ ይዞ ከተገኘ፤
- በትምህርት ቤት እያለ፣ በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ ወይም በትምህርት ቤት ዝግጅት ላይ አውቆ ሕገ-ወጥ እጾችን ከያዘ ወይም ከተጠቀመ፣ ወይም ቁጥጥር የሚደረግባቸውን ንጥረ ነገሮች (ለምሳሌ፦ አደንዛዥ እጾች) ከሸጠ ወይም ለመግዛት ወይም ለመሸጥ ከሞከረ፤ ወይም
- በትምህርት ቤት እያለ፣ በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ ወይም በትምህርት ቤት ዝግጅት ላይ በሌላ ሰው ላይ ከባድ የአካል ጉዳት (ከፍተኛ የአካል ሕመም፣ የአካል መበላሸት፣ መታወክ ወይም ለሞት የሚያደርስ አደጋ ሊያስከትል የሚችል ከባድ ጉዳት) ካደረሰ።

በተጨማሪም፣ ***የልጅዎ ባህሪ በልጅዎ አካል ጉዳተኝነት ወይም IEP ን ተግባራዊ ባለማድረግ ምክንያት በቀጥታ የተከሰተ ካልሆነ፣*** አካል ጉዳተኝነት የሌለው ልጅ በሚቀጣበት ተመሳሳይ የጊዜ መጠን ልጅዎ በ IAES ውስጥ ሊመደብ ይችላል።

የልጅዎ ባህሪ ***ከልጅዎ አካል ጉዳተኝነት ወይም IEP ን ተግባራዊ ባለማድረግ ጋር በቀጥታ የተያያዘ ወይም በእነሱ ምክንያት የተከሰተ ከሆነ እና ልጅዎ የትምህርት ቤት ደንቦችን ከጣሰ፣*** እርስዎ እና የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ በባህሪ ጣልቃ-ገብነት እቅድ ወይም በ IEP ማሻሻያ አካል አድርጋችሁ በምደባ ለውጥ ላይ እስካልተስማማችሁ ድረስ፣ ልጅዎ ከተወገደበት የትምህርት ምደባ መመለስ አለበት።

ሆኖም፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን አሁን ባለው የትምህርት ምደባ (በልጅዎ IEP መሠረት) ማቆየት በልጅዎ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ እንደሚችል ካመነ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ይህንን ስጋት ለመወያየት የ IEP ስብሰባ ሊጠራ ይችላል። እርስዎ እና ዲስትሪክቱ በምደባ ለውጡ ላይ ካልተስማማችሁ፣ ዲስትሪክቱ የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት – በሌላ አነጋገር ለፈጣን መፍትሄ ሲባል በፍጥነት እንዲታይ የሚደረግ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ሊጠይቅ ይችላል። (የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ክፍል ገጽ 21 ይመልከቱ)።

ከትምህርታዊ ምደባ ለውጥ ወይም ከመገለጫ መወሰኛ ግምገማ ውሳኔ ጋር ባትስማሙ ምን ማድረግ ይችላሉ?

በዲሲፕሊን ምክንያት የልጅዎን ወቅታዊ የትምህርት ምደባ ለመቀየር የተላለፈን ውሳኔ ለመቃወም ወይም የመገለጫ መወሰኛ ግምገማ ግኝቶችን ለመቃወም የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት መጠየቅ ይችላሉ። (የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ መረጃ፣ ገጽ 21 ላይ ይመልከቱ)። በዚያ የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ወቅት፣ ALJ ትምህርት ቤቱ የልጅዎን ምደባ ሲቀይር መስፈርቶችን ተከትሎ እንደሆነ ወይም
ዲስትሪክቱ የልጅዎ ባህሪ ከመገለጫ መወሰኛ ግምገማ መሆኑን ወይም አለመሆኑን ማስረዳቱን ይወስናል።

ከላይ እንደተጠቀሰው፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ የልጅዎን ምደባ መቀጠል በልጅዎ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ ይችላል ብሎ ከወሰነ የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ ችሎት ሊጠይቅ ይችላል። (የተፋጠነ የሥርዓተ-ፍትህ፣ ገጽ 21 ላይ ይመልከቱ)።

ከመገለጫ መወሰኛ ግምገማ ሂደት ጋር የተያያዙ ስጋቶችን ለመፍታት የክልል ቅሬታ ማቅረብም ይችላሉ። (የክልል ቅሬታ ሂደት፣ ገጽ 13 ይመልከቱ)።

የልጅዎ ባህሪ ሊኖር ይችላል ተብሎ በሚጠረጠር የአካል ጉዳት ምክንያት በሚከሰትበት ጊዜ

ልጅዎ IEP ባይኖረውም እንኳ፣ ልጅዎ የትምህርት ቤት ደንብ ከመጣሱ በፊት ከሚከተሉት ነገሮች አንዱ ተከስቶ ከሆነ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን እንደ አካል ጉዳተኛ ልጅ እንዲመለከተው መጠየቅ ይችላሉ፦

- ልጅዎ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ያስፈልጉታል ብለው እንደሚያስቡ ለትምህርት ቤት መሪዎች ወይም ለልጅዎ መምህር በጽሁፍ ገልጸው ከሆነ፤ ወይም
- ለልጅዎ ግምገማ እንዲደረግ ጠይቀው ከሆነ፤ ወይም
- የልጅዎ መምህር ወይም ሌላ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት ሰራተኛ ስለ ልጅዎ የባህሪ ሁኔታ ያላቸውን የተለየ ስጋት ለልዩ ትምህርት ዳይሬክተር ወይም ለሌሎች የአመራር ሰራተኞች ነግረው ከሆነ ናቸው።

የልጅዎ ባህሪ በአካል ጉዳት ምክንያት እንደሆነ ቢጠረጥሩም ነገር ግን ከላይ ከተጠቀሱት ሁኔታዎች ውስጥ አንዱም ባይፈጸም እንኳ፣ አሁንም ግምገማ እንዲደረግ መጠየቅ ይችላሉ። ልጅዎ በአሁኑ ጊዜ አገልግሎቶችን እየቀበለ ባይሆንም እንኳ፣ ግምገማው በተፋጠነ መንገድ መጠናቀቅ አለበት። ልጅዎ ለልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ብቁ ሆኖ ከተገኘ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ አሁንም በልጅዎ ላይ የዲሲፕሊን እርምጃ እንዲወስድ ይፈቀድለታል፤ ነገር ግን ለልጅዎ የልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን መስጠት አለበት።

ዲስትሪክቱ ልጅዎን ለልዩ ትምህርት እንዲገመግም ፈቃድ ለመስጠት ፈቃደኛ ካልሆኑ፣ የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ልጅዎን እንደ አካል ጉዳተኛ ልጅ እንዲመለከተው አይጠበቅም። ለልጅዎ የሚሰጡ የልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ካልተቀበሉ፣ ወይም ልጅዎ ተገምግሞ

የመልቲዲሲፕለነሪ ቡድን (multidisciplinary team) ልጅዎ አካል ጉዳት የለበትም ብሎ ከወሰነም ሁኔታው ተመሳሳይ ይሆናል። በእነዚህ አጋጣሚዎች የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ ተመሳሳይ ባህሪ በሚያሳዩ አካል ጉዳተኝነት በሌለባቸው ተማሪዎች ላይ በሚወስደው ተመሳሳይ መንገድ በልጅዎ ላይ የዲሲፕሊን እርምጃ ሊወስድ ይችላል።

ለሕግ አስከባሪ አካላት ሪፈር ማድረግ

የሕግ አስከባሪ እና የፍትህ አካላት አካል ጉዳተኛ በሆነ ልጅ ላይ እርምጃ ከመውሰድ አይከለከሉም። አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት አካል ጉዳተኛ በሆነ ልጅ የተፈጸመ ወንጀልን ሪፖርት ካደረገ፣ የልጁን የልዩ ትምህርት እና የዲሲፕሊን መዝገቦች ለሕግ አስከባሪ ኤጀንሲው ባለሥልጣናት ግምት ውስጥ እንዲውሉ መስጠት አለበት። የትምህርት ቤት ዲስትሪክቱ መዝገቦችን መስጠት የሚችለው በ FERPA በተፈቀደው መሠረት ብቻ ነው።

COLORADO
Department of Education

የልዩ ተማሪዎች አገልግሎት ክፍል (Exceptional Student Services Unit)
201 E. Colfax, Room 402
Denver, CO 80203
ኢሜይል፡- Parents_ESSUquestions@cde.state.co.us
ድረ-ገጽ: የ CDE የአለመባባት መፍትሄ ድረ-ገጽ ይጎብኙ

አባሪ ሀ

የብቁነት ምድቦች
ድረ-ገጽ አገናኞች

የኡቲዝም ስፔክትረም ዲስኦርደር ለኡቲዝም ስፔክትረም ዲስኦርደር (Autism Spectrum Disorder) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_detautism)

መስማት አለመቻል እና ዓይነ ስውርነት በአንድ ጊዜ ለመስማት አለመቻል እና ዓይነ ስውርነት በአንድ ጊዜ (Deaf-Blindness) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/IEP_Det_DB)

የእድገት መዘግየት ለእድገት መዘግየት (Developmental Delay) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/IEP_Det_DD)

መስማት የተሳነው፣ መስማት አለመቻልን ጨምሮ ለልዩ የመስማት መሳን፣ መስማት አለመቻልን ጨምሮ (Hearing Impairment, including Deafness) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/IEP_Det_HI)

የአእምሮ እድገት ውስንነት ለአእምሮ እድገት ውስንነት (Intellectual Disability) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_detintellectual)

ዘርፈ-ብዙ አካል ጉዳተኝነት ለዘርፈ-ብዙ አካል ጉዳተኝነት (Multiple Disabilities) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/IEP_Det_MD)

የአጥንት ወይም የጡንቻ አካል ጉዳት ለአጥንት ወይም የጡንቻ አካል ጉዳት (Orthopedic Impairment) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_det_oi)

ሌሎች የጤና እክሎች ለሌሎች የጤና እክሎች (Other Health Impaired) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_det_ohi)

ከባድ የስሜት መቃወስ ችግር ለከባድ የስሜት መቃወስ ችግር (Serious Emotional Disability) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_detseriousemotional)

የተለየ የመማር ችግር ለተለየ የመማር ችግር (Specific Learning Disability) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/IEP_Det_SLD)

የንግግር ወይም የቋንቋ መታወክ ለንግግር ወይም የቋንቋ መታወክ (Speech or Language Impairment) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_detsli)

በአደጋ ምክንያት የሚከሰት የአእምሮ ጉዳት በአደጋ ምክንያት ለሚከሰት የአእምሮ ጉዳት (Traumatic Brain Injury) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_det_tbi)

የማየት የተሳነው፣ ዓይነ ስውርነትን ጨምሮ ለማየት መሳን፣ ዓይነ ስውርነትን ጨምሮ (Visual Impairment, including Blindness) የብቁነት ማረጋገጫ ዝርዝርን ይመልከቱ (https://www.cde.state.co.us/cdesped/iep_formvisionimpairmentincludingblindness_2023)

አባሪ ለ የኤጀንሲዎች አድራሻ መረጃ

The ARC of Colorado

በኮሎራዶ ውስጥ 15 የThe Arc ቅርንጫፎች ይገኛሉ፤ እነዚህም የግዛቱን ቅርንጫፍ እና የተወሰኑ ጂአግራፊያዊ አካባቢዎችን የሚያገለግሉ 14 የአካባቢ ቅርንጫፎችን ያካትታሉ። የአካባቢ ቅርንጫፎች በአገልግሎት ክልላቸው ውስጥ ለሚኖሩ የአእምሮ እድገት ውስንነት ላለባቸው ሕጻናት እና አዋቂዎች የግል ጥብቅና (advocacy) አገልግሎት ይሰጣሉ። በተጨማሪም የመረጃ እና ሪፈራል አገልግሎቶችን፣ የሕዝብ ፖሊሲ ድጋፍን፣ የማህበረሰብ ትምህርትን እና ሌሎችንም ይሰጣሉ። በአቅራቢያዎ የሚገኘውን ቅርንጫፍ ለማግኘት የThe ARC Colorado ድረ-ገጽን (https://thearcofco.org/about/the-arc-chapters) ይጎብኙ።

ትራንስፎርምቲቭ ጀስቲስ ፕሮጀክት (Transformative Justice Project)

ከትምህርት ቤት ጋር የተያያዙ የሕግ ጉዳዮች እና የዲሲፕሊን እርምጃዎች ለገጠማቸው ወጣቶች የሕግ ውክልና እና የጥብቅና አገልግሎት ይሰጣል። ለበለጠ መረጃ የTransformative Justice Project ድረ-ገጽን (https://tjpcolorado.org/ our-programs) ይጎብኙ።

የኮሎራዲ የአካል ጉዳተኝነት ህግ (Disability Law Colorado)

Disability Law Colorado የክልሉ ተሹሞ የተሾመ የጥበቃ እና ተሟጋችነት ሥርዓት ነው። Disability Law Colorado ለአካል ጉዳተኛ ሰዎች ነጻነት፣ ማብቃት (empowerment)፣ እና ማህበረሰባዊ ተሳትፎ ለማስፋፋት አገልግሎቶችን የሚሰጥ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ነው፣ ይህም ቀጥተኛ የሕግ ውክልና (direct legal representation)፣ ምርመራ፣ ሥልጠና እና ትምህርት፣ መረጃ እና ማመሳከሪያ፣ እንዲሁም የሕግ አውጭ ትንተና እና ተሟጋችነትን ያጠቃልላል። Disability Law Colorado እንደ ልዩ ትምህርት ያሉ በክልል እና በፌዴራል ገንዘብ የሚደገፉ አገልግሎቶችን ለማግኘት ግለሰቦችን ይረዳል። ለበለጠ መረጃ Disability Law Colorado ድረ-ገጽን (https://disabilitylawco.org/) ይጎብኙ ወይም በ 1-800-531-2105 ያግኙዋቸው።

የሲቪል መብቶች ቢሮ (Office for Civil Rights (OCR))

OCR መድልዎ የሚደርስባቸውን ተማሪዎች፣ እንዲሁም ለሲቪል መብቶች ችግሮች ሥርዓታዊ መፍትሄዎችን የሚያራምዱ ጠበቆችን እና ተቋማትን ያገለግላል። ዋነኛው ኃላፊነቱ የመድልዎ ቅሬታዎችን መፍታት ነው። በተጨማሪም OCR ተቋማት የሚያስፈጽማቸውን የሲቪል መብቶች ሕጎች በፈቃደኝነት እንዲያከብሩ ቴክኒካዊ ድጋፍ ይሰጣል። ቢሮው ከትምህርት መምሪያ የፌዴራል የገንዘብ ድጋፍ በሚያገኙ ፕሮግራሞች ወይም እንቅስቃሴዎች ላይ መድልዎ የሚከለክሉ በርካታ የፌዴራል የሲቪል መብቶች ሕጎችን ያስፈጽማል። የOCR ተልዕኮ በሀገራችን ትምህርት ቤቶች የሲቪል መብቶችን በጥብቅ በማስከበር ረገድ እኩል የትምህርት ዕድልን ማረጋገጥ እና የትምህርት ጥራትን ማሳደግ ነው። እርስዎ ለበለጠ መረጃ የሲቪል መብቶች ቢሮ ድረ-ገጽን (https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/index.html) ይጎብኙ ወይም በ 303-844-5695 ያግኙዋቸው።

የወላጅ ሥልጠና እና መረጃ ማዕከላት (Parent Training and Information Centers)፦

PEAK Parent Center

PEAK Parent Center የወላጅ ማዕከል ሁሉም አካል ጉዳተኞች በአካባቢያቸው በሚገኙ ትምህርት ቤቶች፣ ማህበረሰቦች፣ የስራ ቦታዎች እና በማንኛውም የህይወት ዘርፍ ሙሉ በሙሉ እንዲካተቱ የሚሰራ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ነው። PEAK በኮሎራዶ እና ከዚያ ባሻገር ላሉ የአካል ጉዳተኛ ልጆች ቤተሰቦች እና ለራሳቸው ተከራካሪ ለሆኑ ግለሰቦች የተለያዩ ነፃ እና ዝቅተኛ ክፍያ ያላቸውን አገልግሎቶች ይሰጣል። እርስዎ ለበለጠ መረጃ የPEAK ድረ-ገጽን (https://www.peakparent.org/) ይጎብኙ ወይም በ 719-531-9400 ያግኙዋቸው።

Show and Tell Corporation

Show and Tell 2019 ላይ የተመሰረተ እና ቀደም ሲል የዴንቨር ሜትሮ ማህበረሰብ የወላጅ ግብዓት ማዕከል (Denver Metro Community Parent Resource Center) በመባል የሚታወቀው የTHRIVE Center እህት ድርጅት የሆነ 501(c)(3) በወላጅ የሚመራ ድርጅት ነው። Show and Tell ከውልደት እስከ ሃያ ስድስት ዓመት ለሆኑ አካል ጉዳተኛ ህፃናት ቤተሰቦች፣ እንዲሁም ለአካል ጉዳተኛ ወጣቶች እና ልዩ የጤና እንክብካቤ ፍላጎት ላላቸው ሰዎች ሙሉ አቅማቸውን እንዲያሳኩ እና የትምህርት ቤታቸው እና ማህበረሰባቸው አስተዋጽኦ አበርካች አባላት ለመሆን እንዲጥሩ በመርዳት ይሟገታል። ድርጅቱ ትኩረት የሚሰጠው በቂ አገልግሎት ከማያገኙ የ BIPOC (ጥቁር፣ ተወላጅ እና ቀለም ያላቸው ሰዎች) ቤተሰቦች ጋር ግንኙነት መፍጠር እና ልጆቻቸው መሰረታዊ የህይወት ክህሎቶችን እንዲያዳብሩ ከሚያስፈልጉ መሳሪያዎች ጋር ማገናኘት ላይ ነው። እርስዎ ለበለጠ መረጃ የShow and Tell ድረ-ገጽን (https://weshowandtell.org) ይጎብኙ ወይም በ 303-632-6840 ያግኙዋቸው።

አባሪ ሐ የአለመግባባት አፈታት አማራጮች አጭር መግለጫ

	ሽምግልና	የክልል ቅሬታዎች	የሥርዓተ-ፍትህ (የማይፋጠን) ቅሬታዎች (Due Process)
ማን ማቅረብ ይችላል?	ወላጅ ወይም የአስተዳደር ክፍሉ (AU) ሊጠይቁ ይችላሉ፤ ነገር ግን ሂደቱ ከመጀመሩ በፊት ሁለቱም ወገኖች በፈቃደኝነት መስማማት አለባቸው።	ማንኛውም ግለሰብ ወይም ድርጅት።	ወላጆች ወይም የአስተዳደር ክፍሉ (AU)።
ስለ ምን ጉዳዮች?	በIndividuals with Disabilities Education Act (IDEA) ወይም በ Exceptional Children's Educational Act (ECEA) ሕጎች ጥበቃ የሚደረላቸውን ጉዳዮች በሚመለከቱ አለመግባባቶች ላይ።	ቅሬታው በሥርዓቱ ከቀረበበት ቀን በፊት ከአንድ ዓመት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የተፈጸሙ ማናቸውም የ IDEA ወይም ECEA ጥሰቶች።	ባለፉት ሁለት ዓመታት ውስጥ የተከሰተ ማንኛውም የተጠረጠረ የ IDEA ወይም ECEA ጥሰት፣ ይህም የአካል ጉዳተኛ ልጅን መለየት (identification)፣ ግምገማ (evaluation)፣ ወይም ትምህርታዊ ምደባ (educational placement)፣ ወይም ነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (free appropriate public education (FAPE)) አቅርቦትን የሚመለከት።
ወጪው ምን ያህል ነው?	ለተከራካሪ ወገኖች ነፃ ነው። መምሪያው (CDE) ለአሸማጋዩ አገልግሎት ይከፍላል።	የማስገቢያ ክፍያ የለም። እያንዳንዱ ወገን ላወጣው የጠበቃ ክፍያ እና ወጪዎች ራሱ ይከፍላል።	የማስገቢያ ክፍያ የለም። እያንዳንዱ ወገን ላወጣው የጠበቃ ክፍያ እና ወጪዎች ራሱ ይከፍላል።
ማን ይወስናል?	ተከራካሪ ወገኖች በውጤቱ ላይ ሙሉ ቁጥጥር አላቸው።	የክልል ቅሬታዎች ኦፊሰር (State Complaints Officer (SCO))።	የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (Administrative Law Judge (ALJ))።
ምን ይከናወናል?	ገለልተኛ አሸማጋይ ወገኖች አለመግባባታቸውን እንዲፈቱ ለመርዳት ይመደባል። አሸማጋዩ ወገኖች አመለካከቶቻቸውን እና አቋሞቻቸውን እንዲገልጹ ይረዳል ነገር ግን ገለልተኛ ሆኖ ይቀመጣል እንዲሁም የማንኛውም ወገንን ጎን አይወስድም።	አንደኛው ወገን የክልል ቅሬታ እና ሰነዶችን ያቀርባል። ሌላኛው ወገን ምላሽ ይሰጣል። ቅሬታ አቅራቢው ለምላሹ የመልስ መልስ መስጠት ይችላል። የተመደበው SCO ቃለ መጠይቆችን እና አግባብነት ያላቸውን ሰነዶች ግምገማ ጨምሮ ምርመራ ያካሂዳል።	አንደኛው ወገን የሥርዓተ-ፍትህ ቅሬታ እና ሰነዶችን ያቀርባል። ዳኛ (ALJ) ይመደባል። AU የግዴታ የመፍትሄ ስብሰባ ማካሄድ አለበት። ያልተፈቱ ጉዳዮች በዳኛው ፊት ይሰማሉ። በችሎቱ ላይ፣ እያንዳንዱ ወገን ማስረጃ ያቀርባል፣ ምስክርነት ይሰጣል እንዲሁም ምስክሮችን መልሶ ይጠይቃል (cross examines)።
የጊዜ ሰሌዳ	ሽምግልናዎች በተገቢ ጊዜ ውስጥ መርሐግብር መያዝ አለባቸው። ብዙውን ጊዜ፣ ሽምግልናዎች ከሽምግልና ጥያቄ ቀን ጀምሮ በ30 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ይጠናቀቃሉ።	የጽሑፍ ውሳኔ በአግባቡ የቀረበ ቅሬታ በ SCO እና በ AU ከተቀበለ በ60 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ ይሰጣል።	AU በአግባቡ ከቀረበ ቅሬታ በ15 ቀናት ውስጥ የመፍትሔ ስብሰባ ማካሄድ አለበት። የመፍትሄው ጊዜ እስከ 30 ቀናት ሊቆይ ይችላል። መፍትሔ ላይ ካልተደረሰ፣ ችሎት መካሄድ እና ውሳኔ በ45 ቀናት ውስጥ መሰጠት አለበት።

	ሽምግልና	የክልል ቅሬታዎች	የሥርዓተ-ፍትህ (የማይፋጠን) ቅሬታዎች (Due Process)
ውጤቶች እና መፍትሄዎች	ተፈጻሚ እንዲሆን፣ የተደረሱ ስምምነቶች በጽሁፍ ሰፍረው በሽምግልናው ወቅት በሁለቱም ወገኖች መፈረም አለባቸው። ያልተፈቱ አለመግባባቶችን በተመለከተ፣ አንድ ወገን የክልል እና/ወይም የሥርዓት ቅሬታ ማቅረብ ይችላል።	SCO የጽሁፍ ውሳኔ ይሰጣል። SCO የ IDEA ጥሰቶች መፍትሄዎች እንደሚፈልጉ ከወሰነ፣ AU ጥሰቶቹን ለማስተካከል መከተል ያለባቸውን ትእዛዞች ያወጣል፣ እነዚህም የማስተካከያ እርምጃ ዕቅድ (corrective action plan)፣ ማካካሻ አገልግሎቶች (compensatory services)፣ የ IEP ስብሰባ እንደገና መሰብሰብን ጨምሮ ግን በእነዚህ ብቻ አይገደብም። SCO ምንም የ IDEA ጥሰት እንዳልተከሰተ ከወሰነ፣ ምንም መፍትሄዎች አይታዘዙም።	ALJ የጽሁፍ ውሳኔ ይሰጣል። ALJ የ IDEA ጥሰቶች መፍትሄዎች እንደሚፈልጉ ከወሰነ፣ ALJ ጥሰቶቹን ለማስተካከል መወሰድ ያለባቸውን ትእዛዞች ያወጣል፣ እነዚህም ማካካሻ አገልግሎቶች (compensatory services)፣ የ IEP ስብሰባ እንደገና መሰብሰብን ጨምሮ ግን በእነዚህ ብቻ አይገደብም ALJ ምንም የ IDEA ጥሰት እንዳልተከሰተ ከወሰነ፣ ምንም መፍትሄዎች አይታዘዙም።
ይግባኝ?	አንደኛው ወገን ስምምነቱ ተጥሷል ብሎ ካሰበ፣ ስምምነቱ እንዲከበር በክልል ወይም በፌዴራል ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ ይችላል።	የ SCO ውሳኔ ይግባኝ ሊቀርብበት አይችልም ነገር ግን ማንኛውም ወገን በተመሳሳይ ጉዳይ(ዎች) ላይ የሥርዓት ቅሬታ ማቅረብ ይችላል።	የ ALJ ውሳኔ ከውሳኔው ቀን ጀምሮ በ90 ቀናት ውስጥ በክልል ወይም በፌዴራል ዲስትሪክት ፍርድ ቤት ይግባኝ ሊቀርብበት ይችላል።

አባሪ መ አጭር የትምህርት ቀን

በ2024 የኮሎራዶ ጠቅላላ ጉባኤ (Colorado General Assembly) አካል ጉዳተኛ የሆኑ ሕጻናት ሙሉ ቀን ትምህርት የመከታተል መብታቸውን ለማስጠበቅ የሚያስችል ሕግ አጽድቋል። [1]

አካል ጉዳተኛ ልጅ ማለት የ IEP ወይም የ Section 504 እቅድ ተጠቃሚ እንዲሆን የተለየ፣ ወይም በነዚህ ሕጎች መሠረት የግምገማ ሪፈራል የተደረገለት ማንኛውም ሕጻን ማለት ነው።

ይህ አባሪ በዚህ የክልል ሕግ መሠረት የልጅዎን መብቶች ያብራራል።
ማሳሰቢያ፦ እርስዎ እንደ ወላጅ ወይም ሕጋዊ አሳዳጊ የአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር እንዲደረግ ከጠየቁ ወይም ልጅዎ ሙሉ ቀን ትምህርት እንዳይማር ከመረጡ ይህ የክልል ሕግ ተፈጻሚ አይሆንም።

አጭር የትምህርት ቀን (abbreviated school day) ምንድን ነው?

አጭር የትምህርት ቀን (abbreviated school day) ማለት ልጅዎ በተመሳሳይ ክፍል እና ትምህርት ቤት ውስጥ ካሉ አብዛኞቹ ተማሪዎች ያነሰ ሰዓት ትምህርት ወይም ትምህርታዊ አገልግሎቶችን የሚያገኝበት ማንኛውም የትምህርት ቀን ማለት ነው። ይህ የታቀዱ ወይም ያልታቀዱ የተቀነሱ አጭር ቀናትን ያጠቃልላል።

አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር (abbreviated school day schedule) ምንድን ነው?

አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ማለት በ IEP ቡድን ወይም በ 504 ቡድን ተነድፎ እና ጸድቆ ልጅዎ በተመሳሳይ ክፍል እና ትምህርት ቤት ውስጥ ካሉ አብዛኞቹ ተማሪዎች ያነሰ ሰዓት ትምህርት ወይም ትምህርታዊ አገልግሎቶችን እንዲያገኝ የታቀደ መደበኛ መርሃ-ግብር ነው።

አጭር የትምህርት ቀን ከዲሲፕሊን ጋር እንዴት ይዛመዳል?

ትምህርት ቤቱ የልጅዎን ባህሪ ለመቆጣጠር ሲል የልጅዎን የትምህርት ሰዓት ለማሳጠር ከወሰነ፣ ልጅዎ በይፋ ከትምህርት ባይታገድም እንኳ ይህ እንደ ዲሲፕሊን መወገድ (እገዳ) ተቆጥሮ መመዝገብ አለበት። ይህም የሚከተሉትን ሁኔታዎች ያካትታል፣ ግን በእነዚህ ብቻ አይገደብም፦

- ልጅዎ በባህሪው ምክንያት ቀድመው እንዲወስዱት ትምህርት ቤቱ ደውሎ ከጠየቀዎት፤
- አንድ መምህር በባህሪው ምክንያት ልጅዎ ክፍል ውስጥ እንዳይገኝ ከከለከለው፤
- አንድ የትምህርት ቤት ኃላፊ በባህሪው ምክንያት ልጅዎ የተቀነሰ የትምህርት ሰዓት እንዲከታተል በራሱ ከወሰነ።

እርስዎ ልጅዎን ቀድመው ለመውሰድ ቢስማሙም እንኳ እነዚህ ሁኔታዎች እንደ መወገድ ይቆጠራሉ።
ሆኖም ልጅዎ ቀድሞ ከትምህርት ቤት እንዲወጣ የጠየቁት እርስዎ ከሆኑ ወይም ቀድመው ለመውሰድ የወሰኑት እርስዎ ከሆኑ ይህ እንደ መወገድ አይቆጠርም።

ይህ ማለት ግን አንድ የትምህርት ቤት ዲስትሪክት የ IDEA ወይም የ Section 504 መስፈርቶችን እስከተከተለ ድረስ፣ የተማሪዎችን የሥነ-ምግባር ደንብ በመጣሱ ምክንያት በልጅዎ ላይ የዲሲፕሊን እርምጃ (እገዳ) መውሰድ አይችልም ማለት አይደለም።

አጭር የትምህርት ቀን ከልጅዎ ትምህርት ቤት ገበታ ላይ መገኘት ጋር እንዴት ይዛመዳል?

ልጅዎ በ IEP ወይም በ 504 ቡድን አማካኝነት አግባብ ባለው ሁኔታ የተቀነሰ የትምህርት ሰዓት መርሃ-ግብር እንዲከተል ስለተደረገ ብቻ ትምህርት የቀረ (truant) ወይም በከፍተኛ ሁኔታ ከትምህርት ገበታ የራቀ ተደርጎ ሊወሰድ አይችልም።
ልጅዎ እንደማንኛውም አካል ጉዳተኝነት እንደሌለባቸው የእኩዮቹ በትምህርት ጉብኝቶች (field trips)፣ በትምህርት ቤት ዝግጅቶች እና ከመደበኛ ትምህርት ውጭ ባሉ እንቅስቃሴዎች (extracurricular activities) ላይ የመሳተፍ እኩል ዕድል ሊኖረው ይገባል። ይህም ማለት ልጅዎ በ IEP ወይም በ 504 ቡድን አማካኝነት የተቀነሰ የትምህርት ሰዓት መርሃ-ግብር ስለተመደበለት ብቻ በእነዚህ እንቅስቃሴዎች ላይ ለመሳተፍ ብቁ አይደለም ሊባል አይችልም። ልጅዎ በእነዚህ ተግባራት ላይ ትርጉም ባለው መልኩ ለመሳተፍ ተጨማሪ ረዳት መሣሪያዎች እና አገልግሎቶች የሚያስፈልጉት ከሆነ፣ ይህ በ IEP ወይም በ 504 ቡድን ተወስኖ በዕቅዱ (IEP/504 plan) ውስጥ መገለጽ አለበት።

[1] § 22-20-123(1)(a)(IV)-(V), C.R.S

ልጅዎ በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ እንዲመደብ የሚፈቀድባቸው ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

ልጅዎ በተቀነሰ የትምህርት ሰዓት መርሃ-ግብር ላይ ሊመደብ የሚችለው የ IEP ወይም የ Section 504 ቡድኑ እንዲህ ዓይነቱ መርሃ-ግብር ለልጅዎ ልዩ እና ግለሰባዊ ፍላጎቶች ተገቢ የሆነ ነፃ የሕዝብ ትምህርት (FAPE) በጣም ምቹ በሆነ አካባቢ (LRE) ለመስጠት አስፈላጊ መሆኑን ካረጋገጠ ብቻ ነው። ልጅዎ የ IEP ተጠቃሚ ከሆነ፣ ቡድኑ ያንን ባህሪ ለመፍታት አዎንታዊ የባህሪ ጣልቃ-ገብነቶችን፣ ድጋፎችን እና ሌሎች ስልቶችን ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

ልጅዎን በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ እንዲመደብ የማይፈቀድባቸው ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

ትምህርት ቤቱ ለአስተዳደራዊ ምቾት ወይም ለሀብት እጥረት ሲል ልጅዎን በተቀነሰ የትምህርት ሰዓት ላይ ሊመድበው አይችልም። ይህ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ያካትታል፣ እነርሱም አግባብነት ያለው ፈቃድ ያላቸው እና የሰለጠኑ ሰራተኞች አለመኖር ወይም የሰራተኞች እጥረት፤ ልጅዎን ለሌላ አማራጭ ምደባ የጥበቃ ዝርዝር (waiting list) ላይ ማቆየት፤ ለአካል ጉዳተኞች ምቹ የሆኑ ተቋማት አለመኖር፤ እንደ ነርሲንግ እና የትራንስፖርት አገልግሎት ያሉ ተያያዥ አገልግሎቶች አለመኖር ናቸው።

ልጅዎ በትምህርት ሰዓት በቤት ውስጥ የሚሰጡ ሕክምናዎችን ወይም ሌሎች አገልግሎቶችን እንዲያገኝ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ብጠይቅ ምን ይሆናል?

ከላይ እንደተገለጸው፣ እርስዎ የልጁ ወላጅ አጭር የትምህርት ቀን ብትጠይቁ በአጭር የትምህርት ቀናት ላይ ያለው የከልል ሕግ አይተገበርም። ለልጅዎ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ጥያቄ ካቀረቡ፣ የ IEP/504 ቡድን FAPE በ LRE ውስጥ በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር መሰጠት ይቻል እንደሆነ መወሰን አለበት። ትምህርት ቤቱ በሕግ FAPE'ን በ LRE ውስጥ ለልጅዎ ለማቅረብ ሕጋዊ ግዴታ ስላለበት፣ እንዲህ ዓይነቱ መርሐግብር በ IDEA/504 ሥር ያለውን ግዴታውን የሚጥስ ከሆነ ቡድኑ ለአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ጥያቄዎ ሊስማማ አይችልም። ልጅዎ IEP ካለው፣ ቡድኑ ልጅዎን በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ለማስቀመጥ ፈቃደኛ አለመሆኑን በ 34 C.F.R. § 300.503 መሠረት በቅድመ የጽሑፍ ማስታወቂያ (prior written notice) ሰነድ ማስመዝገብ አለበት።

የIEP/504 ቡድን የተቀነሰ በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር በሚመለከት ያለው ሚና ምንድን ነው?

የ IEP ወይም 504 ቡድን አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር (abbreviated school day schedule) በልጅዎ ልዩ ከአካል ጉዳተኝነት ጋር በተያያዙ ፍላጎቶች ላይ ተመሥርቶ፣ ከ IDEA እና ከ Section 504 ጋር በሚስማማ መንገድ ተገቢ መሆን አለመሆኑን መወሰን አለበት። ልጅዎ የIEP ተጠቃሚ ከሆነ፣ በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ የመጀመሪያ ምደባ በ 34 C.F.R. § 300.324(a)(4) ውስጥ በተገለጸው የ IEP ማሻሻያ ሂደት (IEP amendment process) ሊወሰን አይችልም።

ስለ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ለመወያየት ከሚደረግ ማንኛውም ስብሰባ በፊት የሥርዓት ጥበቃ ማስታወቂያ (Procedural Safeguards Notice) ቅጂ ሊሰጥዎት ይገባል።

ቢያንስ፣ ቡድኑ በ IEP ወይም በ Section 504 ዕቅድ ውስጥ የሚከተሉትን የአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር አካላት መወሰን እና መግለጽ አለበት፦

- አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ልጅዎ ወደ ሙሉ የትምህርት ሰዓት እንዲመለስ እንዴት ድጋፍ እንደሚያደርግ፣ ይህም ልጅዎን ቀስ በቀስ ወደ ሙሉ ሰዓት ለመመለስ የሚያስችሉ የደረጃዎች ዝርዝር መግለጫን ይጨምራል።
- አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ወደ ልጅዎ የ IEP ወይም የመማር ግቦች እንዲያድግ እና በመደበኛው የትምህርት ሥርዓት ውስጥ ውጤታማ እንዲሆን እንዴት እንደሚያረጋግጥ።
- ልጅዎ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ እያለ የሚሰጡት የትምህርት ሰዓታት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ብዛት፣ እንዲሁም ልጅዎ በተቀነሰ መርሃ-ግብር ላይ የሚቆይበት የትምህርት ዓመት መቶኛ።
- ልጅዎ ወደ IEP ግቦቹ ይህም አጫጭር ግቦችን ወይም ቤንችማርኮችን ጨምሮ የሚያሳየው እድገት እንዴት እንደሚለካ።
- በልጅዎ ልዩ ፍላጎቶች መሠረት፣ በተገቢው ሁኔታ፣ ልጅዎ ወደ ሙሉ ቀን መርሐግብር ይመለሳል ተብሎ የሚጠበቅበት ቀን።
- ቡድኑ በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ያለውን ምደባ የሚገመግምበት ቀን/የጊዜ ሰሌዳ።

የIEP/504 ቡድን አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብርንንበምን ያህል ጊዜ ልዩነት መገምገም አለበት?

ቡድኑ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር መቼ እንደሚገመገም መወሰን እና የተገመገመውን መርሐግብር በ IEP ወይም በ 504 ዕቅድ ውስጥ ሰነድ ማስመዝገብ አለበት። ቡድኑ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብርን ከመጀመሪያ ምደባ በ30 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ መገምገም አለበት፣

ነገር ግን ለቀጣይ ግምገማዎች በተለየ መርሐግብር መስማማት ይችላል። አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር በ IEP/504 ዕቅድ ውስጥ በተገለጸው መርሐግብር መሠረት መገምገም አለበት። ስምምነቱ ምንም ይሁን ምን፣ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር በየዓመቱ መገምገም አለበት።

የ IEP/504 ቡድን አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብርን በሚገመግምበት ጊዜ ምን ግምት ውስጥ ማስገባት ይጠበቅበታል?

በግምገማ ስብሰባው ወቅት፣ ቡድኑ ልጅዎ ወደ IEP ግቦቹ እያሳየ ያለውን እድገት እና እንደ ልጅዎ ልዩ ፍላጎቶች እና ሁኔታዎች ልጅዎን ቀስ በቀስ ወደ ሙሉ ትምህርት ለመመለስ ስለተቀመጡት ደረጃዎች መወያየት አለበት። በዚህ መረጃ ላይ ተመሥርቶ፣ ቡድኑ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብርን የመቀጠል አስፈላጊነት መወሰን አለበት። ልጅዎ ከሚጠበቀው ውጤት፣ ግቦች እና የመመለሻ ደረጃዎች አንጻር ተገቢውን እድገት እያሳየ ካልሆነ፣ ቡድኑ እድገቱን ለማረጋገጥ የሚሰጡትን ድጋፎች እና አገልግሎቶች ማስተካከልን ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

የልጅዎን በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ለማስቀመጥ ከቡድኑ ውሳኔ ጋር ፈቃዴን ባልሰጥ ወይም ባልስማማ ምን ይሆናል?

የ IEP/504 ቡድን አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር (abbreviated school day schedule) አስፈላጊ እንደሆነ እና ከ FAPE አቅርቦት ጋር የተያያዘ እንደሆነ ከወሰነ፣ እና እርስዎ ከቡድኑ ውሳኔ ጋር ባይስማሙ፣ በክልል እና በፌዴራል ሕግ ሥር ያሉ ነባር መፍትሄዎችን (remedies) መጠቀም ይችላሉ። ልጅዎ IEP ካለው፣ ሽምግልና (mediation) መጠየቅ፣ የክልል ቅሬታ (state complaint) ማቅረብ፣ ወይም የሥርዓት ቅሬታ (due process complaint) ማቅረብ ይችላሉ። ልጅዎ የ 504 ዕቅድ ተጠቃሚ ከሆነ፣ ለሲቪል መብቶች ቢሮ (Office for Civil Rights) ቅሬታዎን ማቅረብ ይችላሉ።

ልጅዎን በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ለማስቀመጥ የሚደረገው ውሳኔ ከ FAPE አቅርቦት ጋር ያልተያያዘ ከሆነ፣ ትምህርት ቤቱ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብሩን ተግባራዊ ለማድረግ ከመጀመሩ በፊት የእርስዎን የጽሑፍ እና በመረጃ ላይ የተመሰረተ ፈቃድ ማግኘት አለበት።

ከ FAPE አቅርቦት ጋር ያልተያያዘ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር የጽሑፍ ፈቃድ ጥያቄ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት፡-

- ልጅዎ በትምህርት ቤቱ ውስጥ በተመሳሳይ ክፍል ካሉ ሌሎች ልጆች ጋር እኩል የሆነ የትምህርት እና የትምህርታዊ አገልግሎት ሰዓታት የማግኘት መብት እንዳለው የሚገልጽ መግለጫ።
- ትምህርት ቤቱ አካል ጉዳተኛ ልጅን በአንድዮሽ ውሳኔ (unilaterally) በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ሊያስቀምጠው እንደማይችል የሚገልጽ መግለጫ።
- ከዲሲፕሊን እና ከባህሪ ጋር በተያያዙ መደበኛ ያልሆኑ መወገዶች (informal removals) ዙሪያ የተማሪዎችን መብት የሚያብራራ መግለጫ።
- ወላጆች አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር አስፈላጊነት ለመወሰን በ IEP ወይም በ 504 ስብሰባ ላይ ትርጉም ባለው መንገድ ለመሳተፍ እድል ከማግኘታቸው በፊት በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ ለማስቀመጥ ፈቃድ እንደማይጠየቅ የሚገልጽ መግለጫ።
- ወላጆች በማንኛውም ጊዜ ፈቃዳቸውን መሰረዝ ወይም አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብርን በጽሑፍ የመቃወም መብት እንዳላቸው የሚገልጽ መግለጫ።
- ስለ አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ዝርዝሮች፣ የሚከተሉትን ጨምሮ፡-
    - ልጅዎን በአጭር መርሐግብር ላይ ከማስቀመጥ በፊት የተሰጡ ወይም ግምት ውስጥ የገቡ ድጋፎች፣ አገልግሎቶች፣ እና አማራጮች።
    - አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ልጅዎ ወደ ሙሉ የትምህርት ሰዓት እንዲመለስ እንዴት ድጋፍ እንደሚያደርግ፣ ይህም ልጅዎን ቀስ በቀስ ወደ ሙሉ ሰዓት ለመመለስ የሚያስችሉ የደረጃዎች ዝርዝር መግለጫን ይጨምራል።
    - አጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ወደ ልጅዎ የ IEP ግቦች እድገት እና በአጠቃላይ ትምህርት ሥርዓተ-ትምህርት ውስጥ እድገት እንዴት እንደሚያረጋግጥ።
    - ልጅዎ በአጭር መርሐግብር ላይ እያለ የሚሰጠው የመመሪያ እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ሰዓታት ብዛት።
    - ልጅዎ ወደ IEP ግቦቹ ይህም አጫጭር ግቦችን ወይም ቤንችማርኮችን ጨምሮ የሚያሳየው እድገት እንዴት እንደሚለካ።
    - በአጭር የትምህርት ቀን መርሐግብር ላይ የልጅዎን እድገት ለመገምገም የሚደረገው ስብሰባ ቀን እና ድግግሞሽ።
    - ልጅዎ ወደ ሙሉ ቀን መርሐግብር ይመለሳል ተብሎ የሚጠበቅበት ቀን።

የፈቃድ መጠየቂያው በተገቢው ሁኔታ የእርስዎን የአፍ መፍቻ ቋንቋ ወይም የመግባቢያ ዘዴ ጨምሮ፣ ለእርስዎ በሚረዱት ቋንቋ እና ቅርጸት መቅረብ አለበት።

የሰጡትን ፈቃድ በማንኛውም ጊዜ መሰረዝ ይችላሉ።

ቃላቶች እና ትርጓሜዎች

504

Section 504 አካል ጉዳተኝነት አድልዎ (disability discrimination) የሚከለክል እና አካል ጉዳተኛ ተማሪዎች በሕዝብ አንደኛ ደረጃ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (free appropriate public education (FAPE)) ጨምሮ እኩል የትምህርት እድሎችን እንዲያገኙ ዋስትና የሚሰጥ የፌዴራል ሕግ ነው። የዩኤስ ትምህርት ዲፓርትመንት (U.S. Department of Education)፣ የሲቪል መብቶች ጽሕፈት ቤት (Office for Civil Rights)። (ኤፕሪል 27፣ 2022) የእውነታ ወረቀት፡- ለአካል ጉዳተኛ ተማሪዎች በCOVID-19 ወረርሽኝ ወቅት ነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት መስጠት እና በ Section 504 ሥር ማካካሻ አገልግሎቶች (compensatory services) አስፈላጊነትን መፍታት (https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/docs/ factsheet-504.html)።

የአስተዳደር ክፍል (Administrative Unit (AU))

የአስተዳደር ክፍል (AU) ማለት ልዩ ለሆኑ ሕጻናት (exceptional children) የትምህርት አገልግሎቶችን የሚሰጥ እና እነዚህን ደንቦች በየአካባቢው የማስተዳደር ኃላፊነት ያለበት የትምህርት ቤት ዲስትሪክት፣ የትብብር የትምህርት አገልግሎቶች ቦርድ የባለ-ብዙ ዲስትሪክት አስተዳደር ክፍል፣ የቻርተር ትምህርት ቤት ኔትዎርክ (charter school network)፣ የቻርተር ትምህርት ቤት ትብብር (charter school collaborative)፣ ወይም የክልል ቻርተር ትምህርት ቤት ኢንስቲትዩት (State Charter School Institute) ነው። CCR 301-8 §2.02. እንዲሁም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ኦገስት 5፣ 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/ CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218) ይመልከቱ።

የአሜሪካ የአካል ጉዳተኞች ሕግ (Americans with Disabilities Act (ADA))

የአሜሪካ አካል ጉዳተኞች ሕግ (Americans with Disabilities Act (ADA)) የአካል ጉዳተኞች በዕለት ተዕለት እንቅስቃሴዎቻቸው ላይ መድልዎ እንዳይደርስባቸው የሚከለክል የፌዴራል የሲቪል መብቶች ሕግ ነው። ልክ ሌሎች የሲቪል መብቶች ሕጎች በዘር፣ በቆዳ ቀለም፣ በጾታ፣ በዜግነት፣ በዕድሜ እና በሃይማኖት ላይ ተመስርተው የሚደረጉ መድልዎዎችን እንደሚከለክሉ ሁሉ፣ ADA በአካል ጉዳተኝነት ምክንያት የሚደረግን መድልዎ ይከለክላል። ADA አካል ጉዳተኞች እንደማንኛውም ሰው የሥራ ዕድሎችን የማግኘት፣ ዕቃዎችን እና አገልግሎቶችን የመግዛት፣ እንዲሁም በግዛት እና በአካባቢ መንግሥት ፕሮግራሞች የመሳተፍ እኩል ዕድል እንዳላቸው ያረጋግጣል። የዩኤስ የፍትህ ዲፓርትመንት፣ የሲቪል መብቶች ክፍል (U.S. Department of Justice, Civil Rights Division)። Introduction to the Americans with Disabilities Act (https://www.ada.gov/topics/intro-to-ada/).

የትብብር ትምህርታዊ አገልግሎቶች ቦርድ (Board of Cooperative Education Services (BOCES))

የትብብር አገልግሎቶች ቦርድ (Board of Cooperative Services) ማለት በርዕስ 22፣ አንቀጽ 5፣ C.R.S. (Title 22, Article 5, C.R.S.) መሠረት የተፈጠረ እና በተሳታፊ አባላት በኮንትራት የሚሰጡ የድጋፍ፣ የመመሪያ፣ የአስተዳደር፣ የመገልገያ፣ የማህበረሰብ፣ ወይም ሌሎች አገልግሎቶችን ለማቅረብ የተዘጋጀ ክልላዊ ትምህርታዊ አገልግሎቶች ክፍል ነው። 1 CCR 301.8 §2.05. እንዲሁም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ኦገስት 5፣ 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218)ይመልከቱ።

ፈቃድ (Consent)

ፈቃድ ማለት የሚከተሉትን ሁኔታዎች የሚያሟላ ስምምነት ነው፡- (ሀ) ወላጅ ፈቃድ ስለሚፈለግበት ተግባር የሚመለከቱ መረጃዎችን ሁሉ በአፍ መፍቻ ቋንቋው ወይም በሚረዳው የመገናኛ ዘዴ ሙሉ በሙሉ ተረድቷል፤ (ለ) ወላጁ ፈቃድ እየተጠየቀ ላለው ተግባር መፈጸም ተረድቶ በጽሑፍ ይስማማል፣ እና ፈቃዱ ያንን ተግባር ይገልጻል እንዲሁም የሚለቀቁትን መዝገቦች (ካሉ) እና ለማን እንደሚለቀቁ ይዘረዝራል፤ እና (ሐ) ወላጅ ፈቃድ መስጠት በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ መሆኑን እና በማንኛውም ጊዜ ሊሰረዝ እንደሚችል ይረዳል፤ ፈቃዱ ከተሰረዘ ግን ስረዛው ወደ ኋላ ተመልሶ ተፈጻሚ አይሆንም (ማለትም፣ ፈቃዱ ተሰርዞ ከመድረሱ በፊት በፈቃዱ መሠረት የተከናወነን ተግባር ውድቅ አያደርግም)። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1414(a)(1)(D)) 34 CFR §300.9. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

ቀን፣ የሥራ ቀን፣ የትምህርት ቀን (Day, business day, school day)

ቀን ማለት በልዩ ሁኔታ የሥራ ቀን ወይም የትምህርት ቀን ተብሎ ካልተገለጠ በስተቀር የቀን መቁጠሪያ ቀንን ያመለክታል።

የሥራ ቀን (Business day) ከሰኞ እስከ አርብ ያለውን ጊዜ ያጠቃልላል፤ የፌዴራል እና የክልል በዓላት ሲቀሩ (በዓላት በተለይ በሥራ ቀን ፍቺ ውስጥ ካልተካተቱ በስተቀር፣ እንደ § 300.148(d)(1)(ii))።

የትምህርት ቀን (School day) ልጆች ለትምህርት ዓላማ ትምህርት ቤት የሚገኙበት ማንኛውንም ቀን ከፊል ቀንን ጨምሮ ያመለክታል። የትምህርት ቀን በትምህርት ቤት ውስጥ ላሉ ሁሉም ልጆች፣ አካል ጉዳተኛ እና አካል ጉዳተኛ ላልሆኑ ልጆች ጨምሮ፣ አንድ አይነት ትርጉም አለው።

(ሥልጣን፦ 20 U.S.C. 1221e–3) 34 CFR §300.11. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለ አካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ (Educational surrogate parent)

ትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ (Educational Surrogate Parent) ማለት በ ECEA ደንቦች ክፍል 6.02(8)(e)(iii) ውስጥ የተቋቋሙትን ብቃቶች የሚያሟላ እና የአካል ጉዳተኛ ልጅ ወላጅ በማይታወቅበት፣ ሊገኝ በማይችልበት፣ ሊገኝ በማይችልበት፣ ወይም ልጁ የክልል ዋርድ (ward of the State) በሆነበት ጊዜ ሁሉ ልጁን በመለየት (identification)፣ በግምገማ (evaluation)፣ በልጁ ትምህርታዊ ምደባ (educational placement) እና ለልጁ ነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (free appropriate public education (FAPE)) አቅርቦት ጋር በተያያዙ ሁሉም ትምህርታዊ ውሳኔ አሰጣጥ ሂደቶች ውስጥ ልጁን ለመወከል የተመደበ ሰው ነው። የትምህርታዊ ተተኪ ወላጅ መሾም በ ECEA ደንቦች ክፍል 6.02
(8) መሠረት መሆን አለበት። 1 CCR 301-8 §2.14. እንዲሁም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ኦገስት 5፣ 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218) ይመልከቱ።

ግምገማ

ግምገማ (Evaluation) ማለት አንድ ልጅ አካል ጉዳተኝነት እንዳለው እና ልጁ የሚፈልገውን የልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ተፈጥሮ እና መጠን ለማወቅ ከ §§ 300.304 እስከ 300.311 ጋር በሚስማማ መንገድ ጥቅም ላይ የሚውሉ ሂደቶች ነው። (ሥልጣን፦ 20 U.S.C. 1414(a) (c)) 34 CFR 300.15. See Part 300 (Part B)ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

የልዩ ልጆች ትምህርት ሕግ (Exceptional Children's Educational Act (ECEA))

እያንዳንዱ ክልል የፌዴራሉን የ IDEA ሕግ የመከተል ግዴታ አለበት፤ ሆኖም IDEAን ተግባራዊ ለማድረግ የራሱን ተጨማሪ ሕጎች እና ደንቦች ሊያወጣ ይችላል። በኮሎራዶ፣ *የ ECEA አሰተዳደር ደንቦች (Rules for the Administration of the ECEA)* IDEA እና ልዩ ትምህርት በመላው ክልል እንዴት መተግበር እንዳለባቸው ልዩ መስፈርቶችን ይዘረዝራሉ። የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ዲሴምበር 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218) ይመልከቱ።

የቤተሰብ ትምህርታዊ መብቶች እና ግላዊነት ሕግ (Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA))

የቤተሰብ ትምህርታዊ መብቶች እና ግላዊነት ሕግ (Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA)) ለወላጆች የልጆቻቸውን የትምህርት መዝገቦች የማግኘት መብት፣ መዝገቦቹን እንዲያሻሽሉ የመጠየቅ መብት፣ እንዲሁም ከትምህርት መዝገቦች ውስጥ በግለሰብ ደረጃ የሚታወቅ መረጃ (personally identifiable information) ይፋ ከማድረግ ላይ የተወሰነ ቁጥጥር የማድረግ መብት የሚሰጥ የፌዴራል ሕግ ነው። አንድ ተማሪ 18 ዓመት ሲሞላ፣ ወይም በማንኛውም ዕድሜ የድህረ-ሁለተኛ ደረጃ ተቋም (postsecondary institution) ሲገባ፣ በ FERPA ሥር ያሉት መብቶች ከወላጆች ወደ ተማሪ (“ብቁ ተማሪ”) ይተላለፋሉ። የ FERPA ሕግ በ20 U.S.C. § 1232g ላይ ይገኛል እና የ FERPA ደንቦች በ34 CFR ክፍል 99 ላይ ይገኛሉ። የዩኤስ ትምህርት ዲፓርትመንት (U.S. Department of Education)፣ የተማሪ ግላዊነት ፖሊሲ ጽሕፈት ቤት (Student Privacy Policy Office)። (n.d.) FERPA ምንድን ነው (https://studentprivacy.ed.gov/faq/what-ferpa)።

ነፃ እና አግባብነት ያለው የሕዝብ ትምህርት (Free Appropriate Public Education (FAPE))

ነፃ እና አግባብነት ያለው የሕዝብ ትምህርት (FAPE) ማለት የሚከተሉትን መስፈርቶች የሚያሟሉ የልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ማለት ነው፦ (ሀ) በመንግስት ወጪ፣ በመንግስት ቁጥጥር እና አመራር የሚሰጡ እና ምንም ዓይነት ክፍያ የማይጠየቅባቸው፤ (ለ) የክልሉን የትምህርት ኤጀንሲ (SEA) ደረጃዎች እና የዚህን ክፍል መስፈርቶች የሚያሟሉ፤ (ሐ) አግባብነት ያለው የቅድመ-መደበኛ፣ የመጀመሪያ ደረጃ

ወይም የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትን የሚያካትቱ፤ (መ) ከ §§ 300.320 እስከ 300.324 ያሉትን መስፈርቶች በሚያሟላ ግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር (IEP) ጋር በሚስማማ መንገድ የሚሰጡ ልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች ነው። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(9)) 34 CFR §300.17. Part 300 (Part B) — ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

ግለሰባዊ የትምህርት ፕሮግራም (Individualized Education Program (IEP))

ግለሰባዊ ትምህርት ፕሮግራም ወይም IEP ማለት በ §§ 300.320 እስከ 300.324 መሠረት የሚዘጋጅ፣ የሚገመገም፣ እና የሚሻሻል ለአካል ጉዳተኛ ልጅ የጽሑፍ መግለጫ (ፕሮግራም) ነው። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(14)) 34 CFR §300.22. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

የIEP ድጋፍ (IEP Facilitation)

ስለ የልዩ ትምህርት ድጋፍ፣ ገጽ G6 በእነዚህ የሥርዓት ጥበቃዎች (Procedural Safeguards) ውስጥ ይመልከቱ።

ግለሰባዊ ትምህርት ፕሮግራም ቡድን (Individualized Education Program Team (IEP Team))
ግለሰባዊ ትምህርት ፕሮግራም ቡድን ወይም IEP Team ማለት ለአካል ጉዳተኛ ልጅ IEPን የማዘጋጀት፣ የመገምገም፣ ወይም የመከለስ ኃላፊነት ያለው በ §300.321 ውስጥ የተገለጹትን ሰዎች ቡድን ነው። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1414(d)(1)(B)) 34 CFR §300.23. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

የአካል ጉዳተኞች የትምህርት ሕግ (Individuals with Disabilities Education Act (IDEA))

IDEA ማለት የፌዴራል “Individuals with Disabilities Education Improvement Act of 2004”፣ 20 U.S.C. §1400 et seq.፣ እንደተሻሻለ፣ እና ተግባራዊ ደንቦቹን (implementing regulations)፣ 34 CFR ክፍል 300 እንዲሁም 34 CFR ክፍል 303፣ እነዚህ ደንቦች ልጅ ማግኘትን (child find) እስከሚመለከቱ ድረስ፣ ያካትታል። 1 CCR 301-8 §2.22. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b).

በጣም አነስተኛ ገደብ ያለው አካባቢ (Least Restrictive Environment (LRE)

በጣም አነስተኛ ገደብ ያለው አካባቢ ማለት፡- (1) እስከሚቻለው የበላይ መጠን ድረስ፣ አካል ጉዳተኛ ልጆች፣ በሕዝብ ወይም በግል ተቋማት ወይም በሌሎች እንክብካቤ ተቋማት ውስጥ ያሉ ልጆችን ጨምሮ፣ አካል ጉዳተኛ ካልሆኑ ልጆች ጋር አብረው ይማራሉ፤ እና (2) ልዩ ክፍሎች፣ የተለየ ትምህርት፣ ወይም ሌላ የአካል ጉዳተኛ ልጆች ከአጠቃላይ ትምህርታዊ አካባቢ መወገድ የሚከሰተው የአካል ጉዳተኝነቱ ተፈጥሮ ወይም ከባድነት ተጨማሪ ዕርዳታዎች እና አገልግሎቶች (supplementary aids and services) እየተጠቀመ በአጠቃላይ ትምህርት ክፍሎች ውስጥ ትምህርት በአጥጋቢ ሁኔታ ሊሳካ በማይችልበት ጊዜ ብቻ ነው። የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ዲሴምበር 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218)።

የአካባቢ ትምህርት ኤጀንሲ (Local Education Agency (LEA))
የአካባቢ ትምህርት ኤጀንሲ (Local educational agency) ማለት (ሀ) በአንድ ክልል ውስጥ በሕግ የተቋቋመ የሕዝብ ትምህርት ቦርድ ወይም ሌላ የሕዝብ ባለሥልጣን ለአስተዳደር ቁጥጥር ወይም መመሪያ፣ ወይም በከተማ፣ በካውንቲ፣ በከፊለግ (township)፣ በትምህርት ዲስትሪክት፣ ወይም በሌላ የክልል ክፍል ውስጥ ለሚገኙ የሕዝብ አንደኛ ደረጃ ወይም ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች፣ ወይም በአንድ ክልል ውስጥ ለሕዝብ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ወይም ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እንደ አስተዳደር ኤጀንሲ ሆነው እውቅና ለተሰጣቸው የትምህርት ዲስትሪክቶች ወይም ካውንቲዎች ጥምረት ለማገልገል አገልግሎት ተግባር ለማከናወን ያለውን ያካትታል፤ (ለ) ትምህርታዊ አገልግሎት ኤጀንሲዎች (educational service agencies) እና ሌሎች የሕዝብ ተቋማት ወይም ኤጀንሲዎችን የሚደገፉ ትምህርት ቤቶችን ያጠቃልላል። ቃሉ የሚከተሉትን ያካትታል (1) በ § 300.12 እንደተገለጸው ትምህርታዊ አገልግሎት ኤጀንሲ (educational service agency)፤ እና (2) የሕዝብ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ወይም ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት አስተዳደራዊ ቁጥጥር እና መመሪያ ያለው ማንኛውም ሌላ የሕዝብ ተቋም ወይም ኤጀንሲ፣ በክልል ሕግ መሠረት እንደ LEA የተቋቋመ የሕዝብ ለትርፍ ያልተቋቋመ ቻርተር ትምህርት ቤትን ጨምሮ፤ እና (ሐ) በ BIA የሚደገፉ ትምህርት ቤቶች ያጠቃልላል። ሉ በብሔር ጉዳይ ቢሮ (Bureau of Indian Affairs) የሚደገፍ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ወይም ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤትን ያጠቃልላል፣ ይህም ከብሔር ጉዳይ ቢሮ ውጭ ለማንኛውም SEA ተገዢ አይደለም፣ ነገር ግን ማካተቱ ትምህርት ቤቱ በሌላ የሕግ ድንጋጌ ልዩ ብቃት ላልተሰጠው ፕሮግራሞች ብቁ

እንዲሆን በሚያደርግ መጠን እና ትምህርት ቤቱ በሕጉ ድጋፍ ከሚቀበለው ትንሹ የተማሪ ብዛት ካለው LEA የተማሪ ብዛት ያነሰ የተማሪ ብዛት ከሌለው በስተቀር። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401 (19)) 34 CFR §300.28. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/ b)።

የአፍ መፍቻ ቋንቋ (Native Language)

የእንግሊዝኛ ቋንቋ ችሎታቸው ውስን ለሆኑ ግለሰቦች "የአፍ መፍቻ ቋንቋ" የሚለው ቃል ጥቅም ላይ ሲውል የሚከተሉትን ያመለክታል፡- (1)(ሀ) በዚያ ግለሰብ በመደበኛነት የሚጠቀምበት ቋንቋ፣ ወይም የልጅን በሚመለከት ሁኔታ፣ በዚህ ክፍል ንዑስ አንቀጽ (1)(ለ) ካልተደነገገ በስተቀር የልጁ ወላጆች በመደበኛነት የሚጠቀሙበት ቋንቋ። (1)(ለ) ከልጅ ጋር በሚደረግ ቀጥተኛ ግንኙነት ሁሉ (የልጁን ግምገማ ጨምሮ)፣ በልጁ በቤት ውስጥ ወይም በመማሪያ አካባቢ በመደበኛነት የሚጠቀምበት ቋንቋ። (2) መስማት ለተሳነው ወይም ማየት ለማይችል አይነስውር ግለሰብ፣ ወይም የጽሑፍ ቋንቋ ለሌለው ግለሰብ፣ የመግባቢያ ዘዴው በዚያ ግለሰብ በመደበኛነት የሚጠቀምበት ዘዴ ነው (እንደ ምልክት ቋንቋ (sign language)፣ ብሬል (Braille)፣ ወይም የቃል መግባቢያ)። 1 CCR 301-8 §2.32. እንዲሁም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ዲሴምበር 2023) የዚህን አስተዳደር ደንቦችን ማለትም የ ECEA (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218)።

ወላጅ

ወላጅ (Parent) ማለት፡ (ሀ)(1) የአንድ ልጅ ባዮሎጂካዊ ወይም አሳዳጊ ወላጅ፤ (2) የግዛት ሕግ፣ ደንቦች ወይም ከግዛት ወይም ከአካባቢ ተቋም ጋር የተገቡ የውል ግዴታዎች አንድን አሳዳጊ ወላጅ (foster parent) እንደ ወላጅ እንዳይሠራ ካልከለከሉ በስተቀር፣ አሳዳጊ ወላጅ፤ (3) በአጠቃላይ እንደ ልጁ ወላጅ እንዲሠራ የተፈቀደለት፣ ወይም ለልጁ የትምህርት ውሳኔዎችን እንዲያስተላልፍ የተፈቀደለት ሞግዚት (ነገር ግን ልጁ በግዛቱ ጥበቃ ሥር ከሆነ ግዛቱን አይጨምርም)፤ (4) ልጁ አብሮት የሚኖር በባዮሎጂካዊ ወይም በአሳዳጊ ወላጅ ምትክ የሚሠራ ግለሰብ (አያትን፣ የእንጀራ ወላጅን ወይም ሌላ ዘመድን ጨምሮ)፣ ወይም ለልጁ ደህንነት ሕጋዊ ኃላፊነት ያለበት ግለሰብ፤ ወይም (5) በ § 300.519 ወይም በሕጉ ክፍል 639(a)(5) መሠረት የተመደበ ተተኪ ወላጅ (surrogate parent)። (ለ)(1) በዚህ ክፍል አንቀጽ (ለ)(2) ከተጠቀሰው በስተቀር፣ ባዮሎጂካዊ ወይም አሳዳጊ ወላጁ በዚህ ክፍል መሠረት እንደ ወላጅ ለመሥራት በሚሞክርበት ጊዜ እና በዚህ ክፍል አንቀጽ (ሀ) መሠረት ከአንድ በላይ ወገኖች እንደ ወላጅ ለመሥራት ብቁ ሆነው ሲገኙ፣ ባዮሎጂካዊ ወይም አሳዳጊ ወላጁ ለልጁ የትምህርት ውሳኔዎችን ለማስተላለፍ ሕጋዊ ሥልጣን እስካሌለው ድረስ ለዚህ ክፍል ዓላማ እንደ ወላጅ ይቆጠራል። (2) የፍርድ ቤት ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ በዚህ ክፍል ከአንቀጽ (ሀ)(1) እስከ (4) የተጠቀሱትን የተወሰነ ሰው ወይም ሰዎች የአንድ ልጅ “ወላጅ” (parent) ሆነው እንዲሠሩ ወይም በልጁ ስም የትምህርት ውሳኔዎችን እንዲያስተላልፉ ከሰየመ፣ ያ ሰው ወይም እነዚያ ሰዎች ለዚህ ክፍል ዓላማ “ወላጅ” (parent) ተብለው ይወሰናሉ (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(23)) 34 CFR §300.30. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

በግል ሊለይ የሚችል (Personally Identifiable)

በግል ሊለይ የሚችል (Personally Identifiable) ማለት የሚከተሉትን የያዘ መረጃ ማለት ነው ሀ) የልጁን፣ የልጁን ወላጅ ወይም የሌላ የቤተሰብ አባል ስም፤ (ለ) የልጁን አድራሻ፤ (ሐ) እንደ ልጁ የሶሻል ሴኩሪቲ ቁጥር (social security number) ወይም የተማሪ መለያ ቁጥር (student number) ያለ የግል መለያ፤ ወይም (መ) ልጁን በተገቢው እርግጠኝነት ለመለየት የሚያስችሉ የግል ባህሪያት ዝርዝር ወይም ሌላ መረጃ ማለት ነው። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1415(a)) 34 CFR §300.32. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea)።

የሕዝብ ተቋም (Public Agency)

የሕዝብ ኤጀንሲ (Public agency) የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡- CDE፣ LEAs (የአካባቢ ትምህርት ኤጀንሲዎች — Local Education Agencies)፣ ESAs (ትምህርታዊ አገልግሎት ኤጀንሲዎች — Educational Service Agencies)፣ በሌላ መልኩ እንደ LEA ወይም ESA ያልተካተቱ እና የ LEA ወይም ESA ትምህርት ቤት ያልሆኑ ለትርፍ ያልተቋቋሙ የሕዝብ ቻርተር ትምህርት ቤቶች (nonprofit public charter schools)፣ እንዲሁም ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት የመስጠት ኃላፊነት ያላቸው ማንኛውም ሌሎች የክልሉ ክፍሎች (political subdivisions) ያጠቃልላል። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1412(a)(11)) 34 CFR §300.33. See Part 300 (Part B) — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b).

ተዛማጅ አገልግሎቶች (Related Services)

ተዛማጅ አገልግሎቶች (Related Services) ማለት የትራንስፖርት እና አካል ጉዳተኝነት ያለበትን ልጅ ከልዩ ትምህርት እንዲጠቀም ለመርዳት የሚያስፈልጉ የእድገት፣ የማስተካከያ እና ሌሎች የድጋፍ አገልግሎቶች ሲሆኑ፣ የንግግር ቋንቋ ፓቶሎጂ (speech language pathology) እና የኡዲዮሎጂ (audiology) አገልግሎቶችን፣ የትርጉም አገልግሎቶችን፣ የስነ-ልቦና አገልግሎቶችን፣ የፊዚካል (physical) እና ኦኩፓሽናል (occupational) ቴራፒን፣ መዝናኛን፣ የሕክምና መዝናኛን (therapeutic recreation) ጨምሮ፣ በልጆች ላይ አካል ጉዳተኝነትን አስቀድሞ መለየት እና መገምገም፣ የምክር አገልግሎቶችን፣ የተሃድሶ ምክርን (rehabilitation counseling) ጨምሮ፣ የኦሬንቴሽን (orientation) እና የተንቀሳቃሽነት አገልግሎቶችን፣ እና ለምርመራ ወይም ለግምገማ ዓላማዎች የሚሰጡ የሕክምና አገልግሎቶችን ያካትታል። ተዛማጅ አገልግሎቶች በተጨማሪም የትምህርት ቤት የጤና አገልግሎቶችን እና የትምህርት ቤት ነርስ አገልግሎቶችን፣ በትምህርት ቤቶች ውስጥ የማህበራዊ ሥራ አገልግሎቶችን፣ እና የወላጅ ምክር እና ስልጠናን ያካትታል። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(26)) 34 CFR §300.34. ከዚህ ትርጓሜ ጋር ለተያያዙ ልዩ ሁኔታዎች እና ቃላት Part 300 (Part B) — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)ይመልከቱ።

ልዩ ትምህርት (Special Education)

ልዩ ትምህርት (Special Education) ማለት፡ (ሀ)(1) አካል ጉዳተኝነት ያለበትን ልጅ ልዩ ፍላጎቶች ለማሟላት ለየት ተደርጎ የተቀረጸ ትምህርት (specially designed instruction) ሆኖ ለወላጆች ያለምንም ክፍያ የሚሰጥ ሲሆን፣ የሚከተሉትን ያካትታል፡ (i) በመማሪያ ክፍል፣ በቤት፣ በሆስፒታሎች እና ተቋማት፣ እና በሌሎች ቦታዎች የሚሰጥ ትምህርት፤ እና (ii) የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ትምህርት (physical education)። (2) ልዩ ትምህርት የሚከተሉትን እያንዳንዳቸውን ያካትታል፣ አገልግሎቶቹ በዚህ ክፍል አንቀጽ (ሀ)(1) የተቀመጡትን መስፈርቶች በሌላ መልኩ የሚያሟሉ ከሆኑ (i) የንግግር-ቋንቋ ፓቶሎጂ አገልግሎቶች (speech-language pathology services)፣ ወይም ማንኛውም ሌላ ተዛማጅ አገልግሎት፣ አገልግሎቱ በግዛት ደረጃዎች መሠረት ከተዛማጅ አገልግሎት ይልቅ እንደ ልዩ ትምህርት የሚቆጠር ከሆነ፤ (ii) የጉዞ ስልጠና (travel training)፤ እና (iii) የሙያ ትምህርት (vocational education)። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(29)) 34 CFR §300.39. ከልዩ ትምህርት ጋር ለተያያዙ ለበለጠ ዝርዝር ትርጓሜዎች Part 300 (Part B) — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)ይመልከቱ።

የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች

የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች (Special Education Services) ወይም የልዩ ትምህርት ፕሮግራሞች ማለት ከልጁ IEP ጋር በሚስማማ መልኩ አካል ጉዳተኝነት ላለበት ልጅ የሚሰጡ አገልግሎቶች ወይም ፕሮግራሞች ማለት ነው። 1 CCR 301-8 §2.45. በተጨማሪም Colorado Department of Education (ዲሴምበር 2023) Rules for the Administration of the ECEA (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218) ይመልከቱ።

የልዩ ትምህርት ድጋፍ

የድጋፍ የታከለበት የልዩ ትምህርት (Special Education) ስብሰባ ውጤታማ ግንኙነትን የሚያበረታታ እና የአንድን የግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር ቡድን (IEP Team) በተማሪው ፍላጎት ላይ የተመሰረተ IEP እንዲያዘጋጅ የሚረዳ ገለልተኛ አመቻችን የሚያካትት ስብሰባ ነው። አመቻቹ የሚከሰቱ ግጭቶችን በመፍታት እና የእያንዳንዱን የግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር ቡድን (IEP Team) አባል ተሳትፎ መረጋገጡን እየተከታተለ ቡድኑ በIEP አግባብነት ያለው ዝግጅት ላይ እንዲያተኩር ያደርጋል። የድጋፍ የታከለበት የልዩ ትምህርት ስብሰባ ሁሉንም አስፈላጊ የቡድን አባላትን ያካትታል። ብዙውን ጊዜ ቡድኑ እያዘጋጀው ያለው IEP ቢሆንም፣ ድጋፍ ከ IEP ልማት ሂደት ውጭ ያሉ የልዩ ትምህርት ስብሰባዎችንም ይደግፋል። ስለ ድጋፍ እና ጥቅሞቹ ለበለጠ መረጃ የ IEP Facilitation ድረ-ገጽን (https://www.cde.state.co.us/spedlaw/fiep) ይጎብኙ።

የክልል ትምህርት ኤጀንሲ (State Educational Agency (SEA))

የክልል ትምህርት ኤጀንሲ (State Educational Agency (SEA)) ማለት ለመንግስት የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እና ለሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የክልል ቁጥጥር በዋናነት ኃላፊነት ያለበት የግዛት የትምህርት ቦርድ ወይም ሌላ ኤጀንሲ ወይም ኦፊሰር፣ ወይም እንዲህ ዓይነት ኦፊሰር ወይም ኤጀንሲ ከሌለ በገዢው (Governor) ወይም በግዛት ሕግ የተሰየመ ኦፊሰር ወይም ኤጀንሲ ማለት ነው። በኮሎራዶ፣ CDE እንደ SEA ነው። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(32)) 34 CFR §300.41. Part 300 (Part B) — ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

በመንግሥት የሚተዳደር ፕሮግራም (State Operated Program (SOP))
በመንግሥት የሚተዳደር ፕሮግራም (State-Operated Program) ማለት በዲፓርትመንቱ ቁጥጥር ሥር የሚገኝ እና በሚከተሉት የሚተዳደር የጸደቀ የትምህርት ቤት ፕሮግራም ነው፡- (1) የኮሎራዶ መስማት የማይችሉ እና ዓይነ ስውራን ትምህርት ቤት (Colorado School for the Deaf and the Blind)፣ በ Section 22-80-102(4)(b)፣ C.R.S. ሥር የተፈቀዱ ማንኛውንም ትምህርት ቤቶች ጨምሮ፤ (2) የማረሚያ ዲፓርትመንት (Department of Corrections)፤ ወይም (3) የሰው አገልግሎት ዲፓርትመንት (Department of Human Services)፣ የወጣቶች ማረሚያ ክፍል (Division of Youth Corrections) እና በፎርት ሎጋን (Fort Logan) እና ፑዌብሎ (Pueblo) የሚገኙትን የአእምሮ ጤና ተቋማት (Mental Health Institutes) ጨምሮ ግን በእነዚህ ብቻ አይገደብም። 1 CCR 301-8 §2.49. እንዲሁም የኮሎራዶ ትምህርት ዲፓርትመንት (Colorado Department of Education) (ዲሴምበር 2023) የ ECEA አስተዳደር ደንቦችን (https://www.coloradosos.gov/CCR/GenerateRulePdf.do?ruleVersionId=11218) ይመልከቱ።

በመንግስት ጥበቃ ስር ያለ ልጅ (Ward of the State)
(ሀ) በዚህ ክፍል በአንቀጽ (ለ) መሠረት፣ በመንግስት ጥበቃ ስር ያለ ልጅ (ward of the State) ማለት ልጁ በሚኖርበት ክልል ውሳኔ መሠረት፡ (1) አሳዳጊ ቤት ያለ ልጅ (foster child)፤ (2) በመንግስት ጥበቃ ስር ያለ ልጅ (ward of the State)፤ ወይም (3) በመንግስት የልጆች ደህንነት ኤጀንሲ ጥበቃ ስር ያለ ልጅ። (ለ) ልዩ ሁኔታ። የመንግስት አደራ (Ward of the State) በ § 300.30 ውስጥ የወላጅን ትርጓሜ የሚያሟላ አሳዳጊ ወላጅ (foster parent) ያለውን አሳዳጊ ቤት ያለ ልጅን (foster child) አይጨምርም። (ሥልጣን፡- 20 U.S.C. 1401(36)) 34 CFR §300.45. Part 300 (Part B) ን ይመልከቱ — ለአካል ጉዳተኛ ልጆች ትምህርት ለክልሎች ድጋፍ - Individuals with Disabilities Education Act (https://sites.ed.gov/idea/regs/b)።

CDE የአለመግባባት አፈታት ግብዓት(Dispute Resolution Resources)

ስለ ክልል ቅሬታ (State Complaints) ጥያቄዎች?

የመገናኛ አድራሻ፡- Senior State Complaints Officer

ኢሜይል: Schubert_A@cde.state.co.us Ph: 720-788-0576

ወይም

ኢሜይል: Dore_R@cde.state.co.us Ph: 720-951-8457

ከሥርዓተ-ፍትህ (Due Process) ጋር የተያያዙ ጥያቄዎች?

የመገናኛ አድራሻ፡- Dispute Resolution Coordinator

ኢሜይል: Alaniz_G@cde.state.co.us

ስልክ: 720-584-4673

ከሽምግልና (Mediation) ጋር የተያያዙ ጥያቄዎች?

የመገናኛ አድራሻ፡- Dispute Prevention and Assisted Resolution Supervisor

ኢሜይል: rains_k@cde.state.co.us

ስልክ: 720-990-1464

ከግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር (IEP) ድጋፍ ጋር የተያያዙ ጥያቄዎች?

የመገናኛ አድራሻ፡- Dispute Prevention and Assisted Resolution Supervisor

ኢሜይል: rains_k@cde.state.co.us

ስልክ: 720-990-1464

የIEP ድጋፍ (IEP Facilitation) ምንድን ነው?

የድጋፍ የታከለበት የልዩ ትምህርት (Special Education) ስብሰባ ውጤታማ ግንኙነትን የሚያበረታታ እና የአንድን የግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር ቡድን (IEP Team) በተማሪው ፍላጎት ላይ የተመሰረተ IEP እንዲያዘጋጅ የሚረዳ ገለልተኛ አመቻችን የሚያካትት ስብሰባ ነው። አመቻቹ የሚከሰቱ ግጭቶችን በመፍታት እና የእያንዳንዱን የግለሰባዊ የትምህርት መርሃ-ግብር ቡድን (IEP Team) አባል ተሳትፎ መረጋገጡን እየተከታተለ ቡድኑ በIEP አግባብነት ያለው ዝግጅት ላይ እንዲያተኩር ያደርጋል። የድጋፍ የታከለበት የልዩ ትምህርት ስብሰባ ሁሉንም አስፈላጊ የቡድን አባላትን ያካትታል። ብዙውን ጊዜ ቡድኑ እያዘጋጀው ያለው IEP ቢሆንም፣ ድጋፍ ከ IEP ልማት ሂደት ውጭ ያሉ የልዩ ትምህርት ስብሰባዎችንም ይደግፋል።

COLORADO
Department of Education